



ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1



กนกวรรณ มุขตา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1



การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

MANAGEMENT SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER PHATTHALUNG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1



KANOKWAN MOOKKATA

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL
ADMINISTRATION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2021

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY



ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
MANAGEMENT SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER PHATTHALUNG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ผู้วิจัย นางสาวกนกวรรณ มุขตา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย)

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	
ผู้วิจัย	นางสาวกนกวรรณ มุขตา	ปีการศึกษา 2564
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาและการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างแบบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ของ Scheffé

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่ให้ข้อเสนอแนะ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา

(2)

Independent Study Title	Management Skills in the 21 st Century of School Administrators under Phatthalung Primary Education Service Area Office 1
Researcher	Miss Kanokwan Mookkata Academic Year: 2021
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisor	Assistant Professor Dr. Rujirapun Kongchuay

Abstract

This research examines the 21st century administrative skills of school administrators. The objectives of this study were to 1) study administrative skills in the 21st century of administrators of educational institutions under Phatthalung Primary Education Service Area Office 1, 2) to compare administrative skills in the 21st century of school administrators under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1, classified by position education, level work experience and 3) to study the recommendations on administrative skills in the 21st century of the administrators of educational institutions under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1. Phatthalung Primary Educational Service Area 1 consisted of 291 people, consisting of 32 school administrators and 259 teachers, by using stratified random sampling based on the school size and simple randomization. This research is quantitative with a questionnaire. The questionnaire was used to estimate the values on five levels of 50 items with a confidence value of 0.98. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffé's pair test.

From the research, it was found that.

1) The 21st century administrative skills of administrators of educational institutes under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1 as a whole were at a high level.

2) Administrators and teachers under the Office of Phatthalung Primary Education Area 1 with the position education level and different work experiences. There were no different opinions on administrative skills in the 21st century among school administrators. Administrators and teachers in different school sizes have opinions on administrative skills in the 21st century statistically significant at the .001 level.

3) Suggestions on 21st Century management skills of school administrators under the Office of Phatthalung Primary Educational Service Area 1, the first three recommendations were moral, ethical, leadership skills, and skills in using technology and digital, respectively.

Keywords: Management skills, The 21st century, School Administrators

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี แนวทางที่ถูกต้องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ อีกทั้งได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ ในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำเอกสาร และเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพิงศ์ ภูวัชรสุวรรณนท์ คณบดีคณะครุศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารการศึกษารองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ และ ดร.ตรัยภูมิินทร์ ตรีตรีศวรร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาซึ่งทำให้วิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณ ดร.จกมล บัวแก้ว ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว และ ดร.จารุวรรณ ทองวิเศษ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพจนเครื่องมือในการทำวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธุรการ ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กัลยาณมิตรทุกท่าน และสำคัญที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวมุขตา ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทิตา แต่ บิดา มารดา บุรพาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

กนกวรรณ มุขตา

พฤศจิกายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	19
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี เขต 1	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
แบบแผนการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	72
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	73

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผูกพันทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น และผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย ทั่วโลกมีการตื่นตัวกับระบบการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดที่ชื่อว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) และตระหนักถึงความจำเป็นในการที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว เพื่อคนรุ่นต่อไปที่จะต้องดำรงชีวิตอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 หรือ ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556: 1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังได้ ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสังคมโลกในยุคปัจจุบันก็เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาดังนั้น คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งสำหรับศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดนคนต่างชาติจะเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้น และในขณะเดียวกันคนไทยก็มีโอกาสไปทำงานและประกอบอาชีพในต่างประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงาน ด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21 หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่าทักษะการเรียนรู้ คือ การอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การสื่อสาร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21
 - 3.1 ความหมายของทักษะการบริหารสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 3.3 บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
 - 3.4 ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีศักยภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เพื่อให้มีทรัพยากรมนุษย์ที่จะช่วยพัฒนาประเทศในโอกาสต่อไป โดยมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สร้อยสน นพภรณ์ (2554: 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งระบบ โรงเรียน อันที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีงามตามที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายเชิงพรรณนาพร้อมเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มประชากร
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
- 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามการสังเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยการจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษาใช้สถิติ t-test ส่วนประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษาใช้สถิติ One-Way ANOVA (F-test) จากนั้นทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจัดค่ากลุ่มตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) จากนั้นจึงสรุปอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย



บรรณานุกรม



ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวกนกวรรณ มุขตา
วัน เดือน ปีเกิด	31 มกราคม 2537
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	154 ม.8 ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านปรางหมู่ (ศรีวิทย์ศึกษา) อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนประภัสสรรังสิต อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา



ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.มนธิวา ไชยแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดวิหารเบิก (กาญจนานุกูล)
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
2. ดร.จำรูวรรณ ทองวิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากประ
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. ดร.จงกล บัวแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา





ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ



ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๗๔๕

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวิหารเบิก (กาญจนานุกูล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวกนกวรรณ มุขตา โทร. ๐๙ ๘๙๙๗ ๕๗๒๒

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๗๔๖

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จารุวรรณ ทองวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากประ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวกนกวรรณ มุขตา โทร. ๐๙ ๘๙๙๗ ๕๗๒๒

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.จากรุวรรณ ทองวิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๒๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาท่าหลวง เขต ๑" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๒๘๘
 ที่ สนส. ๑๒๗๘ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จงกล บัวแก้ว

เรื่องเดิม

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเท็จจริง

ในกรณีนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมกันนี้ได้นำส่ง แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญฯ และเครื่องมือวิจัย มายังท่านเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ข้อกฎหมาย

-

ข้อพิจารณา/เสนอแนะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

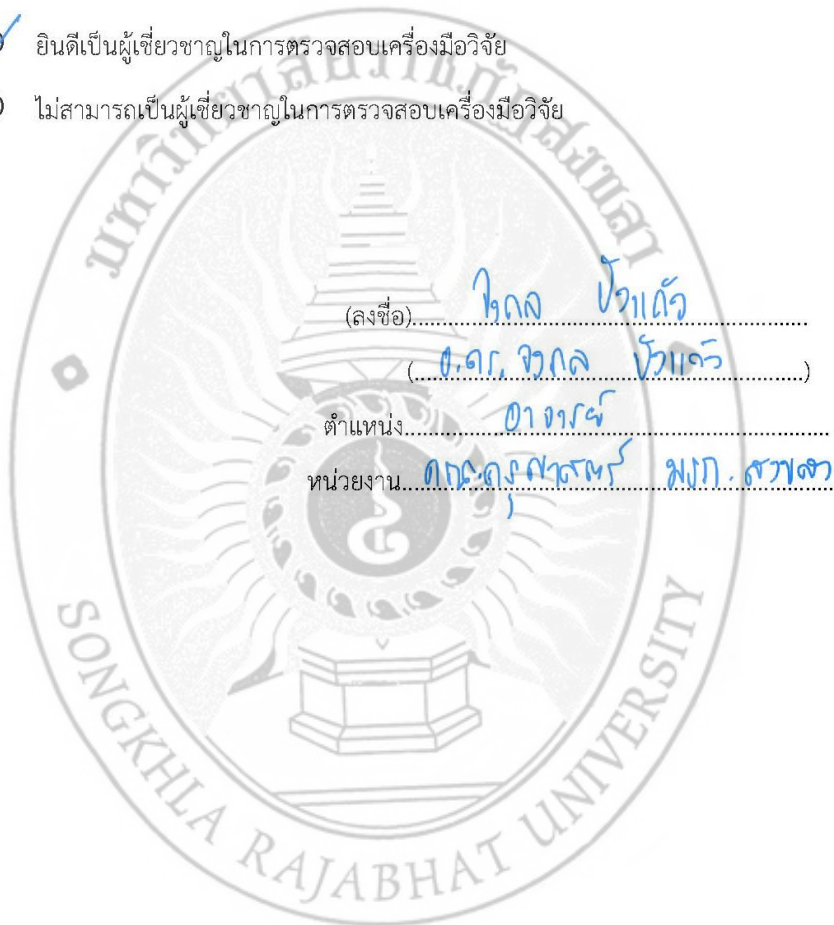
(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามทำงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.จกมล บัวแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๒๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



เอกสารรับรองโครงการวิจัย
โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ด้านการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เลขที่ใบรับรอง : S0069B/2563
ชื่อโครงการ : ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
รหัสโครงการ : 069
ผู้ยื่นเสนอขอรับรอง : นางสาวกนกวรรณ มุขตา
ประเภท : นักศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย
หน่วยงานที่สังกัด : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เอกสารที่รับรอง : 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. หนังสือยินยอมตนให้ทำการวิจัย
4. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผลสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์
วันที่รับรอง : 6 มกราคม 2564

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้น สามารถดำเนินการวิจัยโดยได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ลงนาม *ณวัฒน์ สิริธร*
(ผศ.ดร.ณวัฒน์ สิริธร)
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ลงนาม *ดร.ณวัฒน์ สิริธร*
(อาจารย์ ดร.ณวัฒน์ สิริธร)
ประธาน
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หมายเหตุ : จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลหนังสือยินยอมตนในการทำวิจัยให้กับผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
 - 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
 - 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
 - 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นางสาวกนกวรรณ มุขตา

นักศึกษาปริญญาโท

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา



ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง
 - ผู้บริหาร
 - ครูผู้สอน
2. ระดับการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์การทำงาน
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5-10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี
4. ขนาดสถานศึกษา
 - ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
 - ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
 - ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
 - ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป)



ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษาในสถานศึกษาของท่าน

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านความเป็นผู้นำ						
1	ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้					
2	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
4	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้					
5	ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ					
ทักษะด้านวิชาการ						
6	ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้					
7	ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอดและแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาได้					
8	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียน ตารางสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ					
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของนักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร					
ทักษะด้านบริหารงานบุคคล						
13	ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้					
14	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาได้					
15	ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น					
16	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานโดยให้บุคลากรร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี					
17	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน					
18	ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบเพื่อการแลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงานเป็นทีมร่วมคิดแก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน					
20	ผู้บริหารสามารถประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริงด้วยความยุติธรรม					
21	ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชยในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา					
ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา						
22	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา					
23	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ ในการบริหารสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา					
26	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ของสถานศึกษา					
27	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของ สถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาให้สถานศึกษาเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
ทักษะด้านการสื่อสาร						
28	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
29	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่ง เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตาม ได้ถูกต้อง					
30	ผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
31	ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้					
32	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงานทราบด้วย วิธีการที่หลากหลาย					
33	ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติ ได้ถูกต้อง					
34	ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน					
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล						
35	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความ สะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น					
36	ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
37	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ					
38	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
39	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว					
40	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้					
41	ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา					
42	ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม						
43	ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต					
44	ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้					
45	ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานทุกคน ทุกระดับ					
46	ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์					
47	ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี					
48	ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้					
49	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน					
50	ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้					



ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1

1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

.....

.....

2. ทักษะด้านวิชาการ

.....

.....

3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

.....

.....

4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

.....

.....

5. ทักษะด้านการสื่อสาร

.....

.....

6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล

.....

.....

7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....





ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 41 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ					
1. ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงาน ตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุม ตามภารกิจของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนักเรียน ที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาใน การปฏิบัติงานตามภารกิจของ สถานศึกษาได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้ การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษามีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านวิชาการ						
6. ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหาร หลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของภาครัฐ และ ท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการ ที่ดี สามารถถ่ายทอด และแนะนำ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัด ตารางเรียน ตารางสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตร และ เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	10. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความ ก้าวหน้าทางวิชาการ	+1	+1			
11. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธี การสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของ นักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านบริหารงานบุคคล						
13. ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากร ตามความต้องการของสถานศึกษา ได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
14. ผู้บริหารสามารถมอบหมายงาน ให้เหมาะสมกับความสามารถของ บุคลากรในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15. ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนา บุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศ ในการทำงานโดยให้บุคลากรร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บุคคลและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือ กับสังคมโดยรอบ เพื่อการ แลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิด ประโยชน์ต่อสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19. ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงาน เป็นทีมร่วมคิด แก้ปัญหาและ รับผิดชอบร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. ผู้บริหารสามารถประเมินผลงาน ของบุคลากรจากผลงานจริงด้วย ความยุติธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	21. ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและ กำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการ ปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรใน สถานศึกษา	+1	+1			
ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา						
22. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการของ สถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และ ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงาน ของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำ แนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25. ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่าง เป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่ การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของสถานศึกษาเพื่อนำมา พัฒนาให้สถานศึกษาเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านการสื่อสาร						
28. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่าง ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29. ผู้บริหารสามารถมอบหมายงาน ด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็น ลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	30. ผู้บริหารสามารถประสานงาน ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1			
31. ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32. ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับ ระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่ และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงาน ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33. ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สั่งการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34. ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นด้านวิชาการกับ ผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล						
35. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีใน การสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36. ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือ พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ครอบคลุมในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37. ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่ง ข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	38. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและ ดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง ในและนอกสถานศึกษา	+1	+1			
39. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการ ให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40. ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้ คำแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรใน สถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41. ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาในระบบ ออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42. ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่ เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วย ตนเองได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม						
43. ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44. ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45. ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรม แก่เพื่อนร่วมงานทุกคน ทุกระดับ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46. ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47. ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	48. ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่าง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาได้	+1	+1			
49. ผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50. ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่าง ปฏิบัติหน้าที่ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 42 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

รายการ	ค่าความเชื่อมั่น
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30 คน	0.98



บรรณานุกรม

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- กวี วงศ์พุด. (2542). ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพ.
- ไกรสร เลี่ยมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คณินนิตย์ กิจวิธีย์. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทวีพรีนซ์ (1991) จำกัด.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บึก พอยท์.
- ฉัตรมงคล ศรีดวงโชติ. (2557). ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เฉลิมพล คนตรง. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ในทศวรรษที่ 2 ของการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). “ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21.” วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- _____. (2559). “แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” วารสารบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ณัฐ มะลิซ้อน. (2557). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นต์ติ้งเฮาส์.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). **การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. สิ้นธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ทวี วงศ์สุวรรณ. (2550). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทวีศักดิ์ บังคม. (2550). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองดี เมืองเจริญ. (2550). **การปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). **ทักษะผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: G.P.CYBERPRINT.
- ธนพร มากระจัน. (2558). **ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชพงษ์ พรหมจักร. (2555). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเลย เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธารทิพย์ ฤทธิโพธิ์. (2557). **การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม.** กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชภูริวิเศษ. (2555). **วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิพนธ์ อนันตชาติ. (2550). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- บุญช่วย สายราม. (2557). **ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่**. ภาควิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พงศธร ผาสิ่งห์. (2552). **การบริหารสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของเทศบาลในจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พจนรินทร์ เหลืองอร่าม. (2556). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ มงคลเสถียร. (2563). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง. (2564). “**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ตามทัศนะของครู**.” *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 12(1), 120.
- พิมพกา ธรรมสิทธิ์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา**. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พิสมัย สิมสีพิมพ์. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พุด วิชาตินนทการ. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- แพรวดาว สอนงผัน. (2557). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2561). **หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูมิชัย พลศักดิ์. (2561). “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว**. 15 (29 กรกฎาคม 2561), 67.
- มณีรัตน์ คำจำปา. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณีรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์. (2560). **การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มารยาท คงเมือง. (2559). **คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เมธาพร ชีวชยาภรณ์. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561, 13 ตุลาคม). **ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)**. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- ลิขิต เศรษฐบุต. (2551). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วนิดา พิพัฒน์วัฒน์กุล. (2551). **การศึกษาคุณลักษณะผู้นำและประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรรณภา สำลี. (2558). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วราพร บุญมี. (2563). **องค์ประกอบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรดิษฐ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- วราภรณ์ มุกดาอ่อน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วริศรา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด
ระยอง จันทบุรี และตราด. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตลาดา
พับลิเคชั่น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร: ทิพยวิสุทธ์.
_____. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.
กรุงเทพมหานคร: ทิพยวิสุทธ์.
- วิวัฒน์ บุญยง. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2539). แนวคิดในการบริหารสถาบันการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. ครุศาสตร์
ดุสิตบัณฑิตและครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน
ทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศรินทิพย์ ธนะวดี. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2556). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
สิงห์บุรี และอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2554). หลักและวิธีการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี.
- ศิริพร ชาณูสมิง. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารวิชาการของ
ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.

- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเรือง. (2555). “กรณีศึกษาเชิงตีความความต้องการการพัฒนาความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและการตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ต่อการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ของครูวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 31 (1 มกราคม-กุมภาพันธ์ 2555), 43.
- เศรษฐราณี ทรวดทรง. (2556). **ทักษะการบริหารกับการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมเกียรติ บาลลา. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองประทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมนึก พรเจริญ. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สมบัติ ไชยิตวานิช. (2542). **การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ นาวิการ. (2540). **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ เรื่องการจูงใจ: จากแนวความคิดไปสู่การประยุกต์ใช้.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สมยศ นาวิการ. (2551). **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สามัคคีสาร (ดอกหญ้า).
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7 (1 มกราคม-มิถุนายน 2556), 4.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543) **รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สร้อยสน นพารัมย์. (2554). **สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารงานบุคคลในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: บิ๊ก พอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. (2563). **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.** พัทลุง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). **แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2552). **เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ เสนาสี. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามแนวคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุเทพ เท่งประกิจ. (2557). **การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุธรรม ดุซดี. (2552). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษ**. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน
- สุภาพร รัตน์น้อย. (2552). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรกิจ กิณเรศ. (2554). **ทักษะการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุรียา ชินแสง. (2553). **ทักษะการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2** การศึกษาอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). “**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา**.” วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 10 (3 กรกฎาคม-กันยายน 2564), 74-76.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2551). **รายวิชาหลักการบริหารการศึกษ (เอกสารการสอน)**. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรอุมา ดวงจันทร์. (2558). **ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- อ่อนสี พงสะหวัน. (2552). **ทักษะการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แขวงหลวงพระบาง สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อำนวยการ พลรักษา. (2556). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- อุดม ธารณะ. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการสถานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Adegbemile, Oluwadare. (2011). "Principals' Competency Needs for Effective Schools' Administration in Nigeria." *Journal of Education and Practice*. 2(4), 15.
- Drake, T.L. & Roe, W.H. (1986). *The Principalship*. (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Drucker, Peter F. (1954). *The Practice of Management*. New York: Harper & Row, Publishers.
- Katz, Danial and Kahn, Robert L. (1966). *The Social Psychology of Organizations*. 2nd ed. New York: MCgraw-Hill Book Company.
- Katz, R.L. (1974). "Skill of effective administrator. Harvard Business Review." *Executive Success Marking it in Management*. 32(2).
- Knezevich, S. J. (1984). *Administration of Public Education*. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Mondy wr, premeaux SR. (1995). *management: concepts practices and skills*. Englewood cliffs, New Jersey: prentice hall.
- Mostafa Afshari et al. (2012). "Prioritizing Managerial Skills Based on Katz's Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran." *World Applied Sciences Journal*. 20, 3.
- Sayed Reza, Sayed Javadin, Fereshteh Amin, Maryam Tehrani and Ali Ramezani. (2010). *Studying the Relationship Between Managerial Skills and efficiency of Bank Branches*. Department of Faculty of Management and Accounty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
- Sergiovanni, T.J. (1983). *Supervision Human Perspectives*. New York: MCgraw-Hill.
- Watson. (2000). Watson, Samy Hanna. "Leadership Requirements in the 21st Century: The Perceptions of Canadian Private Sector Leaders." *Dissertation Abstracts International*. 13(1), 43-57.

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

1.2 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอด และแนะนำผู้บังคับบัญชาได้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ทักษะด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และชุมชน และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา และผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ และผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ตามลำดับ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้าน

ความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านการบริหารงานบุคคลทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า

3.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย รองลงมาผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน และผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

3.2 ทักษะด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านวิชาการมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และบริบทท้องถิ่น รองลงมา ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดีและพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ และผู้บริหารควรพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการทำให้นักเรียนได้รับรู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น ตามลำดับ

3.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการบริหารงานบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล ตามลำดับ

3.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

3.5 ทักษะด้านการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง รองลงมาผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง ตามลำดับ

3.6 ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน รองลงมาผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้

นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ ตามลำดับ

3.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ร่องลงมา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน ทุกระดับอย่างเท่าเทียม และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรในโรงเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมาภิบาล มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 5-9) นอกจากนี้ ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 1) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วมป้องกันให้เป็นองค์กรขนาดเล็ก และมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ดังนั้นผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษ

ที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติและประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพจึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กรและสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ยังได้มีการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความมั่นคง โดยกำหนดเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวสู่สากลและการแข่งขันระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 13) การที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ต้องเริ่มจากการที่ผู้บริหารของสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ก่อน และนำทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้นไปสู่ครูและนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 114-115) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งพบว่าทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทคโนโลยีและดิจิทัล รองลงมา ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ คำจำปา (2558: 88) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะความเป็นผู้นำอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยใช้เวลาอย่างคุ้มค่า และผู้บริหารจะต้องจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภาระงานของสถานศึกษา ทั้ง 4 ฝ่าย พร้อมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรสุวรรณ บุญณกรณ์ชัย (2561: 67) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555: 30) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คนจะมีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิด และความเป็นคนดีได้ จะต้องมีการเรียนการสอนหรือจะต้องมีการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ อาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดได้ทั้งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษา และถือว่าเป็นภาระหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้เวลาและความสำคัญโดยมากที่สุด ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นจะสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผลการวิจัยทักษะด้านวิชาการจึงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณภา สำลี (2558: 149) ที่ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นอย่างดี รู้ความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมและวัฒนธรรมในการทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน ซึ่งสิ่งดังกล่าวทำให้ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น รวมทั้งยังสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ผู้ใต้ บังคับบัญชา รวมทั้งผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การแสดงความจริงใจในด้านต่าง ๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง (2564: 72) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานเป็นที่อยู่ในระดับมาก

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการคิด แยกแยะเหตุผล สรุปประเด็น เกี่ยวกับการมองภาพองค์กร ก่อนนำไปสู่การวางแผนตัดสินใจมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของกณิษฐา ทองสมุทร (2561: 111) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ทักษะความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารมีทักษะในการมอบหมายงานที่สามารถถ่ายทอดเป็นคำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างเหมาะสม สร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ รวมทั้งการนำเสนอผลงานและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สอนองฝัน (2557: 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะในการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา และผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารในยุคปัจจุบันต่างมีความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารงานต่าง ๆ ภายในองค์กร อีกทั้งยังมีการสั่งงานที่รวดเร็วผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง และใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์ และวิชิต แสงสว่าง (2564: 72) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ และผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญ ตระหนัก และพัฒนาตนเอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรม ในวิชาชีพ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างทั้งกาย วาจา ใจ และสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 99) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือครูผู้สอนก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน มีความต้องการผู้บริหารที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เหมือนกัน โดยผู้บริหารมีทักษะที่ต้องการมากที่สุด คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ส่วนครูผู้สอนมีทักษะที่ต้องการมากที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจริญทอง (2561: 101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่าทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเหมือนกัน แต่ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเห็นว่าทักษะด้านความเป็นผู้นำจำเป็นมากกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กุเกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง (2564: 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง (2564: 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารใน

ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 3 ตามทัศนะของครู พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้านคือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างก็มีความคิดเห็นวาทักษะทั้ง 7 ด้าน มีความ จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ที่วางไว้ได้ พร้อมทั้งบริหารงานด้วยความยุติธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ให้สถานศึกษาความเข้มแข็ง ทางด้านวิชาการ บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ทำให้การบริหารงานราบรื่นไม่เกิดการขัดแย้งภายใน องค์กรและมีการติดต่อประสานงานภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารงานได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 114) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง (2564: 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 3 ตามทัศนะของครู พบว่า ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.4 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความพร้อมใน การบริหารงานที่แตกต่างกัน มีศักยภาพที่ต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อจำกัดในการบริหารงาน ที่ต่างกัน เช่น ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 117) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์

และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ทักษะที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้คนส่วนใหญ่ไม่ว่าอาชีพใดก็ให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ก็ต้องการผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรมมาบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน และผู้บริหารเองก็ต้องพัฒนาตนเองพร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมีความยุติธรรมแก่บุคลากร นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญส่ง กรุงขาลี (2561: 52) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ควรส่งเสริมให้มีการอบรมสัมมนา หรือหาแนวทางสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ต้องมีการพัฒนา ต่อยอด เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา เนื่องจากพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการช่วยผลักดันให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 และผู้บริหารต้องมีการบวกราคาคิดที่กล้าเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ควรจัดอบรมเรื่อง ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญและมีกระบวนการบริหารงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแนะนำบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หรือสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางหรือการดำเนินงานของผู้บริหาร

1.4 ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริม และพัฒนาทักษะทั้ง 7 ด้าน คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม เพราะเป็นทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยเกิดความหลากหลาย เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไป จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	33	11.34
ครูผู้สอน	258	88.76
รวม	291	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	198	68.04
สูงกว่าปริญญาตรี	93	31.96
รวม	291	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	81	27.83
5-10 ปี	52	17.87
มากกว่า 10 ปี	158	54.30
รวม	291	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)	77	26.46
ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)	178	61.17
ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1500 คน)	19	6.53
ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	17	5.84
รวม	291	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 291 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 88.76 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.04 มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.30 และมีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน) ร้อยละ 61.17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 7-14

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.46	0.52	มาก
2	ทักษะด้านวิชาการ	4.40	0.50	มาก
3	ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.35	0.57	มาก
4	ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	4.35	0.57	มาก
5	ทักษะด้านการสื่อสาร	4.39	0.54	มาก
6	ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	4.46	0.52	มาก
7	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.51	0.57	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.42	0.47	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสามารถประสานการกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้	4.42	0.63	มาก
2	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา	4.43	0.60	มาก
3	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.58	0.60	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้	4.48	0.64	มาก
5	ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ	4.39	0.67	มาก
	ภาพรวม	4.46	0.52	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.60) ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.64) และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ($X = 4.39$, S.D.= 0.67)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
6	ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้	4.45	0.63	มาก
7	ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอดและแนะนำผู้บังคับบัญชาได้	4.45	0.66	มาก
8	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียน ตารางสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	4.33	0.72	มาก
9	ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.64	มาก
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ	4.49	0.63	มาก
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.63	มากที่สุด
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของนักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร	4.29	0.68	มาก
ภาพรวม		4.40	0.50	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.63) และผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐและท้องถิ่นได้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.64)

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13	ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้	4.16	0.79	มาก
14	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาได้	4.35	0.63	มาก
15	ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	4.46	0.61	มาก
16	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานโดยให้บุคลากร ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	4.38	0.71	มาก
17	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน	4.43	0.68	มาก
18	ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบหรือสร้างเครือข่ายภายนอก เพื่อการแลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.37	0.63	มาก
19	ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงานเป็นทีม ร่วมคิดแก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน	4.35	0.69	มาก
20	ผู้บริหารสามารถประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริงด้วยความยุติธรรม	4.41	0.70	มาก
21	ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา	4.42	0.68	มาก
	ภาพรวม	4.38	0.52	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.61) ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.68) และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.68) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.79)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนก เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
22	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา	4.31	0.68	มาก
23	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษา และนำสู่การปฏิบัติ	4.37	0.66	มาก
24	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำเสนอความคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	4.41	0.67	มาก
25	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา	4.35	0.70	มาก
26	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ของสถานศึกษา	4.36	0.69	มาก
27	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของ สถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาให้สถานศึกษาเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.32	0.67	มาก
ภาพรวม		4.35	0.57	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำเสนอความคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.67) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของ สถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.66) และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่ การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.69) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และ ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.68)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
28	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.67	มาก
29	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่ง เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตาม ได้ถูกต้อง	4.44	0.63	มาก
30	ผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.41	0.65	มาก
31	ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้	4.40	0.65	มาก
32	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงานทราบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.36	0.67	มาก
33	ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สิ่งการที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ ถูกต้อง	4.39	0.70	มาก
34	ผู้บริหารสามารถสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้าน วิชาการกับผู้ร่วมงาน	4.43	0.65	มาก
	ภาพรวม	4.39	0.54	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์ อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารสามารถสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.65) และผู้บริหารสามารถ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.67)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
35	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น	4.54	0.62	มากที่สุด
36	ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา	4.53	0.62	มากที่สุด
37	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ	4.48	0.64	มาก
38	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.46	0.65	มาก
39	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว	4.38	0.64	มาก
40	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้	4.41	0.65	มาก
41	ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา	4.37	0.67	มาก
42	ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง	4.48	0.65	มาก
ภาพรวม		4.46	0.52	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก

ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.62) ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนา ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.62) และผู้บริหารเลือกใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ เพื่อการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.67)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
43	ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.58	0.63	มากที่สุด
44	ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้	4.56	0.65	มากที่สุด
45	ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานทุกคนทุกระดับ	4.50	0.70	มากที่สุด
46	ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	4.48	0.67	มาก
47	ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี	4.45	0.69	มาก
48	ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้	4.51	0.70	มากที่สุด
49	ผู้บริหารสามารถส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	4.53	0.67	มากที่สุด
50	ผู้บริหาร สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้	4.51	0.68	มากที่สุด
ภาพรวม		4.51	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร

สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.65) และผู้บริหารสามารถส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.67) ตามลำดับ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.69)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 15-16

ตาราง 15 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n = 33)			ครูผู้สอน (n = 258)		
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.47	0.50	มาก	4.46	0.53	มาก
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.31	0.49	มาก	4.41	0.51	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.57	มาก	4.38	0.51	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.36	0.58	มาก	4.35	0.57	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.56	มาก	4.40	0.54	มาก
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.34	0.59	มาก	4.47	0.51	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.46	0.70	มาก	4.52	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.37	0.52	มาก	4.43	0.47	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านการสื่อสาร ตามลำดับ

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ตาราง 16 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n = 33)		ครูผู้สอน (n = 214)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.47	0.50	4.46	0.53	0.13	.899
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.31	0.49	4.41	0.51	-1.06	.291
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.57	4.38	0.51	-0.81	.420
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.36	0.58	4.35	0.57	0.97	.923
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.56	4.40	0.54	-0.28	.777
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.34	0.59	4.47	0.51	-1.34	.181
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.46	0.70	4.52	0.55	-0.47	.645
ภาพรวม	4.37	0.52	4.43	0.47	-6.03	.547

จากตาราง 16 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 17-18

ตาราง 17 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 198)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 93)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.42	0.55	มาก	4.54	0.46	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.39	0.51	มาก	4.42	0.49	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.37	0.58	มาก	4.41	0.50	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.32	0.60	มาก	4.42	0.50	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.57	มาก	4.51	0.78	มากที่สุด
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.46	0.53	มาก	4.44	0.51	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.58	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด
ภาพรวม	4.40	0.49	มาก	4.47	0.49	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการสื่อสาร ตามลำดับ

ตาราง 18 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 198)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 93)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.42	0.55	4.54	0.46	-1.97*	.050
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.39	0.51	4.42	0.49	-0.43	.665
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.37	0.58	4.41	0.50	-0.52	.600
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.32	0.60	4.42	0.50	-1.36	.175
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.57	4.51	0.78	-1.85	.065
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.46	0.53	4.44	0.51	0.39	.695
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.58	4.56	0.54	-0.90	.368
ภาพรวม	4.40	0.49	4.47	0.49	-1.12	.264

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 19-20

ตาราง 19 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี (n = 81)			5 - 10 ปี (n = 52)			มากกว่า 10 ปี (n = 158)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.35	0.56	มาก	4.43	0.46	มาก	4.53	0.52	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.28	0.56	มาก	4.41	0.41	มาก	4.46	0.49	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.28	0.53	มาก	4.35	0.47	มาก	4.42	0.53	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	4.24	0.60	มาก	4.33	0.49	มาก	4.42	0.58	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.27	0.60	มาก	4.40	0.48	มาก	4.45	0.52	มาก
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	4.49	0.56	มาก	4.39	0.48	มาก	4.47	0.52	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.44	0.64	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.33	0.51	มาก	4.40	0.40	มาก	4.47	0.48	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ตามลำดับ



ตาราง 20 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.736	0.868	3.22*	.041
	ภายในกลุ่ม	288	77.630	0.270		
	รวม	290	79.367			
2. ทักษะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.632	0.816	3.25*	.040
	ภายในกลุ่ม	288	72.238	0.251		
	รวม	290	73.870			
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.964	0.482	1.80	.168
	ภายในกลุ่ม	288	77.319	0.268		
	รวม	290	78.283			
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.747	0.873	2.68	.070
	ภายในกลุ่ม	288	93.706	0.325		
	รวม	290	95.453			
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.798	0.89	3.16*	.046
	ภายในกลุ่ม	288	83.460	0.290		
	รวม	290	85.259			
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.283	0.141	0.51	.599
	ภายในกลุ่ม	288	79.288	0.275		
	รวม	290	79.571			
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.737	0.368	1.15	.318
	ภายในกลุ่ม	288	92.283	0.320		
	รวม	290	93.020			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.053	0.526	2.35	.097
	ภายในกลุ่ม	288	64.236	0.223		
	รวม	290	65.289			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน ทักษะที่พบความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 21-23

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี		
	\bar{X}	4.35	4.43
น้อยกว่า 5 ปี	4.35	-0.07	-0.18*
5-10 ปี	4.43		-0.10
มากกว่า 10 ปี	4.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.28	4.41	4.46
น้อยกว่า 5 ปี	4.28		-0.12	-0.17*
5-10 ปี	4.41			-0.50
มากกว่า 10 ปี	4.46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.34	4.40	4.45
น้อยกว่า 5 ปี	4.34		-0.12	-0.18*
5-10 ปี	4.40			-0.05
มากกว่า 10 ปี	4.45			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 24-25

ตาราง 24 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดเล็ก(n = 77)			ขนาดกลาง (n = 178)			ขนาดใหญ่ (n = 19)			ขนาดใหญ่พิเศษ (n = 17)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.22	0.56	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	4.73	0.33	มากที่สุด	4.61	0.44	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.17	0.54	มาก	4.46	0.48	มาก	4.62	0.34	มากที่สุด	4.50	0.48	มากที่สุด
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.13	0.57	มาก	4.42	0.47	มาก	4.74	0.35	มากที่สุด	4.50	0.49	มากที่สุด
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.13	0.60	มาก	4.39	0.55	มาก	4.81	0.33	มากที่สุด	4.49	0.50	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.16	0.58	มาก	4.44	0.51	มาก	4.76	0.35	มากที่สุด	4.61	0.44	มากที่สุด
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.35	0.58	มาก	4.47	0.51	มาก	4.81	0.35	มากที่สุด	4.35	0.43	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.32	0.70	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด	4.91	0.24	มากที่สุด	4.62	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม	4.21	0.52	มาก	4.46	0.45	มาก	4.77	0.23	มากที่สุด	4.53	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 ขึ้นไป) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะทักษะด้านการสื่อสาร

ตาราง 25 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.986	2.329	9.23***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	72.380	0.252		
	รวม	290	79.367			
2. ทักษะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.785	1.928	8.13***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	68.084	0.237		
	รวม	290	73.870			
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	7.846	2.615	10.66***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	70.437	0.245		
	รวม	290	78.283			
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	8.319	2.773	9.13***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	87.134	0.304		
	รวม	290	95.453			
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	7.904	2.635	9.79***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	77.324	0.269		
	รวม	290	85.228			
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.521	1.174	4.43**	.005
	ภายในกลุ่ม	287	76.050	0.265		
	รวม	290	79.571			
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	290	93.020		10.02***	.000
	ภายในกลุ่ม	3	6.190	2.063		
	รวม	287	86.855	0.303		
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	287	59.099	0.206	9.23***	.000
	ภายในกลุ่ม	290	65.289			
	รวม	3	6.986	2.329		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้น ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 26-33

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ				
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญพิเศษ	
	X	4.21	4.46	4.77	4.53
ขนาดเล็ก	4.21		-0.25*	-0.55*	-0.31
ขนาดกลาง	4.46			-0.30	-0.06
ขนาดใหญ่	4.77				0.24
ขนาดใหญพิเศษ	4.53				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.22	4.52	4.73	4.61
ขนาดเล็ก	4.22		-0.31*	-0.51*	-0.39*
ขนาดกลาง	4.52			-0.20	-0.09
ขนาดใหญ่	4.73				0.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.61				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานศึกษาและผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.17	4.46	4.62	4.50
ขนาดเล็ก	4.17		-0.29*	-0.44*	-0.33
ขนาดกลาง	4.46			-0.15	-0.04
ขนาดใหญ่	4.62				0.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.50				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.13	4.42	4.74	4.50
ขนาดเล็ก	4.13		-0.29*	-0.61*	-0.37
ขนาดกลาง	4.42			-0.32	-0.08
ขนาดใหญ่	4.74				0.24
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.50				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.13	4.39	4.81	4.49
ขนาดเล็ก	4.13		-0.26*	-0.68*	-0.36
ขนาดกลาง	4.39			-0.42*	-0.10
ขนาดใหญ่	4.81				0.32
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.49				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา				
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ	
	\bar{X}	4.16	4.44	4.76	4.61
ขนาดเล็ก	4.16		-0.28*	-0.60*	-0.45*
ขนาดกลาง	4.44			-0.32	-0.17
ขนาดใหญ่	4.76				0.15
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.61				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสารของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.35	4.47	4.81	4.35
ขนาดเล็ก	4.35		-0.13	-0.46*	0.00
ขนาดกลาง	4.47			-0.33	0.13
ขนาดใหญ่	4.81				0.46
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.35				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดเล็ก	4.32		-0.22*	-0.59*	-0.30
ขนาดกลาง	4.54			-0.37	0.08
ขนาดใหญ่	4.91				0.29
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.62				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ ดังตาราง 34-40

ตาราง 34 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านความเป็นผู้นำ)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย	43	27.22
2. ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน	39	24.68
3. ผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม	28	17.72
4. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	21	13.29
5. ผู้บริหารควรมีความคิดเชิงบวก และวิธีการดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง	15	9.49
6. ผู้บริหารควรใช้อำนาจในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำหลักความเป็นผู้นำมาใช้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม	12	7.60
รวม	158	100

จากตาราง 34 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.22 ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน คิดเป็นร้อยละ 24.68 และผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 17.72 ตามลำดับ

ตาราง 35 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านวิชาการ)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของภาครัฐ และบริบทท้องถิ่น	38	28.79
2. ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ	30	22.73
3. ผู้บริหารควรพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ ทำให้นักเรียน ได้รับรู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น	23	17.42
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนทางด้านวิชาการ เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างด้านการเรียนการสอน	19	14.39
5. ผู้บริหารควรมีการนิเทศการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	13	9.85
6. ผู้บริหารควรส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยของงานวิชาการ	9	6.82
รวม	132	100

จากตาราง 35 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านวิชาการ
มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ
และบริบทท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 28.79 ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี
และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 22.73 และผู้บริหารควรพัฒนานักเรียน
ในด้านวิชาการ ทำให้นักเรียนได้รับรู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.75
ตามลำดับ

ตาราง 36 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของ สถานศึกษา	39	27.27
2. ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	32	22.38
3. ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและ ความถนัดของแต่ละบุคคล	25	17.48
4. ผู้บริหารควรประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริง ด้วยความโปร่งใส และยุติธรรม	19	13.29
5. ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงาน ให้บุคลากร ร่วมคิดร่วมทำ ปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	15	10.49
6. ผู้บริหารควรเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	9	6.29
7. ผู้บริหารควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร	4	2.80
รวม	143	100

จากตาราง 36 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการบริหาร
งานบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา
คิดเป็นร้อยละ 27.27 ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงขึ้น คิดเป็น
ร้อยละ 22.38 และผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล
คิดเป็นร้อยละ 17.48 ตามลำดับ

ตาราง 37 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย	37	30.33
2. ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	32	26.23
3. ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	29	23.77
4. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำในการบริหารจัดการศึกษา	24	19.67
รวม	122	100

จากตาราง 37 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ
และแก้ปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา
คิดเป็นร้อยละ 30.33 ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของสถานศึกษาได้
อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 26.23 และผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้
แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 23.77 ตามลำดับ

ตาราง 38 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการสื่อสาร)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง	32	24.43
2. ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	29	22.14
3. ผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง	24	18.32
4. ผู้บริหารควรมีความสามารถในการประสานงานระหว่าง สถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	19	14.50
5. ผู้บริหารควรมีการสื่อสารหลายรูปแบบ	15	11.45
6. ผู้บริหารควรสามารถสื่อสารได้มากกว่า 1 ภาษา	12	9.16
รวม	131	100

จากตาราง 38 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสาร
มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติ
ตามได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 24.43 ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล
ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 22.14 และผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสาร
ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 18.32 ตามลำดับ

ตาราง 39 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติงาน	48	32.88
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ใน การจัดการเรียนการสอน	37	25.34
3. ผู้บริหารควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ	33	22.60
4. ผู้บริหารควรพัฒนาตัวเองให้ทันต่อเทคโนโลยีที่สมัยใหม่	28	19.18
รวม	146	100

จากตาราง 39 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
และดิจิทัลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว
ในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี
ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.34 และผู้บริหาร
ควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 22.60 ตามลำดับ

ตาราง 40 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	39	23.78
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน ทุกระดับ อย่างเท่าเทียม	35	21.34
3. ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร ในโรงเรียน	28	17.07
4. ผู้บริหารควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตน	24	14.63
5. ผู้บริหารควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถควบคุม สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี	20	12.20
6. ผู้บริหารควรส่งเสริม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู และนักเรียน	18	10.98
รวม	164	100

จากตาราง 40 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านคุณธรรม
จริยธรรมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์
ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 23.78 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน
ทุกระดับอย่างเท่าเทียม คิดเป็นร้อยละ 21.34 และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรม
แก่บุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.07 ตามลำดับ

ตาราง 4 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	t - test F - test
3	เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่, ค่าร้อยละ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 116 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 986 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,109 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชภูมิวิเศษ 2555:

52-53) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ดังตาราง 5

ตาราง 5 ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร (คน)				กลุ่มตัวอย่าง (คน)			
	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	61	61	233	294	16	16	61	77
ขนาดกลาง	52	53	623	676	14	14	164	178
ขนาดใหญ่	2	5	68	73	1	1	18	19
ขนาดใหญ่พิเศษ	1	4	62	66	1	1	16	17
รวม	116	123	986	1,109	32	32	259	291

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และ 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 50 ข้อ มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ให้ค่าน้ำหนักโดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ระดับ 5 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับ
 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้า
 ตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21
 ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
- 1.4 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2
 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) และตอนที่ 3
 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ
 ในการแก้ไขปรับปรุง

2.2 นำแบบสอบที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 คน
 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม ซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนี
 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
 Item Objective Congruence: IOC) (ลิตซ์ จีรสรณ์, 2552: 141-142) ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าข้อคำถามของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 72-73) ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 ดังภาคผนวก ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 291 ฉบับ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืน และกำหนดรับคืนตามวันเวลานัดหมายด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 1.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
- 1.4 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.4.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) และ นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 มาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 น้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 น้อยที่สุด

1.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา ใช้สถิติ t-test ส่วนประสมการดำเนินงานและขนาดสถานศึกษาใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

1.4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจัดกลุ่มคำตอบเป็นประเด็น เดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 t-test แบบ Independent Sample test

2.2.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และ หากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ ใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (สิทธิ์ ชีรสรณ์, 2552: 141-142)

2.3.2 ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 72-73)

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555: 23-24) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดี หรือผู้บริหาร ร่วมกับ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่าการกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ อธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั้นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ฉัตรมงคล ศรีดวงโชติ (2557: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ ในการดำเนินการของคณะบุคคลเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุที่ตั้งไว้ขององค์การร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

มนีรัตน์ คำจำปา (2558: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันให้การศึกษาแก่สมาชิกที่อยู่ในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้เป็นคนดีและสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่ตั้งไว้

มนีรัตน์ พรรณพุ่มพฤษ (2560: 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงานตามภารกิจและขอบข่ายงานในสถานศึกษานั้น โดยใช้หลักการ ทฤษฎี และศิลป์ มาประกอบในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในงานทั้ง 4 งาน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ การนำหลักทฤษฎีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

ทรงพล เจริญคำ (2562: 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นำทรัพยากรคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหาร ทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคล ที่มีผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกัน บริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อมุ่งหวัง ให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Knezevich (1984: 16-18) ได้เสนอบทบาทสำคัญในการบริหารงาน ซึ่งหมายถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ บทบาทแต่ละบทบาทได้ระบุความสามารถที่จำเป็นไว้ด้วย ดังนี้

1) บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน (Direction Setter) ผู้บริหารจะต้องช่วยให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการชี้แจงความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2) บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) บทบาทนี้จำเป็นจะต้องมีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์การ มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม

3) บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) จะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน

4) บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) บทบาทนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ของการตัดสินใจ มีความสามารถในการตัดสินใจ

5) บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบขยายงานและกำหนดโครงสร้างขององค์การขึ้นใหม่ ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจพฤติกรรมขององค์การ

6) บทบาทเป็นผู้เปลี่ยนแปลง (Change Manager) ผู้นำจะต้องนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถาบัน เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของสถาบัน

7) บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร วิธีนิเทศ เข้าใจระบบการรายงานที่ดีจึงจะสามารถประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียน รู้จักใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการสื่อสาร

9) บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสาเหตุของความขัดแย้ง จะต้องมีความสามารถในการต่อรอง โกล่เกลี่ย จัดการกับความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้ง

10) บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problems Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาและแก้ปัญหา

11) บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (Systems Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง จะต้องเข้าใจในการนำทฤษฎีทางการบริหารไปใช้ประโยชน์

12) บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ การเจริญและการพัฒนาการของมนุษย์ เข้าใจทฤษฎีการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

13) บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personnel Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในเทคนิคของการเป็นผู้นำการเจรจาต่อรอง การประเมินผลงานและการปฏิบัติงานของบุคคล

14) บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเงินและงบประมาณ สามารถในการบริหารวัสดุครุภัณฑ์การก่อสร้างการบำรุงรักษา

15) บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประเมินความต้องการ การประเมินระบบ วิธีการทางสถิติและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16) บทบาทเป็น นักประชาสัมพันธ์(Public Relator) ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการสื่อความหมาย รู้จักวิธีสร้างภาพพจน์ที่ดีรู้จักและเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17) บทบาทเป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial Head) ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถในบทบาทต่าง ๆ ที่กล่าวมาเพื่อแสดงบทบาทนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 75) กล่าวว่า การที่กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลวางแผน และดำเนินการตามแผนการศึกษา กฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีสถานภาพที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและ นิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล

ทวีศักดิ์ บังคม (2550: 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างาน และครูอาจารย์ที่มีหน้าที่ในการสอน และสนับสนุนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ สถานศึกษาจำเป็นจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมรับกับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้โรงเรียนได้รับความ สนับสนุน และช่วยเหลือจาก ผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียน งานวิชาการบรรลุ เป้าหมาย สร้างบรรยากาศที่ดีในสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน และป้องกันหรือแก้ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของโรงเรียน

3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546: 37) ได้กำหนดขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนทุกขนาดซึ่งจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ 6 งาน ดังนี้

1) งานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2) งานบุคลากรเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรบุคคลให้เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะครอบคลุมการสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การดูแลบำรุงรักษา การพัฒนาจนกระทั่งพ้นไปจากงาน

3) งานกิจการนักเรียน เป็นการบริการงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนทั้งหมดยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ

4) งานธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นการบริหารงานที่ปฏิบัติ โดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับเกณฑ์ เงื่อนไขตามหนังสือสั่งการ มีลักษณะเป็นงานประจำ ครอบคลุม 3 งาน คือ งานธุรการ งานการเงินและงานพัสดุ

5) งานอาคารสถานที่เป็นการบริหารงานการจัดอาคารสถานที่ บริเวณที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ ครอบคลุมงานการจัดให้มีอาคารสถานที่การใช้ประโยชน์ การบำรุงและการตกแต่ง

6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นการบริหารโรงเรียนพยายามนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้บริการจากโรงเรียน ครอบคลุมงานการให้บริการและรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานให้ความร่วมมือแก่ชุมชน และงานประชาสัมพันธ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 32) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ใน ข้อ 1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา ในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งในแต่ละงานมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาโดยมีขอบข่าย ดังนี้

1.1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

- 1.5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - 1.9) การนิเทศการศึกษา
 - 1.10) การแนะแนว
 - 1.11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 1.12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 1.13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 - 1.14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงาน
 - 1.15) สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 - 1.16) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.17) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 - 1.18) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีขอบข่ายงาน ดังนี้
- 2.1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
 - 2.2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
 - 2.3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 2.4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 2.6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 2.7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.11) การวางแผนพัสดุ
 - 2.12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 2.13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 - 2.14) การจัดหาพัสดุ
 - 2.15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 - 2.16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

- 2.17) การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19) การนำเงินส่งคลัง
- 2.20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3) ด้านการบริหารงานบุคคล มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายดังนี้

- 3.1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 3.2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.6) การลาทุกประเภท
- 3.7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12) การออกจากราชการ
- 3.13) การจัดระบบและจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 3.15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- 3.19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 3.20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับ

การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่ให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน โดยมีขอบข่าย ดังนี้

- 4.1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- 4.3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8) การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11) การรับนักเรียน
 - 4.12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
 - 4.14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 4.15) การทัศนศึกษา
 - 4.16) งานกิจการนักเรียน
 - 4.17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 - 4.18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 - 4.19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน
 - 4.20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - 4.21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- สรุปได้ว่า ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา ในการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

วนิดา พิพัฒนวิวัฒนะกุล (2551: 28) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้นำ และมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 31) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน บุคคลดังกล่าวจะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารได้นั้น ต้องผ่านการศึกษาอบรมในระดับปริญญาด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในสาขานั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2553: 117) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาที่เป็นสถานศึกษา ผู้บริหารกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งของรัฐและเอกชน ผู้บริหารกลุ่มนี้จะประพฤติตนตามจรรยาบรรณครู ที่คุรุสภากำหนด

2) ผู้บริหารสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งของรัฐและเอกชน ผู้บริหารกลุ่มนี้จะประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนตามที่กำหนดไว้

3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่สถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด เช่นสถานศึกษาของสถาบันศาสนา สถานศึกษาของสถาบันทางการแพทย์ สถานศึกษาของสถาบันตำรวจ สถานศึกษาของสถาบันทหาร ฯลฯ ผู้บริหารกลุ่มนี้จะปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนที่กำหนดไว้

เฉลิมพล คนตรง (2555: 9) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง หรือได้รับการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้นำจนได้รับความไว้วางใจ เชื่อใจ ความเคารพนับถือ ความร่วมมือ และความมั่นใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง มีความสามารถ โน้มน้าวใจบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามภารกิจในการคิด การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และประสบผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556: 73) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยชั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

วรารณ มุกดาอ่อน (2556: 9) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่เป็นหัวหน้าผู้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น มีความสามารถในการใช้อิทธิพลและความสามารถในการนำกลุ่มไปสู่จุดหมาย ทั้งยังช่วยประสานให้บุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำงานไปสู่จุดหมายที่วางไว้

ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556: 16-17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาโดยการนำสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามบทบาทหน้าที่และภารกิจขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะ ใช้กระบวนการบริหารที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา

สุเทพ เท่งประกิจ (2557: 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน อำนาจหน้าที่ หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา รับผิดชอบ การพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในโรงเรียน ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ โดยใช้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และหลากหลายในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

มนิรัตน์ พรหมพุ่มพุกษ์ (2560: 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นผู้บริหารจัดการศึกษา ในระดับสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งให้ทำหน้าที่ ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

2. ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ทองดี เมืองเจริญ (2550: 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้จะนำองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางแล้ว ยังต้องนำพาคนให้มีความสุขในการเดินทางด้วยความสำเร็จ นอกจากนี้มีความรู้ ความสามารถ จะต้อง มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานด้วย

สมยศ นาวิการ (2551: 18) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ทรัพยากร ทั้งหมดขององค์กร เงินทุน อุปกรณ์ ข่าวสารและคน เพื่อความสำเร็จและผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการบริหารคน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กันอันจะนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

สมนึก พรเจริญ (2552: 2) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติโดยตรงที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยยึดภารกิจการบริหารสถานศึกษา 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และงานสัมพันธ์ ชุมชน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากมีความรู้ ความสามารถแล้วจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานด้วย

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ลิขิต เศรษฐบุตร (2551: 17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการนำแนวนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามความมุ่งหมาย นอกจากนี้ยังมีบทบาทและหน้าที่ คือ การวางแผน การจัดแผนงานการจัดบุคลากร การวิจัยสั่งการ การประสานงาน การจัดงบประมาณ อย่างมีศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน ในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ธีระ รุญเจริญ (2553: 166-167) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่าง ไปจากครูโดยทั่วไป บทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะต้องมี ดังนี้

- 1) พัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางการสอน
- 2) จัดวางตัวบุคคลเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

- 3) จัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์ของการสอน
- 4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ของการศึกษาอย่างสูงสุด
- 5) ส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย
- 6) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
- 7) จัดโปรแกรมการอบรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 8) การประเมินความต้องการของโรงเรียน

สุรียา ชินแสง (2553: 10) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำองค์การ ทุกสิ่งทุกอย่างในการติดต่อสื่อสาร เจาะจ่าต่อรอง และการประสานในการตัดสินใจ เพื่อนำองค์การไปสู่ เป้าหมายและเป็นประโยชน์สูงสุด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร สถานศึกษา

อุดม ธารณะ (2553: 30) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญใน การพัฒนา คุณภาพการศึกษานอกเหนือจากงาน 4 คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหาร ทั่วไปแล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการ คุณภาพการศึกษา บทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา บทบาทในการเป็นผู้ให้ ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา และบทบาทในการตัดสินใจ

สุรกิจ ภิณเรศ (2554: 19) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบใน การบริหารและพัฒนาต่อองค์การ งานบุคคล กลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการทำหน้าที่ชี้แนะ กำกับ ตรวจสอบ มอบหมายงาน สื่อสารเป็น เน้นจูงใจ ให้ข่าวสารข้อมูล เพิ่มพูนผลงาน สานความคิด สู่การปฏิบัติ แจ่มชัดนโยบาย ทำนายอนาคต ลดปัญหา กล้าตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า พาบบรรลุ จุดหมาย

สมเกียรติ บาลลา (2554: 17) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ยุคการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการบริหาร หรือการดำเนินงานทุกอย่างภายในสถานศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษา โดยมีความรับผิดชอบและ ผลักดันในการดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชพงษ์ พรหมจักร (2555: 15) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม คือ เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงาน ให้บังเกิดผล สูงสุด เป็นผู้กระตุ้นชักนำคน เป็นผู้พัฒนาทรัพยากรและเป็นผู้พัฒนาเป้าหมายใหม่ ๆ ของสถานศึกษา โดยสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ และแสวงหาทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุน การจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพ สำเร็จผลสมความมุ่ง หมายของสถานศึกษา

ธารทิพย์ ฤทธิ์โพธิ์ (2557: 21) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหาร ทั่วไป ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรจะต้องแสดงบทบาทหลาย บทบาทในเวลา และสถานการณ์ต่าง ๆ

มารยาท คงเมือง (2559: 27) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การรับผิดชอบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เป็นผู้รักษาวินัยและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ตลอดจนประสานงานกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาบรรลุผล

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการนำนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษา มาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ดูแลรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดำเนินงานทุกอย่าง ภายในสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษาเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย และประโยชน์สูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 จึงกล่าวถึงความหมายของทักษะการบริหารทักษะการบริหารของผู้บริหาร บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปสู่การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ต่อไป ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของทักษะการบริหารสถานศึกษา

ทักษะการบริหาร มีความสำคัญต่อผู้บริหารในการดำเนินงานโดยผันแปรไปตามระดับชั้นขององค์กร ทักษะ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความชำนาญมาปฏิบัติ ตามที่มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Drake and Roe (1986: 29-30) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ทักษะความสามารถในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญา ในการบริหารงานภายในองค์กรเป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ

Katz (1974: 91-94) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

ทวี วงศ์สุวรรณ (2550: 24) กล่าวว่า ทักษะการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถหรือความชำนาญของผู้บริหาร ในการเอาศักยภาพที่มีอยู่ส่วนตนและทรัพยากรทางการบริหารมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 14) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารจัดการให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

สุธรรม ดุษดี (2552: 13) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถในการบริหารงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือกิจการใด ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบจนประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ เป็นพิเศษในการใช้ทักษะทางการบริหาร

สุภาพร รัตน์น้อย (2552: 22) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร" หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การให้คุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

พุดม วิชิตนนทการ (2553: 10) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญของบุคคลที่จะใช้ความรู้ ความสามารถในการนำทรัพยากรมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สุชาติ เสนาสี (2553: 11) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยการผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

พจนรินทร์ เหลืองอรุณภา (2556: 19) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเชี่ยวชาญ ส่งผลให้บุคคลทั่วไปยอมรับ และการดำเนินงานในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

เศรษฐราณี ทรวดทรง (2556: 26) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานผ่านกระบวนการการร่วมมือและประสานงานกันระหว่างมนุษย์และทรัพยากรทางการบริหาร ให้ดำเนินไปตามนโยบาย จนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพที่สุด

อำนาจ พลรักษา (2556: 28) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหาร ทักษะทางการบริหาร หรือการจัดการ (Managerial Skills) ย่อมมีความสำคัญต่อผู้บริหารในการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายโดยผันแปรไปตาม ระดับชั้นขององค์กร ทักษะหรือความสันทัด (Skill) คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความชำนาญ มาปฏิบัติ

คาวี เจริญจิตต์ (2557: 15) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานและกิจกรรมของผู้บริหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ณัฐ มะลิซ้อน (2557: 47) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นที่เชื่อถือและยอมรับ โดยมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

วิวัฒน์ บุญยง (2557: 18) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความคล่องแคล่วว่องไว ถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารที่ดี มีประสิทธิภาพสามารถบริหารงานและนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ศศิตา เพลินจิต (2558: 23) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการทาง

การบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ใช้ความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร ตามภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Mondy and Premeaux (1995: 14-15) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ผู้นำหรือผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการ ซึ่งรวมทั้ง 3 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด ซึ่งผู้บริหารในแต่ละระดับต้องการทักษะทั้ง 3 แตกต่างกันไป ผู้บริหารระดับสูงต้องการทักษะทางเทคนิค น้อยกว่าผู้บริหารระดับต่ำ แต่ต้องการทักษะทางความคิดรวบยอดมากกว่าผู้บริหารระดับต่ำ ทักษะทางมนุษย์เป็นทักษะที่ผู้บริหาร แต่ละระดับมีความต้องการร่วมกันและเป็นทักษะที่จำเป็นในการบริหาร แต่ละระดับขององค์กร

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550: 8) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ตนเองสูงสุดจะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2551: 20) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความหมายไปในทางที่ว่าผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์ และความรู้ขณะเดียวกันก็ต้องมีศิลป์ด้วย คือ ความเชี่ยวชาญ เปรียบเสมือนศิลปินผู้ชำนาญ จะต้องมีความรู้ทางการออกแบบภาพ การวางโครงสร้างงาน การใช้เส้น ตลอดจนทฤษฎีสีและแสง ในขณะเดียวกันจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการวาด การใช้เส้น การเลือกสรรวัสดุ การลงสี การกำหนดแสดงด้วย ผู้บริหารจัดการก็เช่นกัน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานของตน

สุนทร โคตรบรรเทา (2551: 89) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สามารถทำงานกับคนทุกระดับ มีทักษะการสื่อสาร สามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลงสามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสียดาย สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงาน คอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังต้องบูรณาการแนวคิดใหม่ ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้าน

พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2554: 31) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องมีการปฏิบัติงาน ทักษะจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญสำหรับคุณสมบัติพิเศษ การปฏิบัติงานใด ๆ

หากคาดหวังจะให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแล้ว จำเป็นที่ผู้ปฏิบัติงานคนนั้นจะต้องมีความชำนาญเป็นอย่างดีในสิ่งที่ตนปฏิบัติ คือ ทักษะในการปฏิบัติงานของตน

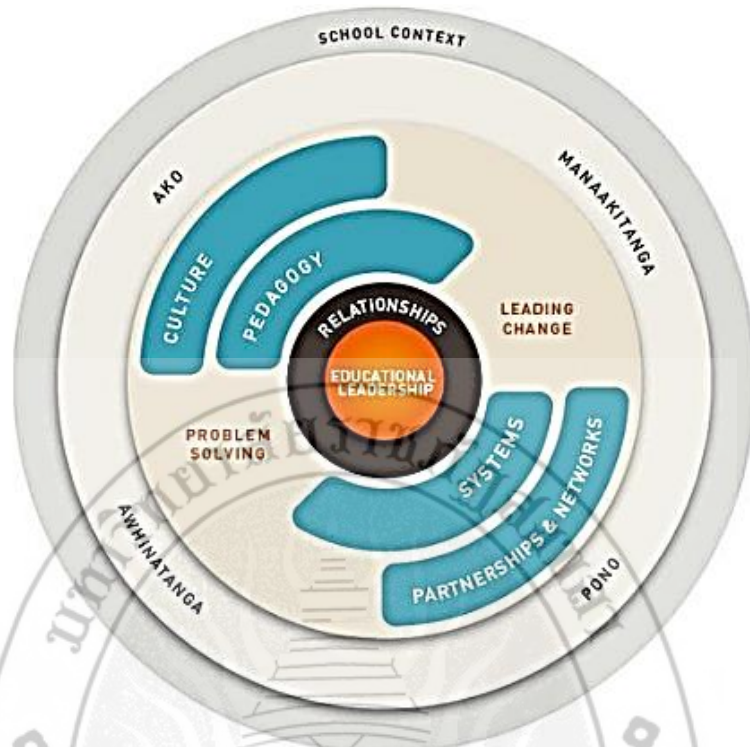
วริศรา บุญธรรม (2560: 15) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อทำให้บริหารงานประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้ย่างก้าวมาสู่รั้วโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าผู้บริหารไม่ตั้งรับ หรือตั้งรับไม่ทัน อะไรจะเกิดกับเด็ก เด็กจะสามารถก้าวเข้าสู่โลกแห่งยุคดิจิทัลได้หรือไม่ Peter F. Drucker (1954) กล่าวว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงคือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 70-75) กล่าวถึงโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึง เรื่องของคุณภาพ (Qualities) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษาพอสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ

โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษาดังกล่าว ได้กำหนดให้ความสัมพันธ์ (Relationship) เป็นศูนย์กลาง มีกิจกรรมภาวะผู้นำและคุณภาพของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Qualities of Effective Leadership) เป็นองค์ประกอบรายรอบอยู่ ดังภาพ 2



ภาพ 1 โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา

ที่มา: New Zealand Ministry of Education (2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556: 71)

จากโมเดลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการศึกษา ได้แก่ ความสัมพันธ์ (Relationship) ซึ่งอยู่แกนกลางและมีพื้นที่การปฏิบัติ (Areas of Practice) ประกอบด้วย วัฒนธรรม (Culture) ศาสตร์การสอน (Pedagogy) ระบบ (System) ความเป็นหุ้นส่วนและเครือข่าย (Partnership and Net Works) รวมทั้งกิจกรรมภาวะผู้นำที่ประกอบด้วย การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) การแก้ปัญหา (Problem Solving) และวงนอกที่เป็นองค์ประกอบของคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล (Qualities of Effective Leadership) ดังรายละเอียดความสัมพันธ์ (Relationship) ลักษณะของความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยลักษณะของความสัมพันธ์นี้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของไว้วางใจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กร เช่น แสดงความสนใจและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากร กระตุ้นให้พวกเขาแสดงบทบาทใหม่ ๆ และสร้างโอกาสให้มีการพัฒนาวิชาชีพส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างระบบการประเมินผลงานที่เปิดเผยและโปร่งใส มีการนิเทศชั้นเรียนที่กระตุ้นบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพ และกระตุ้นให้มีการผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

วัฒนธรรม (Culture) ผู้บริหารควรมีบทบาทในการสนับสนุนให้มีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในทางบวก และสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนโดยรวมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น สร้างความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพเชื่อถือได้ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ความปลอดภัยและ

เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนความสำเร็จในการเรียนรู้ สร้างตัวแบบการปฏิบัติงานที่ดี มีการชื่นชมในความสำเร็จและก้าวหน้าของนักเรียนและบุคลากร

ศาสตร์การสอน (Pedagogy) เป็นเรื่องของความรู้และการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารควรสร้างต้นแบบการปฏิบัติการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้เรียน แสดงบทบาทในการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ และควรแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำด้านการวางแผน การพัฒนา และประเมินหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

ระบบ (System) ผู้บริหารควรสร้างสรรค์ระบบและเงื่อนไขการทำงานที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากร การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การติดตามผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผล การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเอาใจใส่ต่อนักเรียน ความเป็นหุ้นส่วน และเครือข่าย (Partnership and Net Works) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรต้องมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกกรณีเครือข่ายภายใน เช่น สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิชา และระหว่างชั้นเรียน สร้างความสัมพันธ์และการปฏิบัติที่สนับสนุนต่อการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีเครือข่ายภายนอก เช่น การเข้าร่วมสัมมนา การร่วมในสมาคม เครือข่ายระหว่างโรงเรียน การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง

ปัจจุบันผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารบุคลากรเสมือนหนึ่งเป็นหุ้นส่วนของบริษัท และโดยนิยามของหุ้นส่วนแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะต้องมีความเท่าเทียมกัน และไม่มีใครสามารถสั่งงานหุ้นส่วนได้ หากแต่ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการชักจูงหุ้นส่วนให้ดำเนินกิจกรรมในสิ่งที่ต้องการด้วยคำถามที่ว่า กลุ่มเป้าหมายของเราต้องการอะไร นิยมชมชอบในสิ่งใด ต้องการผลสุดท้ายออกมาในรูปแบบใด เราควรจะต้องหันมากำหนดขอบเขตของงานในองค์กรอีกครั้งหนึ่ง อาจจะไม่ใช่การบริหารงานบุคคล อาจจะต้องเป็นการบริหารเพื่อผลการปฏิบัติงาน

การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลง

การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้บริหารต้องนำยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและเหตุการณ์มาใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ผู้บริหารควรมีการศึกษาในรายละเอียดของเหตุการณ์ มีการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ด้านคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ผู้นำต้องนำโดยยึดหลักคุณธรรมในการบริหาร มีความเชื่อมั่น ในตนเองเป็นผู้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้ง ต้องเป็นผู้นำทางและเป็นผู้สนับสนุน

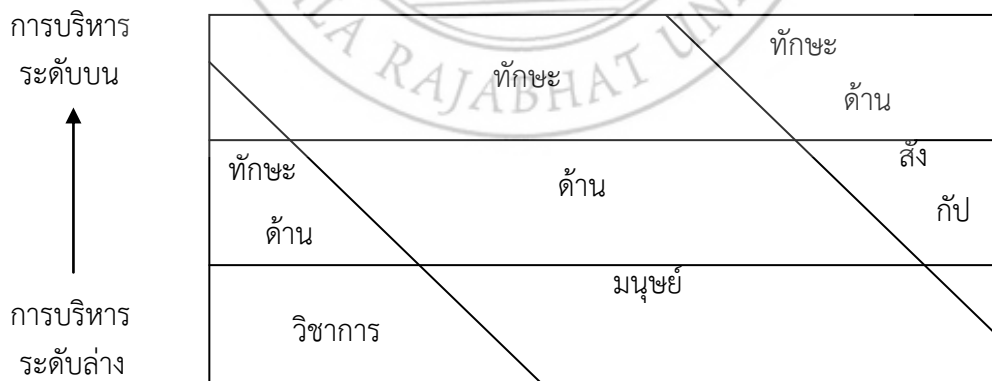
สรุปได้ว่าในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหาร

ที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4. ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ในการบริหารงานของผู้บริหาร ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของผู้บริหารที่ต้องทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งนับว่าเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การบริหารจะมีลักษณะเป็นศิลป์ซึ่งรวมถึงความสามารถในการที่ผู้บริหารจะสามารถใช้ติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์ และเลือกวิธีการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานทุกประเภทในองค์กรจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร ผู้บริหารมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอาจมาจากการขาดทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร การขาดประสบการณ์และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้บริหาร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้มากมาย ดังนี้

Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4-5) ได้กำหนดทักษะที่จำเป็นในกระบวนการบริหารและย้ำให้เห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทักษะพื้นฐาน (Three Basic Skill) ดังภาพ 3



ภาพ 2 ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารตามแนวคิดของ Katz and Kahn
ที่มา: Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4-5)

ตามภาพประกอบข้างต้นอธิบายได้ ดังนี้

1) ทักษะด้านวิชาการ (Technical Skills) ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การมีความเข้าใจ และมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการวิธีดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์การ ถ้าเป็นองค์การทางการศึกษา ทักษะด้านวิชาการ ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวกับการสอนและงานอื่น ๆ เช่น การเงิน การบัญชี การจัดการเรียน การจัดซื้อจัดจ้างการก่อสร้างและการซ่อมบำรุงและการดูแล อาคารสถานที่ เป็นต้น ทักษะด้านวิชาการมีความสำคัญสำหรับผู้มีบทบาทเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ในระดับล่างของลำดับอำนาจการบริหารโรงเรียน ตัวอย่างเช่น หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าช่วงชั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายธุรการ และการเงิน จำเป็นต้องมีทักษะด้านวิชาการเกี่ยวกับการทำบัญชีและการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการเขตพื้นที่ เป็นต้น

2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) ทักษะด้านมนุษย์ หมายถึง ทักษะของผู้บริหาร ในการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มบุคคล ทักษะในด้านมนุษย์ เช่น การเข้าใจตนเอง การยอมรับตนเอง การเอาใจใส่และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และการเห็นใจผู้อื่น หรือการเอาใจเราไปใส่ใจเขา พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับทักษะด้านมนุษย์ ได้แก่ การเข้าใจภาวะผู้นำและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับภาวะผู้นำ การจูงใจผู้ใหญ่ การพัฒนาเจตคติ พลวัตกลุ่ม ความต้องการของมนุษย์ขวัญและกำลังใจในการทำงาน การบริหารความขัดแย้ง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น ทักษะด้านมนุษย์มีความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารและ หัวหน้างาน ทุกลำดับอำนาจ การบริหารองค์การ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใดจะต้อง ทำงานโดยผ่านบุคคลอื่น นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ทักษะด้านมนุษย์ จึงจะปฏิบัติงานได้บรรลุตาม เป้าหมาย ทักษะด้านมนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ปรัชญา พฤติกรรมศาสตร์สังคมวิทยา สังคมศาสตร์ และมนุษยวิทยา และการฝึกอบรมมาโดยตรง

3) ทักษะด้านสังกัป (Conceptual Skill) ทักษะด้านสังกัปหรือความคิดรวบยอด ได้แก่ ความสามารถของผู้บริหารในการมององค์การโดยรวม การมองเห็นการเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การ และหน้าที่ขององค์การด้านมนุษย์ การพัฒนาทักษะด้านสังกัป ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการบริหาร ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมองค์การและพฤติกรรมมนุษย์ และปรัชญาขององค์การนั้น ๆ ทักษะด้านสังกัปมีความสำคัญยิ่งสำหรับบทบาทผู้บริหารระดับบนของอำนาจบังคับบัญชาภายในองค์การ ตัวอย่างเช่นถ้าเป็นองค์การทางการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาอาจไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือ ทักษะด้านเทคนิควิชาการในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ต้องทราบว่าการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่อย่างไร

Katz (1974: 90-102) ได้ทำการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้บริหารโดยใช้วิธี ที่เรียกว่า Three Skill Method หรือ ทฤษฎีสามทักษะ พบว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากน้อย กว่ากันหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ประการ คือ

1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ ความรู้ ขั้นตอน กระบวนการ วิธีการ วิธีเทคนิคเฉพาะอย่างการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับ

การปฏิบัติงาน โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรม โดยในปัจจุบันถือว่าทักษะด้านเทคนิคที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมีประกอบด้วย

- 1.1) ทักษะด้านการวางแผน (Planning Skill)
- 1.2) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (Group Process and Communication Skill)
- 1.3) ทักษะด้านการจัดการและการจัดองค์การ (Management and Organization Skill)

Skill)

2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน และใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการเรียนรู้จักใช้คน ทักษะด้านนี้ประกอบด้วย ความเข้าใจถึงการสร้างแรงจูงใจคน และมีศิลปะฝึกตนเป็นผู้นำที่ดี เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างดี

3) ทักษะด้านมโนภาพ (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะมองเห็นความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ในองค์กรทั้งหมด มีความคิดที่กว้างไกล ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับองค์การอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

Drake and Roe (1986: 30) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Skills) หมายถึง ความรู้ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ในการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันต่อโลกทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย การใช้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศ การนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้บริหารงานอย่างต่อเนื่อง นำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันใช้การบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม และสามารถบริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ทักษะทางด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างเชี่ยวชาญ และชำนาญจากประสบการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม และมีความสามารถในการวางระบบงาน การจัดทำงบประมาณ การประชาสัมพันธ์หน่วยงานส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงานสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการบริหารได้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน การใช้แผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือในการบริหารงานการนำเทคนิคกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ การใช้ภาษาสื่อสารที่เข้าใจง่าย ทั้งการพูดและการเขียน ใช้วิธีประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ใช้เทคนิคพัฒนาวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารควรรู้และฝึกปฏิบัติ 8 ทักษะ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 23-24) คือ

2.1) เทคนิคการบริหารงาน ที่ผู้บริหารต้องใช้การตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยอาศัย ข้อมูลและเหตุผลในการบริหารงาน

2.2) เทคนิคการสั่งการ ผู้บริหารต้องสั่งอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องตามกาลเทศะ ให้เหมาะสมกับบุคคล

2.3) เทคนิคการรับฟังความคิดเห็น ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้ และวิเคราะห์พิจารณาความคิดเห็นก่อนจะนำไปใช้

2.4) เทคนิคการติชม ผู้บริหารควรติชมให้เหมาะกับกาลเทศะและติชมในเรื่องผลงาน โดยยึดหลักดีเพื่อก่อ และชมเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดกำลังใจ

2.5) เทคนิคการก่อให้เกิดระเบียบวินัย ซึ่งการวางระเบียบวินัยควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเพื่อการปฏิบัติ รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย

2.6) เทคนิคการวางตน ควรวางตนเป็นตัวอย่างมีความเที่ยงตรง ยุติธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชัง แจกจ่ายงานให้ทั่วถึง ไม่ควรสนิทสนมกับผู้ใดโดยเฉพาะ

2.7) เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเข้าร่วมสังคมภายในองค์กร รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับภายนอก

2.8) เทคนิคการเพิ่มสมรรถภาพให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีความก้าวหน้าในการทำงาน โดยการทำงานตามความรู้ความสามารถของตน และมีโอกาสได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา

3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) หมายถึง ความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา หรือโรงเรียน ที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น ที่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจสังคม ชีวิตและสิ่งแวดล้อมในการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอน แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดผลของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร งานทักษะการศึกษาและการสอน คือ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา และพบว่าร้อยละ 40 ของงานทั้งหมดของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นงานด้านการจัดการเรียนการสอน Smith et al. (1961 อ้างถึงใน วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 2539: 99) สอดคล้องกับแนวคิดของ Drake and Roe (1986: 29) ที่กล่าวว่า เป็นทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน และจันทรานี สงวนนาม (2545: 19) กล่าวว่า ทักษะทางการศึกษาและการสอน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจการศึกษาก็ย่อมจะบริหารงานให้มีประสิทธิผลได้ยาก ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากองค์การอื่นซึ่ง Campbel et al. (1983 อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2545: 125) กล่าวว่างานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่ 6 ประการ คือ

- 3.1) พัฒนาเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษา
- 3.2) จัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- 3.3) จัดหาและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนการสอนและโปรแกรมการสอนต่าง ๆ

3.4) สร้างและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในการนำโปรแกรมหรือแผนงานไปปฏิบัติ

3.5) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในด้านกระบวนการและผลผลิต

3.6) เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนกับชุมชน

4) ทักษะทางมนุษย์ มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพทุกระดับ ทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง โดยสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีการยกย่องและให้ความสำคัญและเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกสถานการณ์ พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึงและใช้ความสามารถในการประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานอื่นในอันที่จะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานและการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความศรัทธาและความไว้วางใจ Harris (1963: 15-16 อ้างถึงใน สมบัติ โฆษิตวานิช, 2542: 37) กล่าวว่า เป็นทักษะความเข้าใจ การรู้จักสังเกต สัมภาษณ์ ความสามารถในการอธิบายสะท้อนความรู้สึก และการมีส่วนร่วมในการอธิบายและการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานที่ถูกต้องเหมาะสมย่อมนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่เข้าใจความสลับซับซ้อนขององค์กรทั้งหมด ความสามารถในการมองเห็นองค์กรในภาพรวมเหมือนนกที่มองจากที่สูง มีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่กระทบต่อองค์กร มีความสามารถในการประสานงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการมองเห็นภาพและเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานเข้าใจโครงสร้างภารกิจของการบริหารงานได้อย่างทะลุปรุโปร่ง พร้อมสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อหน่วยงาน การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดด้อยขององค์กรได้ มีการวางแผนพัฒนาการศึกษาได้ครอบคลุมทุกด้าน จัดระบบโครงสร้าง ARC การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก สามารถวิเคราะห์งานเพื่อจัดสรรที่เหมาะสมกับบุคลากร นำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษามากำหนดเป็นแผนงาน วินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ Drake and Roe (1986: 29) กล่าวว่า ทักษะทางความคิดรวบยอดเป็นความสามารถในการประสานสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันและสามารถมองเห็นองค์กรในภาพรวม ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้ถึงการพึ่งพาซึ่งกันและกันของส่วนต่าง ๆ หรือหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร เข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อกันในส่วนอื่น ๆ ส่วน สมยศ นาวิการ (2540: 25) ให้ความหมายทักษะทางความคิด

รวบยอด คือ ความสามารถทางสมองในการประสานและทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลประโยชน์และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ทักษะทางความคิดรวบยอดเป็นความสามารถของผู้บริหารในการมององค์กรโดยรวม และเข้าใจว่าส่วนต่าง ๆ ขององค์กรขึ้นอยู่กับส่วนอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงส่วนใดมีผลกระทบต่อองค์กรโดยรวม ผู้บริหารต้องการทักษะความคิดรวบยอดในการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ของสถานการณ์ว่ามีความเกี่ยวพันระหว่างกันอย่างไร เพื่อให้การกระทำของผู้บริหารเป็นผลดีกับองค์กร และ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543: 20) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะความคิดรวบยอดในระดับมากในการเข้าใจในงานแต่ละบทบาทหน้าที่ขององค์กร ซึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายและหากมีการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่หรือหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ส่วนใดส่วนหนึ่งก็จะกระทบกระเทือนถึงส่วนอื่น ส่วน จันทรานี สงวนนาม (2545: 15) ให้ความหมายของทักษะคตินิยมหรือทักษะทางความคิดรวบยอดว่าเป็นความสามารถในการมององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ห้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์กร ซึ่งทักษะความคิดรวบยอด ประกอบด้วยทักษะ 2 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน และระดับขั้นสูง

5.1) ทักษะการคิดพื้นฐาน คือ ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การจำ การอ่าน การรับรู้ การเก็บความรู้ การดึงความรู้ การจำได้ การใช้ความรู้ การอธิบาย การทำความเข้าใจ การบรรยาย การพูด การเขียน และการแสดงออก ซึ่งเป็นทักษะขั้นพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่ การตีความ การเชื่อมโยง การใช้เหตุผล การระบุ การจำแนกความแตกต่าง การจัดลำดับ การเปรียบเทียบ การอ้างอิง การแปลความ การขยายความ และการสรุปความ

5.2) ทักษะการคิดขั้นสูง คือ ทักษะการนิยาม การผสมผสาน การหาความเชื่อพื้นฐาน การวิเคราะห์ การสร้างและจัดระบบ การจัดโครงสร้าง การหาแบบแผน การทำนาย การตั้งสมมติฐาน การกำหนดเกณฑ์ การประยุกต์ การทดสอบสมมติฐาน และการพิสูจน์ กวี วงศ์พุ่ม (2542: 62) กล่าวว่า การบริหารงานผู้บริหารจะต้องคิดทุกวัน เพื่อให้งานสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงวิธีทำงานให้ทันตามกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทำให้ต้องคิดก้าวไกล เพื่อให้งานสัมพันธ์กับระบบดังกล่าว ทักษะทางความรู้ความคิดเป็นทักษะระดับพื้นฐานของผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารการศึกษาจะต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ความรู้และหลักการและทฤษฎีทางการบริหารโดยใช้ทฤษฎีทางการบริหารเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพองค์กร พร้อมค้นคว้าแนวคิดกลยุทธ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วยทักษะ 7 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทางด้านกรวางแผน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะการเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นทักษะที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักตนเอง มีความมั่นใจ มั่นคงในอารมณ์ จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น ลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความโอ้อวมอารี เป็นเครื่องมือสำหรับผู้ดำเนินการสร้าง

แรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีภาวะผู้นำ รู้วิธีการสร้างทีมงาน เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือพัฒนาทัศนคติ การทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร ทักษะนี้เป็นทักษะที่เอื้อให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ

3) ทักษะด้านบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ

4) ทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีความเข้าใจ มีความรู้ ความชำนาญในกระบวนการ วิธีการดำเนินการ ตลอดจนขั้นตอน แนวทาง และเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคไม่ใช่ทักษะด้านการสอน แต่เป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผน การกำหนดตาราง การก่อสร้าง และการสำรวจรักษา เป็นต้น ทักษะด้านเทคนิคมีความสำคัญกับผู้บริหารมากและมีบทบาทในผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกหรือระดับผู้ควบคุมดูแล ทักษะด้านเทคนิคที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับการชี้แนะและการแนะนำ

5) ทักษะด้านการศึกษา ได้แก่ ทักษะการสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศแหล่งวิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

6) ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการมองภาพรวมของโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านโครงสร้าง เข้าใจในความซับซ้อนภายในองค์กร สามารถที่จะผสมผสานระบบงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะด้านนี้มีความสำคัญเท่า ๆ กับการมีความรู้และการใช้ทฤษฎีการบริหาร การรู้พฤติกรรมมนุษย์ ปรัชญาการศึกษา

7) ทักษะด้านการประเมินผล เป็นความสามารถด้านการประเมินผล ซึ่งอาจประเมินได้โดยการออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต

Griffin (2013; อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15) กล่าวว่า ทักษะในการบริหารสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย ทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง เป็นทักษะอย่างแรกของผู้บริหารที่มีความจำเป็นและสำคัญเพื่อให้งานที่องค์กรปฏิบัติอยู่ประสบความสำเร็จ และเพื่อความสำเร็จของผู้บริหารเองด้วย เป็นความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติการ เทคนิคกระบวนการบริหารและการจัดการการมอบหมายกระจายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายนอกและภายในองค์กร การมีสัมพันธ์เพื่อการกระตุ้นบุคลากรและกลุ่ม การพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยบุคลากรในองค์กรและบุคคลซึ่งมี ตำแหน่งสูงกว่าผู้บริหาร แม้ว่าผู้บริหารบางคนซึ่งมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่ดีนักประสบความสำเร็จในการทำงาน แต่สำหรับผู้บริหารที่มีทักษะดังกล่าวนี้ดีกว่ามีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จได้มากกว่า

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง เป็นทักษะการจัดการสิ่งที่เป็นนามธรรม ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการมองภาพรวมขององค์กรและสิ่งแวดล้อมขององค์กรเพื่อบริหารจัดการองค์กรในลักษณะ ทักษะนี้เป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจการบริหารจัดการองค์กรในภาพกว้าง

4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Skills) หมายถึง ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะมีทักษะในการวินิจฉัย ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้เห็นภาพการตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดกับสถานการณ์

ผู้บริหารจะวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรและทำการวินิจฉัยเพื่อหาทางออกของการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กร เช่นเดียวกับแพทย์ที่วินิจฉัยโรคของผู้ป่วยแล้วหาการรักษา

5) ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลไปยังผู้อื่น และความสามารถในการรับความคิดและข้อมูลของผู้อื่น ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อความคิดกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้รับรู้ถึงความต้องการของผู้บริหารในการทำงานประสานกันระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ซึ่งการสื่อสารนั้นอาจทำโดยการพูดคุย อีเมล จดหมาย และอื่น ๆ

6) ทักษะด้านการตัดสินใจ (Decision-making Skills) หมายถึง ทักษะของผู้บริหารในการรับรู้ถึงปัญหา กำหนดปัญหา จากนั้นจึงพิจารณาเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับปัญหานั้นเมื่อมองเห็นโอกาสจะหาประโยชน์จากโอกาสที่เห็นเพื่อพัฒนาองค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเมื่อตัดสินใจสิ่งใดผิดพลาดจะตระหนักถึงการตัดสินใจที่ผิดพลาดแล้วนั้นและจะแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

7) ทักษะด้านการบริหารเวลา (Time-Management Skills) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งจะจัดเรียงลำดับความสำคัญของงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม งานใดควรเร่งที่จะทำก่อน งานใดสามารถเลื่อนออกไปได้โดยไม่ทำให้ประสิทธิภาพลดลง หรือมีผลเสียต่อองค์กร

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550: 53 - 203) กล่าวว่า ผู้บริหาร หรือผู้ที่จะเป็นผู้บริหาร นอกจากจะเป็นจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) ให้แก่ตนเองสูงสุดจะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดนทักษะที่สำคัญ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหาร (Technical Skills) ประกอบด้วย

1.1) เทคนิคการบริหารจัดการยุคใหม่ การบริหารจัดการยุคใหม่ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องศึกษาทฤษฎีการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารมืออาชีพสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการบริหาร แนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้ ประกอบด้วย การมีความรู้ การมีคุณธรรม จริยธรรม การมีความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร การวิจัยและการพัฒนา การจัดทำแผนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมีพันธมิตร การคิดเป็นระบบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การมีหัวใจบริการ การมีจิตวิญญาณและนักการตลาด การมีมนุษยสัมพันธ์การมีระบบสื่อสารที่ดี

1.2) เทคนิคการประชุมแบบระดมความคิด (Brain Storming) การทำงานในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม (Team Working) อันประกอบไปด้วยผู้นำทีมงานและสมาชิกของทีมงาน ซึ่งเมื่อมีการทำงานเป็นทีมแล้ว ทุกคนในทีมงานร่วมกันวางแผน ช่วยกันดำเนินการและควบคุมการทำงานด้วยกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานสูงสุด กลยุทธ์ที่สำคัญที่องค์กรควรนำมาประยุกต์ใช้คือ เทคนิคการประชุมแบบระดมความคิด ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้สมาชิกในทีมงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ โดยอิสระปราศจากข้อจำกัดใด ๆ ทำให้องค์กรได้ข้อเสนอใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือมีแนวทางในการพัฒนา หรือค้นหา ความ

สร้างสรรค์ใหม่ ๆ แพลก ๆ เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดกลยุทธ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ในอนาคต

1.3) ทักษะการนำเสนออย่างมืออาชีพ การนำเสนอเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของผู้บริหารมืออาชีพ เนื่องจากเป็นวิธีการหนึ่งในการแสดงความสามารถของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้และยอมรับ ดังนั้น ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องสามารถนำเสนอสิ่งที่ตนรู้ หรือตนคิดต่อหน้าผู้อื่นได้อย่างองอาจ มีความมั่นใจ ซึ่งจะส่งผลไปถึงความเป็นผู้นำ หรือความเป็นมืออาชีพได้เป็นอย่างดี

1.4) เทคนิคการเจรจาต่อรอง (Negotiation) การเจรจาต่อรองเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเจรจาต่อรองนั้นเป็นกระบวนการเจรจาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการหรือเป้าหมายที่ต้องการ หากผู้บริหารมีความสามารถด้านการเจรจาต่อรอง จะเป็นผลดีต่อการทำงานเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางให้การเจรจาต่อรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลภายในหรือข้อมูลภายนอกขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารนำมาใช้ประโยชน์ในการประกอบ การพิจารณาวางแผนในการต่อรองนั้น ๆ หลักการที่สำคัญที่คู่เจรจาควรคำนึงถึง คือ กลยุทธ์ชนะ-ชนะ (Win-Win Strategy) ซึ่งเป็นหลักการที่เอื้อประโยชน์หรือประสานประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย

2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) ประกอบด้วย

2.1) เทคนิคการสร้างการยอมรับ (Acceptability) หมายถึง ความสามารถในการกระทำให้ผู้อื่นยอมรับ อันได้แก่ เป็นบุคคลที่ผู้อื่นสามารถยอมรับได้พอสมควร เช่น เป็นบุคคลที่เพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป

2.2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) มีความสำคัญและมีบทบาทต่อมนุษยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การประกอบธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิตเนื่องจากมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับมนุษยหรือเป็น Human Skills ที่มนุษยจำเป็นต้องนำมาใช้ในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่ต้องการความร่วมมือช่วยเหลือ ร่วมใจจากผู้อื่น บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบเพราะสามารถประสานงานจากบุคคลต่าง ๆ เพื่อผลสำเร็จของงานได้ ทำให้มนุษยสัมพันธ์กลายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของความสำเร็จของมนุษย ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่ามนุษยแม้จะเก่ง มีความสามารถ หรือมีอำนาจเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าปราศจากซึ่งมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โอกาสที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนย่อมมีน้อยลง ผู้บริหารควรเรียนรู้ศิลปะในการเข้าหากับคน ตลอดจนเทคนิคการครองใจคน เพื่อจะทำให้ทุกคนในองค์กรให้ความร่วมมือช่วยกันปฏิบัติงานให้เกิดความรักใคร่นับถือ ความจงรักภักดี ทำให้เป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ดีอีกประการหนึ่ง

2.3) ทักษะการสร้างขวัญและกำลังใจทีมงาน การสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรนับเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้ขวัญกำลังใจจึงเปรียบเสมือนเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดพลังในการทำงานอย่างไม่ท้อต่ออุปสรรคผู้บริหารที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรได้ จะทำให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มที่และเต็มใจ จะมีความรู้สึกรักและผูกพันต่อองค์กร อยากเห็นองค์กรเจริญก้าวหน้า ทুমุเทศสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีคุณภาพซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กรโดยตรง และยิ่งเกิดผลพลอยได้ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือบุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ตนมีความรู้ความสามารถในงาน

นั้น ๆ อย่างแท้จริง ทำให้องค์กรได้รับผลดีจากการมีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพราะจะเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนขององค์กร เช่น รู้จักยกย่องชมเชยการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเป็นมิตร ให้ความเป็นกันเอง ให้การฝึกอบรมในหน้าที่การงานเพื่อสร้างความมั่นใจในการทำงาน ให้คำปรึกษาแนะนำ หรือให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่และสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง ให้รางวัลให้การยอมรับในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา ติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ ให้กำลังใจหรือกระตุ้นผลงานด้วยคำพูดและการกระทำให้อิสระในการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4) ทักษะการสื่อสาร การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารหรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้อย่างดี

2.5) ทักษะการจูงใจ ในการทำงานผู้บริหารต่างก็ต้องการได้รับผลงานจากผู้อื่นทำให้ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องใช้ศิลปะในการจูงใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นการจูงใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย ในลักษณะกระบวนการแห่งความร่วมมือที่ต้องอาศัยความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย ตลอดจนการเกลี้ยกล่อมโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ถูกจูงใจคล้อยตามและปฏิบัติตามที่ผู้จูงใจได้ตั้งเป้าหมายไว้

2.6) ทักษะการบริหารเวลา การบริหารเวลาเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารจะเห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะเป็นผู้ที่สามารถบริหารเวลาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดทำให้ใช้เวลาที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ได้ประโยชน์โดยไม่สูญเปล่า ในการบริหารเวลาให้ลุล่วงด้วยดี ผู้บริหารควรกระทำ ดังนี้ ตั้งเป้าหมายของชีวิตให้ชัดเจน เขียนสิ่งที่ต้องการทำทั้งหมด เรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง กำหนดความถี่ในการปฏิบัติของแต่ละกิจกรรม เขียนตารางเวลาและควบคุมตารางเวลา ประเมินผลและปรับปรุงแผนการใช้เวลา

3) ทักษะด้านสังคม (Social Skills) ประกอบด้วย

3.1) กลยุทธ์การสร้างสายสัมพันธ์ที่ยั่งยืน มนุษย์มีความจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นทุกคนจะต้องเริ่มต้นด้วยการสื่อสารซึ่งกันและกันและเป็นขั้นตอนแรกในการสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ผู้ที่สามารถสร้างความรู้สึกรักของความเป็นมิตรให้แก่ผู้อื่นในเบื้องต้น จะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น เนื่องจากสามารถสร้างความประทับใจ สร้างความรู้สึกดี ๆ ไว้ในใจของผู้อื่น ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นเป็นไปอย่างยั่งยืนนาน อันจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้แก่กันและกันในอนาคต โดยการกระทำ เช่น การยิ้ม ความสุภาพอ่อนน้อม การพูดจาไพเราะ การให้เกียรติ มีความจริงใจ การให้ความช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน และการมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

3.2) การเข้าสังคม การสร้างภาพลักษณ์ของผู้บริหาร เรื่องสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องกระทำและหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกประการหนึ่งก็คือ การเข้าสังคมเพื่อให้ตนเองเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป เนื่องจากการเข้าสังคมเปรียบเสมือนเป็นประตูด่านแรกสู่การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น บุคคลที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตและมีหน้าที่การงานดีล้วนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคบหา

สมาคมกับผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ในสังคมอย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับจากผู้ที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ เป็นอย่างดี

วิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) กล่าวว่า ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้
 สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21
 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการค้นคว้าเอง

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ
 คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์
 โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัด
 การเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม
 ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก
 ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)
 ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics
 Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้
 ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ซึ่งประกอบด้วย
 ทักษะดังนี้

1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม

จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น
 ในปัจจุบัน ได้แก่

- 1.1) ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- 1.2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
- 1.3) การสื่อสารและการร่วมมือ

2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย
 ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย
 โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้

- 2.1) ความรู้ด้านสารสนเทศ
- 2.2) ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
- 2.3) ความรู้ด้านเทคโนโลยี

3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนา
 ทักษะชีวิตที่สำคัญ ดังนี้

- 3.1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- 3.2) การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
- 3.3) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
- 3.4) การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้

3.5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C
3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น)
7C คือ

- 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
- 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)
- 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
- 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy)
- 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
- 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

แนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

บุญช่วย สายราม (2557: 1-3) ได้กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century) ซึ่งเป็นทักษะภาวะ

ผู้นำที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล (Effective Team Building Skill)
- 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)
- 3) ทักษะการวางแผน (Planning Project Skills)
- 4) ทักษะการกำกับการปฏิบัติงาน (Performance Monitoring Skills)
- 5) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)
- 6) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building up Skills)

- 7) ทักษะการเป็นที่เลี้ยง (Coaching Skills)
- 8) ทักษะทางสังคม (Social Skill)
- 9) ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill)
- 10) ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills)
- 11) ทักษะการคิดและสะท้อนผล (Reflective & Thinking Skills)
- 12) ทักษะการจัดการตนเอง (Self-Management Skills)
- 13) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills)
- 14) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills)
- 15) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills)
- 16) ทักษะการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Skills)
- 17) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ (Visioning Skills)
- 18) ทักษะการบริหารเวลา (Time Management Skills)
- 19) ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution)
- 20) ทักษะการจัดการความเสี่ยง (Risk Management Skills)

Weigel (2012 อ้างถึงใน ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 301-302) ได้เขียนบทความเรื่อง Management Skills for the 21st Century; Avis Gaze (2016) เขียนงานเรื่อง Preparing School Leaders: 21st Century Skill และ National Association of Secondary School Principals (NASSP) (2013) เขียนหนังสือเรื่อง 10 Skill for Successful School Leaders สามารถสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skill)
- 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill)
- 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)
- 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and Digital Literacy Skill)
- 5) ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational Management Skill)
- 6) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (Personal Management Skill)
- 7) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skill)
- 8) ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill)
- 9) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting Instructional Direction Skill)
- 10) ทักษะการรับรู้ไว (Sensitivity Skill)
- 11) ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment Skill)
- 12) ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Direction Skill)
- 13) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill)
- 14) ทักษะคุณธรรม จริยธรรม

แพรวดาว สนองฝัน (2557: 39-40) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบด้วยทักษะ 11 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารจะต้องศึกษาหาความรู้ เรียนรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

2) ทักษะด้านมนุษย คือ ผู้บริหารควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับคนได้ง่าย

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้านวิเคราะห์ ประมวลผล และนำไปกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน คือ ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองและเป็นผู้นำด้านวิชาการ

5) ทักษะด้านความรู้ ความคิด คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์จะทำให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

6) ทักษะด้านการบริหาร คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหาร เรียนรู้จากประสบการณ์นำมาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการทำงาน

7) ทักษะด้านการวางแผน คือ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการวางแผน จัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน

8) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสารการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน

9) ทักษะด้านการประเมิน คือ ผู้บริหารควรพัฒนา ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์ การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ

10) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี

11) ทักษะด้านการสร้างทีมงานคือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ที่ดีและประสานให้เป็นทีมเดียวกัน

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียนจะต้องหาวิธีจัดการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครูหรือบุคลากรแสดงออก เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และนักเรียนในระยะยาวและจะได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด

2) ทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ประสบการณ์ กำหนดทางเลือก เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์

ที่สุด การยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้น การนิยามปัญหาและการกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา การนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาการตัดสินใจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด และการปฏิบัติพร้อมทั้งการประเมินประสิทธิผล ด้วยการวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด่วนด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

3) ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความเข้าใจ การจัดการ และการสร้างการสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ และผ่านทางมัลติมีเดีย ในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย ข้อมูล และทักษะการอ่านสื่อ (Information and Media Literacy Skill) การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินและการจัดทำข้อมูลในรูปแบบ และสื่อที่หลากหลาย เพื่อประสิทธิผล เชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

4) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ สร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย

5) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารจะต้องพัฒนาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารมิติใหม่ คือ การเรียนรู้ การวางแผน การปรับโครงสร้างระบบงาน ภาวะผู้นำ การตรวจสอบติดตาม นิเทศ และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication and Technology: ICT) เป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นสำหรับพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและพยายามจัดให้มี พัฒนา และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของโรงเรียน เพื่อให้มีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเสมือนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มิติของผู้บริหารสถานศึกษายุค ICT ส่งเสริมให้มี การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีการนำรูปแบบทางดิจิทัล มาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

6) ทักษะด้านการตัดสินใจมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผล การปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กรที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีเป้าหมายชัดเจน ด้วยการเข้าถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ล้วนแล้วแต่มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งตอบสนองความต้องการ

ทางกาย ตอบสนองความต้องการความปลอดภัย ตอบสนองความต้องการ การยอมรับในสังคม ตอบสนองความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง ตอบสนองความต้องการความสำเร็จในชีวิตของบุคลากรภายในโรงเรียน

7) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องมีการสื่อสารเพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุภารกิจของโรงเรียน โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้นโยบายและข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่บุคลากรภายในโรงเรียนและในทางตรงกันข้ามก็ต้องรับฟังข่าวสารข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อให้สามารถประสานงานในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการวินิจฉัยตัดสินใจก็เป็นหน้าที่ ๆ สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร และเป็นศิลปะอันหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ผู้บริหารควรต้องรับผิชอบต่อการตัดสินใจและการวินิจฉัยสั่งการที่เกิดขึ้น ภาระหน้าที่ ๆ สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การสั่งการ โดยในการสั่งการนั้นสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การสั่งงานด้วยวาจาและการสั่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมและยังสามารถสั่งโดยใช้การบังคับหรือออกคำสั่ง การสั่งงานแบบขอร้อง การสั่งงานแบบแนะนำ การสั่งงานแบบอาสาสมัคร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารจะเลือกใช้การสั่งงานแบบใด

8) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10-11) ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน การจัดงานสารบรรณ การจัดงานการเงิน บัญชีและพัสดุ และในการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อการประสานงานได้ดี

2) ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถพูดชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานโดยรวมทีมกันปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา กระตุ้นให้ทีมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มอบหมายงานให้ทีมงานทำด้วยความเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ทีมงาน ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงานสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่ทีมงานอย่างเพียงพอช่วยเหลือทีมงานให้สามารถหาข้อยุติความขัดแย้งในลักษณะเชิงบูรณาการได้แก่ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานแก่ทีมงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และให้โอกาสแก่ทีมงานในการนำเสนอผลงานหรือแสดงความสามารถ

3) ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายวิเคราะห์

ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมปัจจุบัน นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อย่างฉับไว เต็ดขาดและถูกต้อง ตามข้อมูลที่เป็นจริง โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสมรวดเร็ว แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรได้ ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการลด หยุด หรือ แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

4) ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ในการตัดสินใจ แนะนำแนวทางให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ผู้ร่วมงาน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ยุติความขัดแย้งภายในสถานศึกษาได้และทุกฝ่าย เกิดความพึงพอใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ควบคุม ดูแล การรักษากฎ ระเบียบวินัย และการพิจารณาผลประโยชน์ของผู้ร่วมงาน ให้เป็นไปด้วยดี ใช้อำนาจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระจายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผน การจัดระบบระเบียบ การกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่าง ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงาน ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดที่ชัดเจน สามารถ ทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีการ ที่หลากหลายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงานสื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนดสื่อสาร เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

6) ทักษะการกระตุ้นจิตใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถจัดการนิเทศการเรียน การสอนและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จูงใจให้ผู้ร่วมงานพัฒนา งานไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้ร่วมงานปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ระดมสมองของผู้ร่วมงานในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา วางแผนการปฏิบัติงาน ล่วงหน้าและดำเนินตามแผน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้งานสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด จูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตรงตามกำหนดเวลาจูงใจ ให้ผู้ร่วมงานร่วมกัน กำหนดพันธกิจเพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง มีในการบริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ใช่กิจกรรมที่ผู้บริหารสามารถทำคนเดียวได้ ตั้งอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนการทำงานเป็นทีม มีผู้ช่วยงานที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการ ที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะนำเอาเทคนิค วิธีการและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม กับสภาพของแต่ละพื้นที่ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ทักษะในยุคใหม่ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะ

ที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงาน สามารถสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนี้

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดา สมองฝัน (2557)	บุญส่ง กรุงชาติ (2561)	ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
1.	ทักษะด้านการเป็นผู้นำ		✓					✓						ทักษะด้าน ความเป็น ผู้นำ
2.	ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์								✓					
3.	ทักษะด้านการกำหนดทิศทาง องค์กร									✓				
4.	ทักษะการบริหารเวลา					✓			✓					
5.	ทักษะการกำกับกับการปฏิบัติงาน								✓					ทักษะด้าน วิชาการ
6.	ทักษะการจัดการตนเอง								✓					
7.	ทักษะด้านเทคนิค		✓	✓	✓	✓	✓				✓			
8.	ทักษะการจัดการความเสี่ยง								✓					
9.	ทักษะการเสริมพลังอำนาจ								✓					
10.	ทักษะการเป็นที่เลี้ยง								✓					
11.	ทักษะด้านมโนภาพ		✓											
12.	ทักษะด้านการวิจัย						✓							
13.	ทักษะด้านการบริหารองค์กร									✓				
14.	ทักษะด้านวิชาการ	✓												
15.	ทักษะด้านการเรียน การสอน			✓	✓				✓		✓			
16.	ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์									✓		✓		
17.	ทักษะอาชีพ และทักษะการ เรียนรู้							✓						
18.	ทักษะด้านการประเมินผล			✓							✓			

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดา สมองฝัน (2557)	บุญส่ง กรุงชาติ (2561)	ปีตมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
19.	ทักษะด้านมนุษย์	✓	✓	✓	✓	✓								ทักษะด้าน
20.	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์								✓		✓			การบริหาร
21.	ทักษะการบริหารงานบุคคล			✓						✓	✓			งานบุคคล
22.	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล					✓			✓	✓				
23.	ทักษะการทำงานเป็นทีม							✓	✓	✓			✓	
24.	ทักษะด้านสังคม						✓		✓					
25.	ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์							✓						
26.	ทักษะการสร้างงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ								✓		✓			
27.	ทักษะด้านความรู้ ความคิด				✓								✓	ทักษะด้าน
28.	ทักษะด้านความคิดรวบยอด				✓	✓							✓	การคิด
29.	ทักษะด้านสังเกต	✓												ตัดสินใจ
30.	ทักษะด้านการสร้างความคิด			✓										และ
31.	ทักษะด้านการตัดสินใจ					✓			✓	✓			✓	แก้ปัญหา
32.	ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์									✓			✓	
33.	ทักษะการแก้ปัญหา							✓	✓	✓			✓	✓
34.	ทักษะการวางแผน								✓				✓	
35.	ทักษะการกระตุ้นจิตใจ								✓					✓
36.	ทักษะการคิดและสะท้อนผล								✓					
37.	ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ							✓						
38.	ทักษะการสื่อสาร							✓	✓	✓	✓	✓	✓	ทักษะด้าน
39.	ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร					✓								การสื่อสาร
40.	ทักษะการรับรู้เร็ว									✓				
41.	ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ							✓						

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดา สมองฝัน (2557)	บุญส่ง กิ่งชาลี (2561)	ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
42.	ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ ดิจิทัล								✓	✓		✓	✓	ทักษะด้าน เทคโนโลยี
43.	ทักษะด้านการสร้างสรรค์และ นวัตกรรม							✓		✓				และดิจิทัล
44.	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร							✓			✓			
45.	ทักษะด้านคอมพิวเตอร์							✓						
46.	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม									✓		✓		ทักษะด้าน
47.	ทักษะด้านความฉลาดทาง อารมณ์								✓					คุณธรรม จริยธรรม

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ได้ 7 ทักษะ โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มใหม่ ให้ทักษะที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันรวมเข้าไว้ด้วยกัน แล้วตั้งชื่อทักษะในแต่ละกลุ่มใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายและครอบคลุมทักษะย่อยในแต่ละกลุ่ม ซึ่งทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ทักษะ ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 7 ทักษะ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านไว้ดังนี้

4.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านความเป็นผู้นำไว้ ดังนี้

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะด้านการเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทางด้านการวางแผนการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะในการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะการเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีการจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น

ศิริพร ชาญสมิง (2555: 11) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ เพื่อความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญช่วย สายราม (2557: 1-3) กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century)

ศศิตา เพลินจิต (2558: 41) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์มุ่งความสำเร็จของผู้เรียน วางแผนเพื่อพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในระดับเขตพื้นที่ ระดับโรงเรียน ตามบริบทของวัฒนธรรมชุมชน ความสนใจของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรให้ทำงานตามความถนัด และความสามารถของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรอื่น ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และกำหนดเป้าหมาย แผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจน

วราพร บุญมี (2563: 5) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดงานในลักษณะเชิงบวก ทำงานโดยให้ความเสมอภาคแก่บุคลากร ดูแล เอาใจใส่บุคลากรในสถานศึกษา สามารถจัดหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษา มีการปรับตัวให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถสะท้อนผลการทำงานได้

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 34) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายทักษะด้านความเป็นผู้นำไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา มีเทคนิค ในการบริหารงาน มีการกำกับทิศทางองค์กรที่จะชักนำให้บุคลากรปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ และผู้บริหารจะต้องมีระบบจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และมีการบริหารเวลาได้ดี

4.2 ทักษะด้านวิชาการ

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านวิชาการไว้ ดังนี้ Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การมีความเข้าใจและความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการวิธีดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์กร ถ้าเป็นองค์กรทางการศึกษา ทักษะด้านวิชาการ ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวกับการสอนและงานอื่น ๆ เช่น การเงิน การบัญชี การจัดตารางเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การก่อสร้าง และการซ่อมบำรุงและการดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น ทักษะด้านวิชาการมีความสำคัญสำหรับผู้มีบทบาทเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างานในระดับล่างของลำดับอำนาจการบริหารโรงเรียน ตัวอย่างเช่น หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าช่วงชั้น จะต้องมีความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าฝ่าย ธุรการและการเงิน จำเป็นต้องมีทักษะด้านวิชาการเกี่ยวกับการทำบัญชีและการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการเขตพื้นที่ เป็นต้น

Drake and Roe (1986: 30) กล่าวว่า ทักษะทางการศึกษาและการสอน หมายถึง ความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 23-24) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา การนิเทศ การใช้หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำแหล่งวิทยากรมาใช้ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ภารกิจการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 44) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งสามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะแก่ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านวิชาการไว้ในลักษณะ คล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ มีความรู้เป็นนักวิชาการที่ดี ใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น การจัดตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสนับสนุนให้ครู ทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดผลของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร

4.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะ ด้านบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 27) กล่าวว่า ทักษะด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง ความชำนาญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในความต้องการ ความคาดหวังและพฤติกรรมของบุคคลอื่น การพัฒนาทีมงานและได้รับความร่วมมือระหว่างกลุ่ม การช่วยเหลือในการเกื้อกูลกัน สร้างสรรค์ความรักความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถดำเนินงานและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พงศกร ผาสิงห์ (2552: 4) กล่าวว่า ทักษะการบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีการดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยมีขอบข่ายของการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผนงานบุคลากร การสรรหาบุคลากร กำกับบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์การไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ สร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องมีการสื่อสารเพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุภารกิจของโรงเรียน โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้นโยบายและข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่บุคลากรภายในโรงเรียนและในทางตรงกันข้ามก็ต้องรับฟังข่าวสารข้อมูล ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อให้สามารถประสานงานในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในการวินิจฉัยตัดสินใจก็เป็นหน้าที่ ๆ สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร และเป็นศิลปะอันหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ผู้บริหารควรต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการวินิจฉัยสั่งการที่เกิดขึ้น

ภาระหน้าที่ ๆ สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การสั่งการ โดยในการสั่งการนั้นสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การสั่งงานด้วยวาจาและการสั่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม และยังสามารถสั่งโดยใช้การบังคับหรือออกคำสั่ง การสั่งงานแบบขอร้อง การสั่งงานแบบแนะนำ การสั่งงานแบบอาสาสมัคร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารจะเลือกใช้การสั่งงานแบบใด

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล (Skills in Staff Management) หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องใช้กลยุทธ์ในการวางแผนในการบริหารงานบุคคล เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างเข้มโดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการ การทำงานเป็นทีม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและเชี่ยวชาญในวิชาวิชาชีพ พัฒนาสุขภาพอนามัยของบุคลากรในองค์กร และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสรรหา คัดเลือก มอบหมายงาน ควบคุม พัฒนา และประเมินบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการแลกเปลี่ยนคำปรึกษาซึ่งกันและกัน

4.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาไว้ ดังนี้

Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13) กล่าวว่า ทักษะด้านการตัดสินใจ หมายถึง ทักษะของผู้บริหารในการรับรู้ถึงปัญหา กำหนดปัญหา จากนั้นจึงพิจารณาเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับปัญหานั้น เมื่อมองเห็นโอกาสจะหาประโยชน์จากโอกาสที่เห็น เพื่อพัฒนาองค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเมื่อตัดสินใจสิ่งใดผิดพลาดจะตระหนักถึงการตัดสินใจที่ผิดพลาดแล้วนั้นและจะแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

แพรดาว สอนองผัน (2557: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้านวิเคราะห์ ประมวลผลและนำไปกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียนจะต้องหาวิธีจัดการอย่างต่อเนื่องผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครูหรือบุคลากรแสดงออก เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และนักเรียนในระยะยาวและจะได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด และทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร

ในการใช้ประสบการณ์กำหนดทางเลือก เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด การยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้น การนิยามปัญหาและการกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา การนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาการตัดสินใจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด และการปฏิบัติพร้อมทั้งการประเมินประสิทธิผล ด้วยการวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ปีทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10) ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องในการตัดสินใจ แนะนำแนวทางให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ยุติความขัดแย้งภายในสถานศึกษาได้และทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ควบคุม ดูแล การรักษากฎ ระเบียบวินัย และการพิจารณาลงโทษของผู้ร่วมงานให้เป็นไปด้วยดี ใช้อำนาจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกระจายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนการจัดระบบระเบียบ การกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมปัจจุบัน นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างฉับไว เต็ดขาดและถูกต้อง ตามข้อมูลที่เป็นจริง โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสมรวดเร็ว แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรได้ ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการลดหยุด หรือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

สัตตบุษย์ โปธิรุท (2564: 66) กล่าวว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้สิ่งแปลกใหม่ที่มีความแปลก ความทันสมัยและแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ก่อนและสิ่งนั้นต้องมีประโยชน์หรือนำไปใช้แก้ปัญหาได้

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอด คิดเชิงซ้อน และคิดสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสถานศึกษา ระบบงาน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและแก้ปัญหสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาและพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.5 ทักษะด้านการสื่อสาร

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสาร ไว้ ดังนี้ Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13) กล่าวว่า ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลไปยังผู้อื่น และความสามารถในการรับความคิดและข้อมูลของผู้อื่น ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อความคิดกับผู้ได้บังคับบัญชา

เพื่อให้รับรู้ถึงความต้องการของผู้บริหารในการทำงานประสานกันระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ซึ่งการสื่อสารนั้นอาจทำได้โดยการพูดคุย อีเมล จดหมาย และอื่น ๆ

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550: 53-203) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสาร หรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้อย่างดี

แพรวดาว สนองฝัน (2557: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร คือผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสารการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (Skills in Communication and Community Relations) หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องสามารถสื่อสารที่ดี นำไปสู่การรับรู้ เรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กร ตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ มีความเป็นผู้นำ สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาจากการสร้างฉันทามติ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคมติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และนำพาองค์กรไปสู่ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไกรสร เจียมทอง (2561: 9) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้องรัดกุม สามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความเข้าใจ การจัดการ และการสร้างการสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ และผ่านทางมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย ข้อมูลและทักษะการอ่านสื่อ (Information and Media Literacy Skill) การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินและการจัดทำข้อมูลในรูปแบบและสื่อที่หลากหลายเพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10-11) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสาร เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการบริหารความขัดแย้งที่เกิดและเลือกใช้วิธีจึงใจได้ถูกต้องเหมาะสม ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสาร ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูดเขียน สั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

4.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลไว้ ดังนี้

แพรวดาว สอนงพันธ์ (2557: 40) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารจะต้องพัฒนาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารมีดีใหม่ คือ การเรียนรู้ การวางแผน การปรับโครงสร้างระบบงาน ภาวะผู้นำ การตรวจสอบติดตาม นิเทศ และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication and Technology: ICT) เป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นสำหรับพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและพยายามจัดให้มี พัฒนา และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของโรงเรียน เพื่อให้มีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเสมือนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มิตของผู้บริหารสถานศึกษายุค ICT ส่งเสริมให้มี การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียน ใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10) กล่าวว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้

เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานการจัดงานสารบรรณการจัดงานการเงิน บัญชีและพัสดุ และในการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อการประสานงานได้ดี

ศรินทิพย์ ธนะวดี (2562: 7) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and innovation skills) หมายถึง การนำความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทั้งวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรกลไก และเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อมุ่งหวังให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ผู้ศึกษาตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 41) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงาน ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพใช้ข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลาย แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ

สัตตบุษย์ โปธิรุท (2564: 64) กล่าวว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถพื้นฐานในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานหรือ ระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำสื่อ เทคโนโลยี และสารสนเทศมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน การสั่งงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว การจัดการเรียนการสอน ของบุคลากรในสถานศึกษาและให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความทันสมัยก้าวทัน ต่อเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เปิดใจรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ การแปลงข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

4.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไว้ ดังนี้

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560: 7) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยความตรงไปตรงมา ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น นำหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานมีจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพแห่งวิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้ความเคารพศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น มีความเป็นผู้นำกล้าหาญ ในเชิงคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีสัมมาคาราวะรู้จักบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ครู และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด ไว้อย่างเคร่งครัด

ไกรสร เจียมทอง (2561: 9) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารที่ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครูนักเรียนและบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมาภิบาล

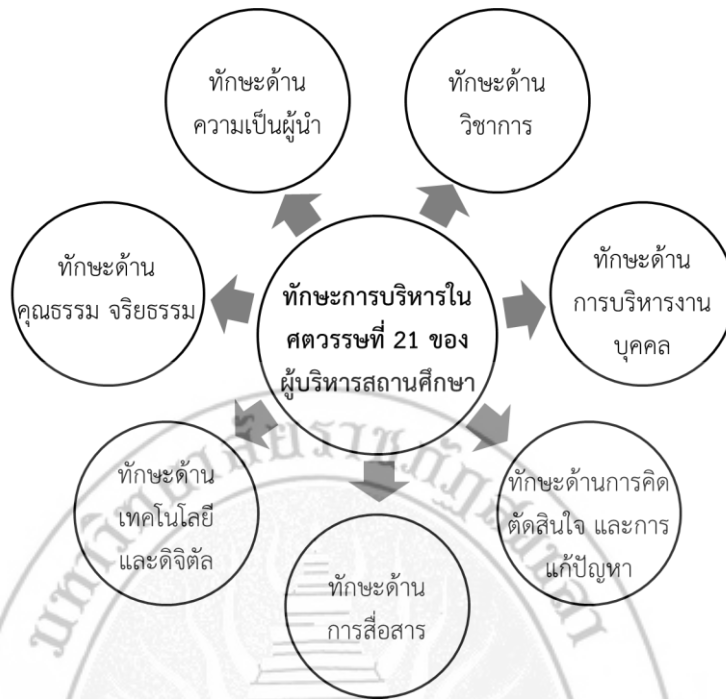
บุญส่ง กรุงเทพฯ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2561: 121) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม เป็นทักษะสำคัญของอาเซียน เราต้องยึดมั่นเราต้องยึดมั่นในแนวทางนี้ไว้เพื่อสร้างคนของเราให้มีคุณค่ากับสังคมอย่างแท้จริง ให้เป็นสังคมของคนมีคุณภาพและความรับผิดชอบ เสียสละและมีจิตสาธารณะพอ เราต้องไม่เห็นแก่ตัวอย่างเอาเป็นเอาตาย ซึ่งตะวันตกเน้นตัวนี้น้อยมาก อันเป็นที่มาของความไม่สงบสุขในโลกปัจจุบัน คุณค่ากับสังคมอย่างแท้จริง ให้เป็นสังคมของคนมีคุณภาพและความรับผิดชอบ เสียสละและมีจิต

เมธาวร ชิวชยาภรณ์ (2563: 28) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารที่มีความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีความกตัญญูขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย มีน้ำใจ จนเกิดจิตสำนึกที่ดี รู้สึกรับผิดชอบต่อจนสามารถเรียกได้ว่าเป็นผู้มีจิตใฝ่ดี คิดแต่สิ่งที่ดีอยู่ตลอดเวลา ส่งผลออกมาทางการประพฤติปฏิบัติตนจนกลายเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจให้กับผู้ร่วมงาน เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต รู้จักเสียสละมีความยุติธรรมแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้อื่นได้และมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมพร้อมทั้งเอาใจใส่และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังภาพ 4



ภาพ 3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

1. ที่มาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เดิมเรียกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน จึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบบริหารการจัดการศึกษาทุกส่วนทุกระดับที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษายุคใหม่ และเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการลงไปสู่ส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่น จึงให้มีการหลอมรวมเปลี่ยนถ่ายอำนาจการบริหารจัดการในหน่วยงานสำคัญที่กำกับดูแลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการยุบเลิกและเกิดสำนักงานใหม่ ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขณะเดียวกันได้มีการหลอมรวมหน่วยงานในระดับกรมซึ่งมีอยู่เดิม คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ เข้าไว้ด้วยกัน แล้วเปลี่ยนสภาพเป็นหน่วยงานใหม่ ก่อตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับจังหวัดและอำเภอก็เช่นเดียวกัน ได้มีการยุบเลิกสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ สำนักงาน

สามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 175 เขต จังหวัดพัทลุง ได้กำหนดให้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 1 เขต และเรียกชื่อหน่วยงานในระดับนี้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไปแต่เนื่องจากมีบางเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่มาก โรงเรียนมีความยากลำบากในการเดินทาง ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของสภาการศึกษา จึงได้ประกาศปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2550 ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพิ่มอีก 3 เขตพื้นที่ และประกาศปรับปรุงเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ.2551 ลงวันที่ 18 มกราคม 2551 ให้เห็นเขตพื้นที่ใน 7 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี อุทัยธานี เลย มหาสารคาม กาญจนบุรี เชียงใหม่ และพัทลุง ทำให้มีเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ เพิ่มเป็น 185 เขต และจังหวัดพัทลุงได้เพิ่มเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 2 เขต

แต่โดยมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา สมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น เขตพื้นที่การประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศ กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 ได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หรือ สพป. พัทลุง เขต 1

2. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2553 โดยมีสภาพทั่วไป ดังนี้

2.1 สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีที่ตั้ง 2 แห่ง คือ

2.1.1 ตั้งอยู่เลขที่ 14 หมู่ที่ 1 ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง รหัสไปรษณีย์ 93000 โทรศัพท์ 074-671656 โทรสาร 074-617751
เว็บไซต์ <http://www.phatthalung1.go.th>

2.1.2 ตั้งอยู่เลขที่ 211 หมู่ที่ 9 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง รหัสไปรษณีย์ 93110 ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้อุทยานการศึกษาอุดมปัญญา

2.2 จำนวนโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2563 จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 116 โรงเรียน โดยจำแนกตามประเภทโรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน (โรง)	คิดเป็นร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)	61	52.59
โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน)	52	44.83
โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1,500 คน)	2	1.72
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1501 คนขึ้นไป)	1	0.86
รวม	116	100

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

2.3 จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีบุคลากรปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1,109 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ผู้บริหาร	123
ครูผู้สอน	986
รวม	1,109

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

3. ทิศทางการจัดการศึกษา

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นองค์กรคุณภาพสูงได้มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ค่านิยม

เป็นองค์กรคุณภาพสูงได้มาตรฐานสากลหมายถึง เป็นองค์กรที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดการ จัดการคุณภาพตามมาตรฐานสากล มุ่งเน้นการบรรลุผลสำเร็จเชิงการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด และ การเปรียบเทียบในเชิงการแข่งขันกับหน่วยงานในระดับเดียวกัน โดยเน้นคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้

1) คุณภาพนักเรียน: นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น และมีทักษะพื้นฐานที่เป็นสากล

2) คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา: ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่คนเก่ง ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

3) คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) คุณภาพของสถานศึกษา: สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก

ความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความรักภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ความเป็นมา ของชาติไทย สัญลักษณ์ของชาติไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ บรรพบุรุษไทย ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน หมายถึง การเปิดโอกาสภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม

3.2 พันธกิจ (Mission)

พันธกิจเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.2.1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

3.2.2 เสริมสร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับบริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

3.2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพและการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

3.3 เป้าประสงค์ (Goals)

เป้าประสงค์หลักเป็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามพันธกิจที่มุ่งหวัง จะให้เกิดการบรรลุผลในอนาคต 4 ปี รายละเอียด ดังนี้

3.3.1 นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่มุ่งสู่ระดับสากลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

3.3.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.3.3 ประชากรวัยการศึกษาภาคบังคับได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย และประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับทุกคน

3.3.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ทักษะที่เหมาะสมตามสมรรถนะ และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

3.3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา

3.4 วัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture)

ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล บริการด้วยกัลยาณมิตร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ร่วมคิดร่วมทำ

3.5 กลยุทธ์ (Strategic Issues)

กลยุทธ์เป็นประเด็นสำคัญตามพันธกิจที่จะอาศัยการขับเคลื่อนด้วยวิธีการทางกลยุทธ์ ให้มีการพัฒนาที่แตกต่างโดดเด่นและก้าวกระโดดประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

3.5.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล

3.5.2 ปลุกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

3.5.3 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.4 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5.5 พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการศึกษา

3.6 เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective)

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์เป็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ที่มุ่งหวังจะให้เกิดการบรรลุผลในอนาคตประกอบด้วยเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

2) นักเรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล

3) นักเรียนมีทักษะและความสามารถในการอ่าน การเขียน และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เป็นไปตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

4) นักเรียนมีความสามารถและทักษะการคิดและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริตผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) นักเรียนมีความชื่นชม สืบสาน ด้านศาสนา และสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นพหุลักษณ์ มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม จนจบการศึกษาภาคบังคับตามที่หลักสูตรกำหนด

2) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะสู่ความเป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่เข้มแข็ง ถูกต้อง เป็นธรรมโปร่งใส และตรวจสอบได้

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการศึกษา

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคมผ่านการรับรองมาตรฐาน การศึกษา
- 2) สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคมผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา
- 3) สพป. มีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาที่เข้มแข็งทั้งเครือข่าย ภายในและภายนอก

4. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการ ของท้องถิ่น
- 4.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง กำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 4.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 4.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 4.6 ประสานการระดมทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านการศึกษา

4.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลการวิจัยในประเทศเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะขอเสนอไว้ตามลำดับ ดังนี้

ทวี วงศ์สุวรรณ (2550: 84-86) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ และพบว่า 1) ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าไม่แตกต่างกัน 2) ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางและผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

นิพนธ์ อนันตชาติ (2550: 89-92) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านมนุษย 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทักษะด้านเทคนิควิธีการ และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านมนุษย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมีทักษะว่าผู้บริหารมีทักษะการบริหารงานมากกว่าทักษะของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากทุกด้าน

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 96-97) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการและเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงสูงมาก

อ่อนสี พงสะหวັນ (2552: 86-88) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแขวงหลวงพระบางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) บุคลากรทางการศึกษาแขวงหลวงพระบางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะด้านเทคนิคอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ทักษะด้านมนุษย รองลงมาคือทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ 2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิคและทักษะด้านมนุษยไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านเทคนิคและทักษะด้านความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณีรัตน์ คำจำปา (2558: 88-92) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .110 ถึง .593

มณีรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์ (2560: 67-68) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูมิชัย พลศักดิ์ (2561: 67) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางมนุษย์ ส่วนทักษะการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก คือ ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางความคิดรวบยอด และทักษะทางเทคนิค ตามลำดับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 115-116) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้

Watson (2000) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชน ประเทศแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามและการโทรศัพท์สัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าผู้นำในภาคเอกชน รับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการสอน การเจรจาต่อรอง ทักษะระหว่างบุคคล จริยธรรม ทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นความสามารถที่สำคัญของผู้นำการปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้นำให้ความสำคัญในการที่จะผลักดันให้วิสัยทัศน์มีการนำไปปฏิบัติขยายแนวคิดสู่บริบทโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเห็นความสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้นำที่มุ่งสอนอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ในโลกาภิวัตน์และความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเพื่อการก้าวเข้าสู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

Sayed, Sayed, Fereshteh, Maryam and Ali (2010: 170-177) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการธนาคารแต่ละสาขาในเมือง Tehran ประเทศอิหร่าน โดยใช้ทักษะการบริหารของ Katz ผลการศึกษา พบว่าทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) เป็นลำดับ โดยทักษะทางเทคนิคนั้นได้รวมไปถึงประสบการณ์ การศึกษา การฝึกฝน การรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ เทคนิค และเครื่องมือต่าง ๆ ไปใช้ในการทำงานด้วย การมีทักษะทางเทคนิคที่ดีจะส่งผลให้เกิดทักษะด้านมนุษยที่ดีขึ้นตามมา ซึ่งทักษะด้านมนุษยกล่าวรวมถึงทักษะการสื่อสาร การจัดการกับปัญหา การสร้างแรงจูงใจ การควบคุม และการทำงานอย่างเป็นระบบและเขายังกล่าวอีกว่าการที่ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหารที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

Adegbemile (2011: 17-18) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนในประเทศไนจีเรียให้มีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนการสอน ทักษะด้านการจัดการบุคลากร และทักษะด้านการจัดการงบประมาณ ผลการศึกษา พบว่า ทักษะทั้ง 3 ด้าน มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการใช้พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยในทักษะด้านการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อจะได้มีจุดประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ในการสร้างแผนการสอน มีกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอน มีการประเมินแผนการเรียนการสอนและประเมินครู เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ สำหรับทักษะการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยลักษณะความเป็นผู้นำที่กระตุ้นความสนใจของบุคลากร มีความสนใจในการให้ความช่วยเหลือและ

สร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากร รวมไปถึงเห็นความสำคัญในการตัดสินใจของบุคลากรด้วยที่มีประสิทธิภาพ มีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล สำหรับทักษะด้านการจัดการงบประมาณให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพต้อง ประกอบด้วย มีการใช้งบประมาณเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ มีการจัดวิธีการดูแลงบประมาณโดย บุคลากรที่มีความสามารถ มีการเก็บข้อมูลทางการเงินของโรงเรียนอย่างสุจริตและสามารถตรวจสอบสถานะทางการเงินของโรงเรียนได้

Mostafa, Habib and Farza Nahid (2012: 388-394) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทักษะการบริหารจากทุกของแคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ โดยการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาความสำคัญของหัวข้อย่อยในทักษะแต่ละด้านพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อย่อยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ความมีวินัย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการวางแผน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ การมีอารมณ์ดี การมีทักษะการสื่อสาร และการมีความเป็นผู้นำ ในที่ประชุม ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ การมีความรู้ประสบการณ์ในการบริหาร การประเมินผลการทำงานเป็นทีม และการจัดการความแตกต่าง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการบูรณาการ เน้นการใช้ทักษะชีวิตและการทำงาน คือ การริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความสามารถในการสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ใช้หลักการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ใช้ทักษะด้านการตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และใช้ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา และดำเนินการพัฒนาที่ผสมผสานชัดเจนทั้งเชิงนโยบายและภาคปฏิบัติ มีพฤติกรรมบริหารเชิงรุก เน้นผลงานหรือผลสำเร็จตามเป้าหมายและคุณภาพที่ได้วางไว้ รู้จักประสานงานและดึงศักยภาพบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วม สถานศึกษา คือ หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมที่จะอยู่ในสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อไป

(Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) รวมถึง ทักษะชีวิต และอาชีพ และทักษะด้านสื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้าน การศึกษาแบบใหม่ (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเรือง, 2555: 43)

ประเทศไทยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถ ยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง โอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและ ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการ ที่ีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของ ตนเอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 5-9)

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นกรอบสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 (พ. ศ. 2552-2561) โดยมุ่งหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองและพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบริหารและพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่ได้อย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็น ต้องมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะทางการบริหารงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจมีความพร้อม มีสมรรถนะและศักยภาพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สามารถบริหาร จัดการการศึกษาและดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก ธรรมาภิบาล สามารถบริหารจัดการและสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่มีผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพของ Organization for Economic Co-operation and Development: OECD ปี 2012 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับการพัฒนา ให้มีทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานใน สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สำคัญที่สถาบันและองค์กรชั้นนำระดับ โลกต่าง ๆ ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย ทักษะ การสร้างทีมงาน (Team Building Skill) และทักษะ

การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management Skill) ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในฐานะเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในมีบทบาทต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือ มีทักษะทางปัญญาสูง เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 54)

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้ที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วมปรับองค์กรให้เป็นองค์กรขนาดเล็กและมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ดังนั้น ผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ และประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นมืออาชีพ จึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กร และสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 1)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในหลักการบริหารหรือการจัดการ ตลอดจนมีทักษะในการบริหาร ซึ่ง ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 301) กล่าวถึง ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จ” การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง มีความเป็นผู้นำต้องนำความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถ และทักษะ เพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างผู้บริหารมืออาชีพได้ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต้องนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล ปัญหาที่เกิดจากระบบการปฏิรูปการศึกษา การกระจายอำนาจปัญหาการขาดเทคนิคและวิธีการในการบริหารงานปัญหาดังกล่าวมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการบริหารต่อไป (อรอุมา ดวงจันทร์, 2558: 5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งรับผิดชอบในเขตท้องที่ 5 อำเภอของจังหวัดพัทลุง ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอควนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 116 โรง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน 4 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) จำนวน 61 โรง โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน) จำนวน 52 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1,500 คน) จำนวน 2 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1,500 คนขึ้นไป) จำนวน 1 โรง รวมแล้วมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 16,854 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,109 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีทิศทางการพัฒนาการศึกษา ปีงบประมาณ 2563 โดยกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue) จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ซึ่งประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวสู่สากลและการแข่งขันของประเทศ การที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ต้องเริ่มจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ก่อน แล้วนำทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้น ไปสู่ครูและนักเรียนได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 1-22)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธ์ (2550); วิจารย์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สอนองพันธ์ (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561) ได้แก่ 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และ 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเกี่ยวกับ

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มุ่งศึกษาข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 116 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 986 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,109 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 1-5)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970; อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ดีราษฎร์วิเศษ, 2555: 52-53) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน

2.1.2 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.1.4 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
- 2) ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1500 คน)
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550); วิจารณ์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สมองฝัน (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561) ได้แก่

- 3.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 3.2 ทักษะด้านวิชาการ
- 3.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 3.5 ทักษะด้านการสื่อสาร
- 3.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 3.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

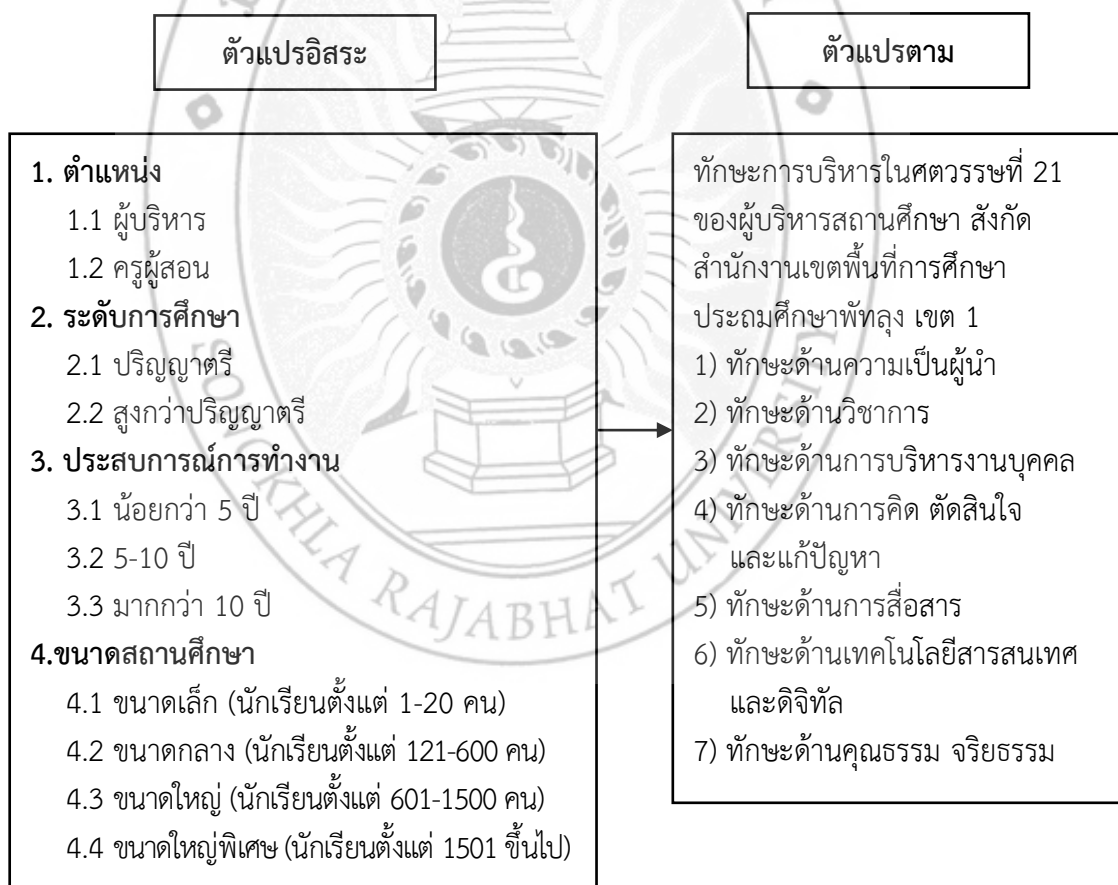
4. ขอบเขตระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ถึง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550); วิจารย์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สอนองพันธ์ (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อใช้ในการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดังภาพ 1



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีนิยามคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำ สามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษามีเทคนิคในการบริหารงาน มีการกำกับทิศทางการที่จะชักนำให้บุคลากรปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ และผู้บริหารจะต้องมีระบบจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและมีการบริหารเวลาได้ดี

1.2 ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ มีความรู้เป็นนักวิชาการที่ดี ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา และการสอน ถ่ายทอด แนะนำให้ผู้ที่บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น การจัดทำตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร

1.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสรรหา คัดเลือก มอบหมายงาน ควบคุม พัฒนา และประเมินบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการแลกเปลี่ยนคำปรึกษาซึ่งกันและกัน

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอด คิดเชิงซ้อน และคิดสร้างสรรค์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสถานศึกษา ระบบงาน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและแก้ไขปัญหาสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา และพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้าราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสิ่งที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำสื่อ เทคโนโลยี และสารสนเทศมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน การสั่งงาน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เปิดใจรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ การแปลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต รู้จักเสียสละ มีความยุติธรรมแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นตัวอย่างคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้อื่นได้ และมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งเอาใจใส่และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบอาชีพหลักทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับชั้นอนุบาล ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 116 แห่ง

5. ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่การงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตำแหน่ง ดังนี้

- 5.1 ตำแหน่งผู้บริหาร
- 5.2 ตำแหน่งครูผู้สอน

6. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- 6.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรี
- 6.2 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

7. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้สอนนับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- 7.1 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี
- 7.2 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี
- 7.3 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี

8. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ประเภทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท จำแนกตามจำนวนนักเรียน ดังนี้

- 8.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน
- 8.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 8.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 8.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป
- 9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในจังหวัดพัทลุง เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบระดับของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1



สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผลการวิจัย	118
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	136
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	138
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	145
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	154
ประวัติผู้วิจัย	162

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	46
2	จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	60
3	จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563	60
4	แบบแผนการวิจัย	70
5	ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา	71
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป	77
7	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน	78
8	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็นรายข้อ	79
9	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	80
10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ	81
11	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ	82
12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล จำแนกเป็นรายชื่อ	84
14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ	85
15 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง	86
16 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน	87
17 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา	88
18 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	89
19 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	90
20 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน	92
21 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	93
22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ..	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	95
24	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	96
25	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	98
26	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม	99
27	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ...	100
28	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	101
29	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	102
30	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	103
31	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	105
33 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	106
34 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	107
35 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ	108
36 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ..	109
37 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	110
38 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร	111
39 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	112
40 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
41	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	155
42	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	161



สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2	โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา	27
3	ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารตามแนวคิดของ Katz and Kahn	29
4	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	58





ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
MANAGEMENT SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER PHATTHALUNG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ผู้วิจัย นางสาวนกวรพรรณ มุขตา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย)

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	
ผู้วิจัย	นางสาวกนกวรรณ มุขตา	ปีการศึกษา 2564
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาและการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างแบบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ของ Scheffé

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่ให้ข้อเสนอแนะ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา

(2)

Independent Study Title	Management Skills in the 21 st Century of School Administrators under Phatthalung Primary Education Service Area Office 1
Researcher	Miss Kanokwan Mookkata Academic Year: 2021
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisor	Assistant Professor Dr. Rujirapun Kongchuay

Abstract

This research examines the 21st century administrative skills of school administrators. The objectives of this study were to 1) study administrative skills in the 21st century of administrators of educational institutions under Phatthalung Primary Education Service Area Office 1, 2) to compare administrative skills in the 21st century of school administrators under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1, classified by position education, level work experience and 3) to study the recommendations on administrative skills in the 21st century of the administrators of educational institutions under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1. Phatthalung Primary Educational Service Area 1 consisted of 291 people, consisting of 32 school administrators and 259 teachers, by using stratified random sampling based on the school size and simple randomization. This research is quantitative with a questionnaire. The questionnaire was used to estimate the values on five levels of 50 items with a confidence value of 0.98. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffé's pair test.

From the research, it was found that.

1) The 21st century administrative skills of administrators of educational institutes under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1 as a whole were at a high level.

2) Administrators and teachers under the Office of Phatthalung Primary Education Area 1 with the position education level and different work experiences. There were no different opinions on administrative skills in the 21st century among school administrators. Administrators and teachers in different school sizes have opinions on administrative skills in the 21st century statistically significant at the .001 level.

3) Suggestions on 21st Century management skills of school administrators under the Office of Phatthalung Primary Educational Service Area 1, the first three recommendations were moral, ethical, leadership skills, and skills in using technology and digital, respectively.

Keywords: Management skills, The 21st century, School Administrators

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี แนวทางที่ถูกต้องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ อีกทั้งได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ ในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำเอกสาร และเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพิงศ์ ภูวัชรสุวรรณนท์ คณบดีคณะครุศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารการศึกษารองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ และ ดร.ตรัยภูมิินทร์ ตรีตรีศวรร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาซึ่งทำให้วิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณ ดร.จกมล บัวแก้ว ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว และ ดร.จารุวรรณ ทองวิเศษ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพจนเครื่องมือในการทำวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธุรการ ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กัลยาณมิตรทุกท่าน และสำคัญที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวมุขตา ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทิตา แต่ บิดา มารดา บุรพาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

กนกวรรณ มุขตา

พฤศจิกายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	19
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี เขต 1	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
แบบแผนการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	72
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผลการวิจัย	118
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	136
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	138
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	145
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	154
ประวัติผู้วิจัย	162

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	46
2	จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	60
3	จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563	60
4	แบบแผนการวิจัย	70
5	ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา	71
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป	77
7	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน	78
8	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็นรายข้อ	79
9	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	80
10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ	81
11	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ	82
12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล จำแนกเป็นรายชื่อ 84
14	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ 85
15	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง 86
16	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน 87
17	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา 88
18	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน 89
19	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน 90
20	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน 92
21	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน 93
22	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน .. 94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	95
24	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	96
25	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	98
26	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม	99
27	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ...	100
28	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	101
29	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	102
30	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	103
31	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
32	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	105
33	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	106
34	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	107
35	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ	108
36	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ..	109
37	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	110
38	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร	111
39	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	112
40	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
41	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	155
42	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	161



สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2	โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา	27
3	ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารตามแนวคิดของ Katz and Kahn	29
4	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	58



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผูกผันทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น และผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย ทั่วโลกมีการตื่นตัวกับระบบการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดที่ชื่อว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) และตระหนักถึงความจำเป็นในการที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว เพื่อคนรุ่นต่อไปที่จะต้องดำรงชีวิตอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 หรือ ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556: 1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังได้ ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสังคมโลกในยุคปัจจุบันก็เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาดังนั้น คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งสำหรับศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดนคนต่างชาติจะเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้น และในขณะเดียวกันคนไทยก็มีโอกาสไปทำงานและประกอบอาชีพในต่างประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงาน ด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21 หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่าทักษะการเรียนรู้ คือ การอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การสื่อสาร

(Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) รวมถึง ทักษะชีวิต และอาชีพ และทักษะด้านสื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้าน การศึกษาแบบใหม่ (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเรือง, 2555: 43)

ประเทศไทยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถ ยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง โอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและ ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการ ที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของ ตนเอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 5-9)

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นกรอบสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 (พ. ศ. 2552-2561) โดยมุ่งหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองและพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบริหารและพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่ได้อย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็น ต้องมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะทางการบริหารงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจมีความพร้อม มีสมรรถนะและศักยภาพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สามารถบริหาร จัดการการศึกษาและดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก ธรรมาภิบาล สามารถบริหารจัดการและสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่มีผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพของ Organization for Economic Co-operation and Development: OECD ปี 2012 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับการพัฒนา ให้มีทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานใน สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สำคัญที่สถาบันและองค์กรชั้นนำระดับ โลกต่าง ๆ ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย ทักษะ การสร้างทีมงาน (Team Building Skill) และทักษะ

การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management Skill) ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในฐานะเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในมีบทบาทต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือ มีทักษะทางปัญญาสูง เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 54)

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้ที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วมปรับองค์กรให้เป็นองค์กรขนาดเล็กและมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ดังนั้น ผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ และประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นมืออาชีพ จึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กร และสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 1)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในหลักการบริหารหรือการจัดการ ตลอดจนมีทักษะในการบริหาร ซึ่ง ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 301) กล่าวถึง ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จ” การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง มีความเป็นผู้นำต้องนำความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถ และทักษะ เพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างผู้บริหารมืออาชีพได้ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต้องนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล ปัญหาที่เกิดจากระบบการปฏิรูปการศึกษา การกระจายอำนาจปัญหาการขาดเทคนิคและวิธีการในการบริหารงานปัญหาดังกล่าวมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการบริหารต่อไป (อรอุมา ดวงจันทร์, 2558: 5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งรับผิดชอบในเขตท้องที่ 5 อำเภอของจังหวัดพัทลุง ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอควนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 116 โรง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน 4 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) จำนวน 61 โรง โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน) จำนวน 52 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1,500 คน) จำนวน 2 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1,500 คนขึ้นไป) จำนวน 1 โรง รวมแล้วมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 16,854 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,109 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีทิศทางการพัฒนาการศึกษา ปีงบประมาณ 2563 โดยกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue) จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ซึ่งประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวสู่สากลและการแข่งขันของประเทศ การที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ต้องเริ่มจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ก่อน แล้วนำทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้น ไปสู่ครูและนักเรียนได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 1-22)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550); วิจารย์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สอนองผัน (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561) ได้แก่ 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และ 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเกี่ยวกับ

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มุ่งศึกษาข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 116 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 986 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,109 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 1-5)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970; อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ดีราษฎร์วิเศษ, 2555: 52-53) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน

2.1.2 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.1.4 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
- 2) ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1500 คน)
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550); วิจารณ์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สมองฝัน (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561) ได้แก่

- 3.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 3.2 ทักษะด้านวิชาการ
- 3.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 3.5 ทักษะด้านการสื่อสาร
- 3.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 3.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

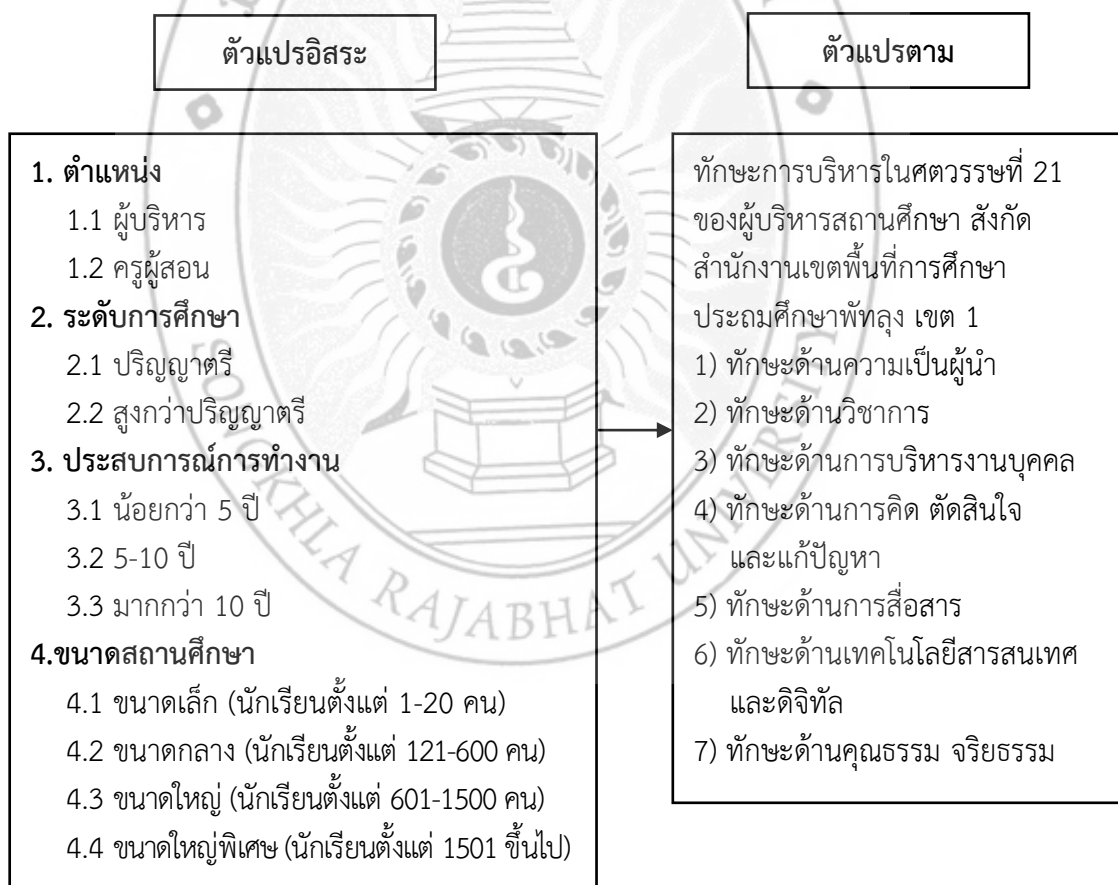
4. ขอบเขตระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ถึง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ Katz and Kahn (1966); Katz (1974); Drake and Roe (1986); Sergiovanni (1983); Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550); วิจารย์ พานิช (2555); บุญช่วย สายราม (2557); ชัยยนต์ เพาพาน (2558); แพรดาว สมองผัน (2557); บุญส่ง กรุงชาติ (2561) และปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อใช้ในการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดังภาพ 1



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีนิยามคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำ สามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษามีเทคนิคในการบริหารงาน มีการกำกับทิศทางการที่จะชักนำให้บุคลากรปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ และผู้บริหารจะต้องมีระบบจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและมีการบริหารเวลาได้ดี

1.2 ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ มีความรู้เป็นนักวิชาการที่ดี ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา และการสอน ถ่ายทอด แนะนำให้ผู้ที่บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น การจัดทำตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร

1.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสรรหา คัดเลือก มอบหมายงาน ควบคุม พัฒนา และประเมินบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการแลกเปลี่ยนคำปรึกษาซึ่งกันและกัน

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอด คิดเชิงซ้อน และคิดสร้างสรรค์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสถานศึกษา ระบบงาน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและแก้ไขปัญหาสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา และพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้าราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสิ่งที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำสื่อ เทคโนโลยี และสารสนเทศมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน การสั่งงาน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เปิดใจรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ การแปลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต รู้จักเสียสละ มีความยุติธรรมแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นตัวอย่างคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้อื่นได้ และมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งเอาใจใส่และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบอาชีพหลักทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับชั้นอนุบาล ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 116 แห่ง

5. ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่การงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตำแหน่ง ดังนี้

- 5.1 ตำแหน่งผู้บริหาร
- 5.2 ตำแหน่งครูผู้สอน

6. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- 6.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรี
- 6.2 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

7. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้สอนนับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- 7.1 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี
- 7.2 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี
- 7.3 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี

8. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ประเภทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท จำแนกตามจำนวนนักเรียน ดังนี้

- 8.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน
- 8.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 8.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 8.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป
- 9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในจังหวัดพัทลุง เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบระดับของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21
 - 3.1 ความหมายของทักษะการบริหารสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 3.3 บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
 - 3.4 ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีศักยภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เพื่อให้มีทรัพยากรมนุษย์ที่จะช่วยพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป โดยมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สร้อยสน นพภรณ์ (2554: 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งระบบโรงเรียน อันที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีงามตามที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555: 23-24) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดี หรือผู้บริหาร ร่วมกับ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่าการกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ อธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั้นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ฉัตรมงคล ศรีดวงโชติ (2557: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ ในการดำเนินการของคณะบุคคลเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุที่ตั้งไว้ขององค์การร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

มนีรัตน์ คำจำปา (2558: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันให้การศึกษาแก่สมาชิกที่อยู่ในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้เป็นคนดีและสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่ตั้งไว้

มนีรัตน์ พรรณพุ่มพฤษ (2560: 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงานตามภารกิจและขอบข่ายงานในสถานศึกษานั้น โดยใช้หลักการ ทฤษฎี และศิลป์ มาประกอบในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในงานทั้ง 4 งาน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ การนำหลักทฤษฎีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

ทรงพล เจริญคำ (2562: 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นำทรัพยากรคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหาร ทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคล ที่มีผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกัน บริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อมุ่งหวัง ให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Knezevich (1984: 16-18) ได้เสนอบทบาทสำคัญในการบริหารงาน ซึ่งหมายถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ บทบาทแต่ละบทบาทได้ระบุความสามารถที่จำเป็นไว้ด้วย ดังนี้

1) บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน (Direction Setter) ผู้บริหารจะต้องช่วยให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการชี้แจงความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2) บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) บทบาทนี้จำเป็นจะต้องมีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์การ มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม

3) บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) จะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน

4) บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) บทบาทนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ของการตัดสินใจ มีความสามารถในการตัดสินใจ

5) บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบขยายงานและกำหนดโครงสร้างขององค์การขึ้นใหม่ ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจพฤติกรรมขององค์การ

6) บทบาทเป็นผู้เปลี่ยนแปลง (Change Manager) ผู้นำจะต้องนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถาบัน เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของสถาบัน

7) บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร วิธีนิเทศ เข้าใจระบบการรายงานที่ดีจึงจะสามารถประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียน รู้จักใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการสื่อสาร

9) บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสาเหตุของความขัดแย้ง จะต้องมีความสามารถในการต่อรอง โกล่เกลี่ย จัดการกับความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้ง

10) บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problems Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาและแก้ปัญหา

11) บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (Systems Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง จะต้องเข้าใจในการนำทฤษฎีทางการบริหารไปใช้ประโยชน์

12) บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ การเจริญและการพัฒนาการของมนุษย์ เข้าใจทฤษฎีการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

13) บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personnel Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในเทคนิคของการเป็นผู้นำการเจรจาต่อรอง การประเมินผลงานและการปฏิบัติงานของบุคคล

14) บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเงินและงบประมาณ สามารถในการบริหารวัสดุครุภัณฑ์การก่อสร้างการบำรุงรักษา

15) บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประเมินความต้องการ การประเมินระบบ วิธีการทางสถิติและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16) บทบาทเป็น นักประชาสัมพันธ์(Public Relator) ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการสื่อความหมาย รู้จักวิธีสร้างภาพพจน์ที่ดีรู้จักและเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17) บทบาทเป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial Head) ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถในบทบาทต่าง ๆ ที่กล่าวมาเพื่อแสดงบทบาทนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 75) กล่าวว่า การที่กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลวางแผน และดำเนินการตามแผนการศึกษา กฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีสถานภาพที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและ นิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล

ทวีศักดิ์ บังคม (2550: 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างาน และครูอาจารย์ที่มีหน้าที่ในการสอน และสนับสนุนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ สถานศึกษาจำเป็นจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมรับกับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้โรงเรียนได้รับความ สนับสนุน และช่วยเหลือจาก ผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียน งานวิชาการบรรลุ เป้าหมาย สร้างบรรยากาศที่ดีในสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน และป้องกันหรือแก้ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของโรงเรียน

3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546: 37) ได้กำหนดขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนทุกขนาดซึ่งจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ 6 งาน ดังนี้

1) งานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2) งานบุคลากรเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรบุคคลให้เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะครอบคลุมการสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การดูแลบำรุงรักษา การพัฒนาจนกระทั่งพ้นไปจากงาน

3) งานกิจการนักเรียน เป็นการบริการงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนทั้งหมดยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ

4) งานธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นการบริหารงานที่ปฏิบัติ โดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับเกณฑ์ เงื่อนไขตามหนังสือสั่งการ มีลักษณะเป็นงานประจำ ครอบคลุม 3 งาน คือ งานธุรการ งานการเงินและงานพัสดุ

5) งานอาคารสถานที่เป็นการบริหารงานการจัดอาคารสถานที่ บริเวณที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ ครอบคลุมงานการจัดให้มีอาคารสถานที่การใช้ประโยชน์ การบำรุงและการตกแต่ง

6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นการบริหารโรงเรียนพยายามนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้บริการจากโรงเรียน ครอบคลุมงานการให้บริการและรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานให้ความร่วมมือแก่ชุมชน และงานประชาสัมพันธ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 32) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ใน ข้อ 1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา ในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งในแต่ละงานมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาโดยมีขอบข่าย ดังนี้

1.1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

- 1.5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9) การนิเทศการศึกษา
- 1.10) การแนะแนว
- 1.11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงาน
- 1.15) สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.16) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.17) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.18) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีขอบข่ายงาน ดังนี้
 - 2.1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
 - 2.2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
 - 2.3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 2.4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 2.6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 2.7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.11) การวางแผนพัสดุ
 - 2.12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 2.13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 - 2.14) การจัดหาพัสดุ
 - 2.15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 - 2.16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

- 2.17) การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19) การนำเงินส่งคลัง
- 2.20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3) ด้านการบริหารงานบุคคล มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายดังนี้

- 3.1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 3.2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.6) การลาทุกประเภท
- 3.7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12) การออกจากราชการ
- 3.13) การจัดระบบและจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 3.15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- 3.19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 3.20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับ

การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่ให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน โดยมีขอบข่าย ดังนี้

- 4.1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- 4.3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8) การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11) การรับนักเรียน
 - 4.12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
 - 4.14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 4.15) การทัศนศึกษา
 - 4.16) งานกิจการนักเรียน
 - 4.17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 - 4.18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 - 4.19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน
 - 4.20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - 4.21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- สรุปได้ว่า ขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษา ในการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

วนิดา พิพัฒนวิวัฒนะกุล (2551: 28) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้นำ และมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 31) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน บุคคลดังกล่าวจะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารได้นั้น ต้องผ่านการศึกษาอบรมในระดับปริญญาด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในสาขานั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2553: 117) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาที่เป็นสถานศึกษา ผู้บริหารกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งของรัฐและเอกชน ผู้บริหารกลุ่มนี้จะประพฤติตนตามจรรยาบรรณครู ที่คุรุสภากำหนด

2) ผู้บริหารสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งของรัฐและเอกชน ผู้บริหารกลุ่มนี้จะประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนตามที่กำหนดไว้

3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่สถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด เช่นสถานศึกษาของสถาบันศาสนา สถานศึกษาของสถาบันทางการแพทย์ สถานศึกษาของสถาบันตำรวจ สถานศึกษาของสถาบันทหาร ฯลฯ ผู้บริหารกลุ่มนี้จะปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนที่กำหนดไว้

เฉลิมพล คนตรง (2555: 9) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้ง หรือได้รับการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้นำจนได้รับความไว้วางใจ เชื่อใจ ความเคารพนับถือ ความร่วมมือ และความมั่นใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง มีความสามารถ โน้มน้าวใจบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามภารกิจในการคิด การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และประสบผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556: 73) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยชั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

วรารณ มุกดาอ่อน (2556: 9) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่เป็นหัวหน้าผู้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น มีความสามารถในการใช้อิทธิพลและความสามารถในการนำกลุ่มไปสู่จุดหมาย ทั้งยังช่วยประสานให้บุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำงานไปสู่จุดหมายที่วางไว้

ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556: 16-17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาโดยการนำสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามบทบาทหน้าที่และภารกิจขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะ ใช้กระบวนการบริหารที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา

สุเทพ เท่งประกิจ (2557: 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน อำนาจหน้าที่ หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา รับผิดชอบ การพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในโรงเรียน ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ โดยใช้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และหลากหลายในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

มนิรัตน์ พรหมพุ่มพุกษ์ (2560: 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นผู้บริหารจัดการศึกษา ในระดับสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งให้ทำหน้าที่ ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563

2. ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ทองดี เมืองเจริญ (2550: 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้จะนำองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางแล้ว ยังต้องนำพาคนให้มีความสุขในการเดินทางด้วยความสำเร็จ นอกจากนี้มีความรู้ ความสามารถ จะต้อง มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานด้วย

สมยศ นาวิการ (2551: 18) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ทรัพยากร ทั้งหมดขององค์กร เงินทุน อุปกรณ์ ข่าวสารและคน เพื่อความสำเร็จและผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถ ในการบริหารคน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กันอันจะนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

สมนึก พรเจริญ (2552: 2) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติโดยตรงที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยยึดภารกิจการบริหารสถานศึกษา 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และงานสัมพันธ์ ชุมชน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากมีความรู้ ความสามารถแล้วจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานด้วย

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ลิขิต เศรษฐบุตร (2551: 17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการนำแนวนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามความมุ่งหมาย นอกจากนี้ยังมีบทบาทและหน้าที่ คือ การวางแผน การจัดแผนงานการจัดบุคลากร การวิจัยสั่งการ การประสานงาน การจัดงบประมาณ อย่างมีศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน ในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ธีระ รุญเจริญ (2553: 166-167) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่าง ไปจากครูโดยทั่วไป บทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะต้องมี ดังนี้

- 1) พัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางการสอน
- 2) จัดวางตัวบุคคลเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

- 3) จัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์ของการสอน
- 4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ของการศึกษาอย่างสูงสุด
- 5) ส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย
- 6) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
- 7) จัดโปรแกรมการอบรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 8) การประเมินความต้องการของโรงเรียน

สุริยา ชินแสง (2553: 10) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำองค์การ ทุกสิ่งทุกอย่างในการติดต่อสื่อสาร เจจาะต่อรอง และการประสานในการตัดสินใจ เพื่อนำองค์การไปสู่เป้าหมายและเป็นประโยชน์สูงสุด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร สถานศึกษา

อุดม ธารณะ (2553: 30) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกเหนือจากงาน 4 คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหาร ทั่วไปแล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา บทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา บทบาทในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา และบทบาทในการตัดสินใจ

สุรกิจ กิณเรศ (2554: 19) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารและพัฒนาต่อองค์การ งานบุคคล กลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการทำหน้าที่ชี้แนะ กำกับ ตรวจสอบ มอบหมายงาน สื่อสารเป็น เน้นจูงใจ ให้ข่าวสารข้อมูล เพิ่มพูนผลงาน สานความคิด สู่การปฏิบัติ แจ่มชัดนโยบาย ทำนายอนาคต ลดปัญหา กล้าตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า พาบบรรลุ จุดหมาย

สมเกียรติ บาลลา (2554: 17) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ยุคการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการบริหาร หรือการดำเนินงานทุกอย่างภายในสถานศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษา โดยมีความรับผิดชอบและ ผลักดันในการดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชพงษ์ พรหมจักร (2555: 15) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม คือ เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงาน ให้บังเกิดผล สูงสุด เป็นผู้กระตุ้นชักนำคน เป็นผู้พัฒนาทรัพยากรและเป็นผู้พัฒนาเป้าหมายใหม่ ๆ ของสถานศึกษา โดยสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ และแสวงหาทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุน การจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพ สำเร็จผลสมความมุ่ง หมายของสถานศึกษา

ธารทิพย์ ฤทธิ์โพธิ์ (2557: 21) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหาร ทั่วไป ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรจะต้องแสดงบทบาทหลาย บทบาทในเวลา และสถานการณ์ต่าง ๆ

มารยาท คงเมือง (2559: 27) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การรับผิดชอบต่อ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เป็นผู้รักษาวินัยและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ตลอดจนประสานงานกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาบรรลุผล

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการนำนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษา มาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ดูแลรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดำเนินงานทุกอย่าง ภายในสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษาเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย และประโยชน์สูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 จึงกล่าวถึงความหมายของทักษะการบริหารทักษะการบริหารของผู้บริหาร บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปสู่การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ต่อไป ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของทักษะการบริหารสถานศึกษา

ทักษะการบริหาร มีความสำคัญต่อผู้บริหารในการดำเนินงานโดยผันแปรไปตามระดับชั้นขององค์กร ทักษะ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความชำนาญมาปฏิบัติ ตามที่มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Drake and Roe (1986: 29-30) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ทักษะความสามารถในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญา ในการบริหารงานภายในองค์กรเป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ

Katz (1974: 91-94) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

ทวี วงศ์สุวรรณ (2550: 24) กล่าวว่า ทักษะการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถหรือความชำนาญของผู้บริหาร ในการเอาศักยภาพที่มีอยู่ส่วนตนและทรัพยากรทางการบริหารมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 14) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารจัดการให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

สุธรรม ดุชดี (2552: 13) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถในการบริหารงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือกิจการใด ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบจนประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ เป็นพิเศษในการใช้ทักษะทางการบริหาร

สุภาพร รัตน์น้อย (2552: 22) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร" หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การให้คุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

พุดม วิชิตนนทการ (2553: 10) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญของบุคคลที่จะใช้ความรู้ ความสามารถในการนำทรัพยากรมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สุชาติ เสนาสี (2553: 11) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยการผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

พจนรินทร์ เหลืองอรุณภา (2556: 19) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเชี่ยวชาญ ส่งผลให้บุคคลทั่วไปยอมรับ และการดำเนินงานในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

เศรษฐราณี ทรวดทรง (2556: 26) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานผ่านกระบวนการความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างมนุษย์และทรัพยากรทางการบริหาร ให้ดำเนินไปตามนโยบาย จนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพที่สุด

อำนาจ พลรักษา (2556: 28) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหาร ทักษะทางการบริหาร หรือการจัดการ (Managerial Skills) ย่อมมีความสำคัญต่อผู้บริหารในการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายโดยผันแปรไปตาม ระดับชั้นขององค์กร ทักษะหรือความสันทัด (Skill) คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความชำนาญ มาปฏิบัติ

คาวี เจริญจิตต์ (2557: 15) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานและกิจกรรมของผู้บริหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ณัฐ มะลิซ้อน (2557: 47) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นที่เชื่อถือและยอมรับ โดยมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

วิวัฒน์ บุญยง (2557: 18) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความคล่องแคล่วว่องไว ถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารที่ดี มีประสิทธิภาพสามารถบริหารงานและนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ศศิตา เพลินจิต (2558: 23) กล่าวว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการทาง

การบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ใช้ความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร ตามภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Mondy and Premeaux (1995: 14-15) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ผู้นำหรือผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการ ซึ่งรวมทั้ง 3 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด ซึ่งผู้บริหารในแต่ละระดับต้องการทักษะทั้ง 3 แตกต่างกันไป ผู้บริหารระดับสูงต้องการทักษะทางเทคนิค น้อยกว่าผู้บริหารระดับต่ำ แต่ต้องการทักษะทางความคิดรวบยอดมากกว่าผู้บริหารระดับต่ำ ทักษะทางมนุษย์เป็นทักษะที่ผู้บริหาร แต่ละระดับมีความต้องการร่วมกันและเป็นทักษะที่จำเป็นในการบริหาร แต่ละระดับขององค์กร

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550: 8) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ตนเองสูงสุดจะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2551: 20) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความหมายไปในทางที่ว่าผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์ และความรู้ขณะเดียวกันก็ต้องมีศิลป์ด้วย คือ ความเชี่ยวชาญ เปรียบเสมือนศิลปินผู้ชำนาญ จะต้องมีความรู้ทางการออกแบบภาพ การวางโครงสร้างงาน การใช้เส้น ตลอดจนทฤษฎีสี่และแสง ในขณะเดียวกันจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการวาด การใช้เส้น การเลือกสรรวัสดุ การลงสี การกำหนดแสดงด้วย ผู้บริหารจัดการก็เช่นกัน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานของตน

สุนทร โคตรบรรเทา (2551: 89) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สามารถทำงานกับคนทุกระดับ มีทักษะการสื่อสาร สามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลงสามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสียดาย สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงาน คอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังต้องบูรณาการแนวคิดใหม่ ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้าน

พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2554: 31) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องมีการปฏิบัติงาน ทักษะจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญสำหรับคุณสมบัติพิเศษ การปฏิบัติงานใด ๆ

หากคาดหวังจะให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแล้ว จำเป็นที่ผู้ปฏิบัติงานคนนั้นจะต้องมีความชำนาญเป็นอย่างดีในสิ่งที่ตนปฏิบัติ คือ ทักษะในการปฏิบัติงานของตน

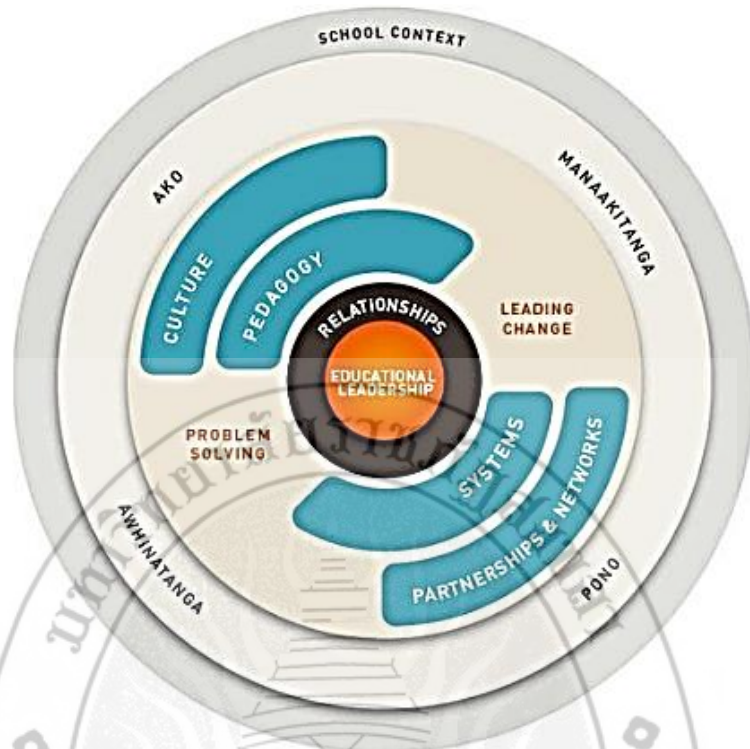
วริศรา บุญธรรม (2560: 15) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อทำให้บริหารงานประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้ก้าวมาสู่รั้วโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าผู้บริหารไม่ตั้งรับ หรือตั้งรับไม่ทัน อะไรจะเกิดกับเด็ก เด็กจะสามารถก้าวเข้าสู่โลกแห่งยุคดิจิทัลได้หรือไม่ Peter F. Drucker (1954) กล่าวว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงคือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 70-75) กล่าวถึงโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึง เรื่องของคุณภาพ (Qualities) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษาพอสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ

โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษาดังกล่าว ได้กำหนดให้ความสัมพันธ์ (Relationship) เป็นศูนย์กลาง มีกิจกรรมภาวะผู้นำและคุณภาพของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Qualities of Effective Leadership) เป็นองค์ประกอบรายรอบอยู่ ดังภาพ 2



ภาพ 1 โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา

ที่มา: New Zealand Ministry of Education (2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556: 71)

จากโมเดลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการศึกษา ได้แก่ ความสัมพันธ์ (Relationship) ซึ่งอยู่แกนกลางและมีพื้นที่การปฏิบัติ (Areas of Practice) ประกอบด้วย วัฒนธรรม (Culture) ศาสตร์การสอน (Pedagogy) ระบบ (System) ความเป็นหุ้นส่วนและเครือข่าย (Partnership and Net Works) รวมทั้งกิจกรรมภาวะผู้นำที่ประกอบด้วย การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) การแก้ปัญหา (Problem Solving) และวงนอกที่เป็นองค์ประกอบของคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล (Qualities of Effective Leadership) ดังรายละเอียดความสัมพันธ์ (Relationship) ลักษณะของความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยลักษณะของความสัมพันธ์นี้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของไว้วางใจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กร เช่น แสดงความสนใจและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากร กระตุ้นให้พวกเขาแสดงบทบาทใหม่ ๆ และสร้างโอกาสให้มีการพัฒนาวิชาชีพส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างระบบการประเมินผลงานที่เปิดเผยและโปร่งใส มีการนิเทศชั้นเรียนที่กระตุ้นบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพ และกระตุ้นให้มีการผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

วัฒนธรรม (Culture) ผู้บริหารควรมีบทบาทในการสนับสนุนให้มีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในทางบวก และสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนโดยรวมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น สร้างความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพเชื่อถือได้ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ความปลอดภัยและ

เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนความสำเร็จในการเรียนรู้ สร้างตัวแบบการปฏิบัติงานที่ดี มีการชื่นชมในความสำเร็จและก้าวหน้าของนักเรียนและบุคลากร

ศาสตร์การสอน (Pedagogy) เป็นเรื่องของความรู้และการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารควรสร้างต้นแบบการปฏิบัติการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้เรียน แสดงบทบาทในการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ และควรแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำด้านการวางแผน การพัฒนา และประเมินหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

ระบบ (System) ผู้บริหารควรสร้างสรรค์ระบบและเงื่อนไขการทำงานที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากร การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การติดตามผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผล การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเอาใจใส่ต่อนักเรียน ความเป็นหุ้นส่วน และเครือข่าย (Partnership and Net Works) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรต้องมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกกรณีเครือข่ายภายใน เช่น สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิชา และระหว่างชั้นเรียน สร้างความสัมพันธ์และการปฏิบัติที่สนับสนุนต่อการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีเครือข่ายภายนอก เช่น การเข้าร่วมสัมมนา การร่วมในสมาคม เครือข่ายระหว่างโรงเรียน การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง

ปัจจุบันผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารบุคลากรเสมือนหนึ่งเป็นหุ้นส่วนของบริษัท และโดยนิยามของหุ้นส่วนแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะต้องมีความเท่าเทียมกัน และไม่มีใครสามารถสั่งงานหุ้นส่วนได้ หากแต่ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการชักจูงหุ้นส่วนให้ดำเนินกิจกรรมในสิ่งที่ต้องการด้วยคำถามที่ว่า กลุ่มเป้าหมายของเราต้องการอะไร นิยมชมชอบในสิ่งใด ต้องการผลสุดท้ายออกมาในรูปแบบใด เราควรจะต้องหันมากำหนดขอบเขตของงานในองค์กรอีกครั้งหนึ่ง อาจจะไม่ใช่การบริหารงานบุคคล อาจจะต้องเป็นการบริหารเพื่อผลการปฏิบัติงาน

การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลง

การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้บริหารต้องนำยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและเหตุการณ์มาใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ผู้บริหารควรมีการศึกษาในรายละเอียดของเหตุการณ์ มีการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด่วนด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ด้านคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ผู้นำต้องนำโดยยึดหลักคุณธรรมในการบริหาร มีความเชื่อมั่น ในตนเองเป็นผู้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้ง ต้องเป็นผู้นำทางและเป็นผู้สนับสนุน

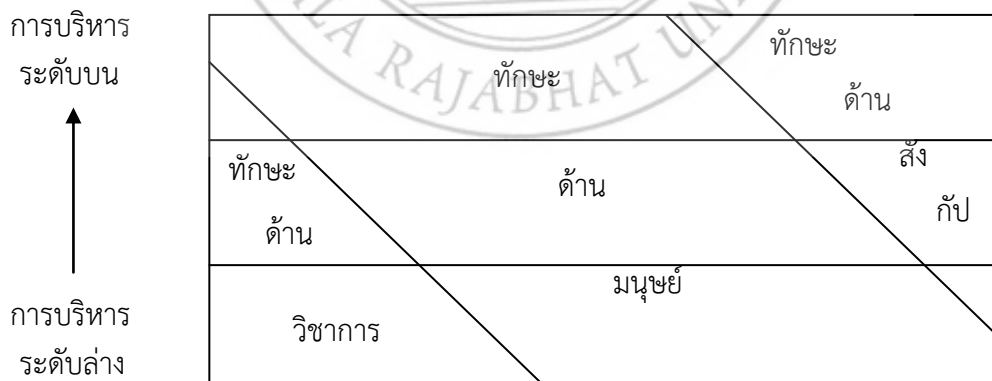
สรุปได้ว่าในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหาร

ที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4. ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ในการบริหารงานของผู้บริหาร ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของผู้บริหารที่ต้องทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งนับว่าเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การบริหารจะมีลักษณะเป็นศิลป์ซึ่งรวมถึงความสามารถในการที่ผู้บริหารจะสามารถใช้ติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์ และเลือกวิธีการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานทุกประเภทในองค์กรจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร ผู้บริหารมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอาจมาจากการขาดทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร การขาดประสบการณ์และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้บริหาร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้มากมาย ดังนี้

Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4-5) ได้กำหนดทักษะที่จำเป็นในกระบวนการบริหารและย้ำให้เห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทักษะพื้นฐาน (Three Basic Skill) ดังภาพ 3



ภาพ 2 ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารตามแนวคิดของ Katz and Kahn
ที่มา: Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4-5)

ตามภาพประกอบข้างต้นอธิบายได้ ดังนี้

1) ทักษะด้านวิชาการ (Technical Skills) ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การมีความเข้าใจ และมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการวิธีดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์การ ถ้าเป็นองค์การทางการศึกษา ทักษะด้านวิชาการ ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวกับการสอนและงานอื่น ๆ เช่น การเงิน การบัญชี การจัดการเรียน การจัดซื้อจัดจ้างการก่อสร้างและการซ่อมบำรุงและการดูแล อาคารสถานที่ เป็นต้น ทักษะด้านวิชาการมีความสำคัญสำหรับผู้มีบทบาทเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ในระดับล่างของลำดับอำนาจการบริหารโรงเรียน ตัวอย่างเช่น หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าช่วงชั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายธุรการ และการเงิน จำเป็นต้องมีทักษะด้านวิชาการเกี่ยวกับการทำบัญชีและการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการเขตพื้นที่ เป็นต้น

2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) ทักษะด้านมนุษย์ หมายถึง ทักษะของผู้บริหาร ในการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มบุคคล ทักษะในด้านมนุษย์ เช่น การเข้าใจตนเอง การยอมรับตนเอง การเอาใจใส่และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และการเห็นใจผู้อื่น หรือการเอาใจเราไปใส่ใจเขา พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับทักษะด้านมนุษย์ ได้แก่ การเข้าใจภาวะผู้นำและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับภาวะผู้นำ การจูงใจผู้ใหญ่ การพัฒนาเจตคติ พลวัตกลุ่ม ความต้องการของมนุษย์ขวัญและกำลังใจในการทำงาน การบริหารความขัดแย้ง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น ทักษะด้านมนุษย์มีความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารและ หัวหน้างาน ทุกลำดับอำนาจ การบริหารองค์การ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใดจะต้อง ทำงานโดยผ่านบุคคลอื่น นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ทักษะด้านมนุษย์ จึงจะปฏิบัติงานได้บรรลุตาม เป้าหมาย ทักษะด้านมนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ปรัชญา พฤติกรรมศาสตร์สังคมวิทยา สังคมศาสตร์ และมนุษยวิทยา และการฝึกอบรมมาโดยตรง

3) ทักษะด้านสังกัป (Conceptual Skill) ทักษะด้านสังกัปหรือความคิดรวบยอด ได้แก่ ความสามารถของผู้บริหารในการมององค์การโดยรวม การมองเห็นการเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การ และหน้าที่ขององค์การด้านมนุษย์ การพัฒนาทักษะด้านสังกัป ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการบริหาร ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมองค์การและพฤติกรรมมนุษย์ และปรัชญาขององค์การนั้น ๆ ทักษะด้านสังกัปมีความสำคัญยิ่งสำหรับบทบาทผู้บริหารระดับบนของอำนาจบังคับบัญชาภายในองค์การ ตัวอย่างเช่นถ้าเป็นองค์การทางการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาอาจไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือ ทักษะด้านเทคนิควิชาการในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ต้องทราบว่าการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่อย่างไร

Katz (1974: 90-102) ได้ทำการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้บริหารโดยใช้วิธี ที่เรียกว่า Three Skill Method หรือ ทฤษฎีสามทักษะ พบว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากน้อย กว่ากันหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ประการ คือ

1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ ความรู้ ขั้นตอน กระบวนการ วิธีการ วิธีเทคนิคเฉพาะอย่างการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับ

การปฏิบัติงาน โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรม โดยในปัจจุบันถือว่าทักษะด้านเทคนิคที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมีประกอบด้วย

- 1.1) ทักษะด้านการวางแผน (Planning Skill)
- 1.2) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (Group Process and Communication Skill)
- 1.3) ทักษะด้านการจัดการและการจัดองค์การ (Management and Organization Skill)

Skill)

2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน และใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการเรียนรู้จักใช้คน ทักษะด้านนี้ประกอบด้วย ความเข้าใจถึงการสร้างแรงจูงใจคน และมีศิลปะฝึกตนเป็นผู้นำที่ดี เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างดี

3) ทักษะด้านมโนภาพ (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะมองเห็นความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ในองค์กรทั้งหมด มีความคิดที่กว้างไกล ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับองค์การอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

Drake and Roe (1986: 30) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Skills) หมายถึง ความรู้ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ในการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันต่อโลกทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย การใช้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศ การนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้บริหารงานอย่างต่อเนื่อง นำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันใช้การบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม และสามารถบริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ทักษะทางด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างเชี่ยวชาญ และชำนาญจากประสบการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม และมีความสามารถในการวางระบบงาน การจัดทำงบประมาณ การประชาสัมพันธ์หน่วยงานส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงานสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการบริหารได้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน การใช้แผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือในการบริหารงานการนำเทคนิคกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ การใช้ภาษาสื่อสารที่เข้าใจง่าย ทั้งการพูดและการเขียน ใช้วิธีประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ใช้เทคนิคพัฒนาวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารควรรู้และฝึกปฏิบัติ 8 ทักษะ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 23-24) คือ

2.1) เทคนิคการบริหารงาน ที่ผู้บริหารต้องใช้การตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยอาศัย ข้อมูลและเหตุผลในการบริหารงาน

2.2) เทคนิคการสั่งการ ผู้บริหารต้องสั่งอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องตามกาลเทศะ ให้เหมาะสมกับบุคคล

2.3) เทคนิคการรับฟังความคิดเห็น ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้ และวิเคราะห์พิจารณาความคิดเห็นก่อนจะนำไปใช้

2.4) เทคนิคการติชม ผู้บริหารควรติชมให้เหมาะกับกาลเทศะและติชมในเรื่องผลงาน โดยยึดหลักดีเพื่อก่อ และชมเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดกำลังใจ

2.5) เทคนิคการก่อให้เกิดระเบียบวินัย ซึ่งการวางระเบียบวินัยควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเพื่อการปฏิบัติ รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย

2.6) เทคนิคการวางตน ควรวางตนเป็นตัวอย่างมีความเที่ยงตรง ยุติธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชัง แจกจ่ายงานให้ทั่วถึง ไม่ควรสนิทสนมกับผู้ใดโดยเฉพาะ

2.7) เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเข้าร่วมสังคมภายในองค์กร รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับภายนอก

2.8) เทคนิคการเพิ่มสมรรถภาพให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีความก้าวหน้าในการทำงาน โดยการทำงานตามความรู้ความสามารถของตน และมีโอกาสได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา

3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) หมายถึง ความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา หรือโรงเรียน ที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น ที่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจสังคม ชีวิตและสิ่งแวดล้อมในการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอน แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดผลของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร งานทักษะ การศึกษาและการสอน คือ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา และพบว่าร้อยละ 40 ของงานทั้งหมดของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นงานด้านการจัดการเรียนการสอน Smith et al. (1961 อ้างถึงใน วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 2539: 99) สอดคล้องกับแนวคิดของ Drake and Roe (1986: 29) ที่กล่าวว่า เป็นทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน และจันทรานี สงวนนาม (2545: 19) กล่าวว่า ทักษะทางการศึกษาและการสอน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจการศึกษาก็ย่อมจะบริหารงานให้มีประสิทธิผลได้ยาก ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากองค์การอื่นซึ่ง Campbel et al. (1983 อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2545: 125) กล่าวว่างานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่ 6 ประการ คือ

- 3.1) พัฒนาเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษา
- 3.2) จัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- 3.3) จัดหาและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนการสอนและโปรแกรมการสอนต่าง ๆ

3.4) สร้างและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในการนำโปรแกรมหรือแผนงานไปปฏิบัติ

3.5) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในด้านกระบวนการและผลผลิต

3.6) เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนกับชุมชน

4) ทักษะทางมนุษย์ มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพทุกระดับ ทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง โดยสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีการยกย่องและให้ความสำคัญและเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกสถานการณ์ พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึงและใช้ความสามารถในการประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานอื่นในอันที่จะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานและการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความศรัทธาและความไว้วางใจ Harris (1963: 15-16 อ้างถึงใน สมบัติ โฆษิตวานิช, 2542: 37) กล่าวว่า เป็นทักษะความเข้าใจ การรู้จักสังเกต สัมภาษณ์ ความสามารถในการอธิบายสะท้อนความรู้สึก และการมีส่วนร่วมในการอธิบายและการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานที่ถูกต้องเหมาะสมย่อมนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่เข้าใจความสลับซับซ้อนขององค์กรทั้งหมด ความสามารถในการมองเห็นองค์กรในภาพรวมเหมือนนกที่มองจากที่สูง มีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่กระทบต่อองค์กร มีความสามารถในการประสานงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการมองเห็นภาพและเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานเข้าใจโครงสร้างภารกิจของการบริหารงานได้อย่างทะลุปรุโปร่ง พร้อมสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อหน่วยงาน การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดด้อยขององค์กรได้ มีการวางแผนพัฒนาการศึกษาได้ครอบคลุมทุกด้าน จัดระบบโครงสร้าง ARC การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก สามารถวิเคราะห์งานเพื่อจัดสรรที่เหมาะสมกับบุคลากร นำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษามากำหนดเป็นแผนงาน วินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ Drake and Roe (1986: 29) กล่าวว่า ทักษะทางความคิดรวบยอดเป็นความสามารถในการประสานสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันและสามารถมองเห็นองค์กรในภาพรวม ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้ถึงการพึ่งพาซึ่งกันและกันของส่วนต่าง ๆ หรือหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร เข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อกันในส่วนอื่น ๆ ส่วน สมยศ นาวิกาน (2540: 25) ให้ความหมายทักษะทางความคิด

รวบยอด คือ ความสามารถทางสมองในการประสานและทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลประโยชน์ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ทักษะทางความคิดรวบยอดเป็นความสามารถของผู้บริหารในการมององค์กรโดยรวม และเข้าใจว่าส่วนต่าง ๆ ขององค์กรขึ้นอยู่กับส่วนอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงส่วนใด มีผลกระทบต่อองค์กรโดยรวม ผู้บริหารต้องการทักษะความคิดรวบยอดในการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ของสถานการณ์ว่ามีความเกี่ยวพันระหว่างกันอย่างไร เพื่อให้การกระทำของผู้บริหารเป็นผลดีกับองค์กร และ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543: 20) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะความคิดรวบยอดในระดับมากในการเข้าใจในงานแต่ละบทบาทหน้าที่ขององค์กร ซึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายและหากมีการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่หรือหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ส่วนใดส่วนหนึ่งก็จะกระทบกระเทือนถึงส่วนอื่น ส่วน จันทรานี สงวนนาม (2545: 15) ให้ความหมายของทักษะคตินิยมหรือทักษะทางความคิดรวบยอดว่าเป็นความสามารถในการมององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อทำให้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์กร ซึ่งทักษะความคิดรวบยอด ประกอบด้วยทักษะ 2 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน และระดับขั้นสูง

5.1) ทักษะการคิดพื้นฐาน คือ ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การจำ การอ่าน การรับรู้ การเก็บความรู้ การดึงความรู้ การจำได้ การใช้ความรู้ การอธิบาย การทำความเข้าใจ การบรรยาย การพูด การเขียน และการแสดงออก ซึ่งเป็นทักษะขั้นพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่ การตีความ การเชื่อมโยง การใช้เหตุผล การระบุ การจำแนกความแตกต่าง การจัดลำดับ การเปรียบเทียบ การอ้างอิง การแปลความ การขยายความ และการสรุปความ

5.2) ทักษะการคิดขั้นสูง คือ ทักษะการนิยาม การผสมผสาน การหาความเชื่อพื้นฐาน การวิเคราะห์ การสร้างและจัดระบบ การจัดโครงสร้าง การหาแบบแผน การทำนาย การตั้งสมมติฐาน การกำหนดเกณฑ์ การประยุกต์ การทดสอบสมมติฐาน และการพิสูจน์ กวี วงศ์พุ่ม (2542: 62) กล่าวว่า การบริหารงานผู้บริหารจะต้องคิดทุกวัน เพื่อให้งานสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงวิธีทำงานให้ทันตามกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทำให้ต้องคิดก้าวไกล เพื่อให้งานสัมพันธ์กับระบบดังกล่าว ทักษะทางความรู้ความคิดเป็นทักษะระดับพื้นฐานของผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารการศึกษาจะต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ความรู้และหลักการและทฤษฎีทางการบริหารโดยใช้ทฤษฎีทางการบริหารเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและประยุกต์ใช้ ได้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพองค์กร พร้อมค้นคว้าแนวคิดกลยุทธ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วยทักษะ 7 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทางด้านกรวางแผน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะการเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นทักษะที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักตนเอง มีความมั่นใจ มั่นคงในอารมณ์ จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น ลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความโอ้อวมอารี เป็นเครื่องมือสำหรับผู้ดำเนินการสร้าง

แรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีภาวะผู้นำ รู้วิธีการสร้างทีมงาน เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือพัฒนาทัศนคติ การทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร ทักษะนี้เป็นทักษะที่เอื้อให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ

3) ทักษะด้านบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ

4) ทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีความเข้าใจ มีความรู้ ความชำนาญในกระบวนการ วิธีการดำเนินการ ตลอดจนขั้นตอน แนวทาง และเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคไม่ใช่ทักษะด้านการสอน แต่เป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผน การกำหนดตาราง การก่อสร้าง และการสำรวจรักษา เป็นต้น ทักษะด้านเทคนิคมีความสำคัญกับผู้บริหารมากและมีบทบาทในผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกหรือระดับผู้ควบคุมดูแล ทักษะด้านเทคนิคที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับการชี้แนะและการแนะนำ

5) ทักษะด้านการศึกษา ได้แก่ ทักษะการสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศแหล่งวิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

6) ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการมองภาพรวมของโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านโครงสร้าง เข้าใจในความซับซ้อนภายในองค์กร สามารถที่จะผสมผสานระบบงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะด้านนี้มีความสำคัญเท่า ๆ กับการมีความรู้และการใช้ทฤษฎีการบริหาร การรู้พฤติกรรมมนุษย์ ปรัชญาการศึกษา

7) ทักษะด้านการประเมินผล เป็นความสามารถด้านการประเมินผล ซึ่งอาจประเมินได้โดยการออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต

Griffin (2013; อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13-15) กล่าวว่า ทักษะในการบริหารสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย ทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง เป็นทักษะอย่างแรกของผู้บริหารที่มีความจำเป็นและสำคัญเพื่อให้งานที่องค์กรปฏิบัติอยู่ประสบความสำเร็จ และเพื่อความสำเร็จของผู้บริหารเองด้วย เป็นความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติการ เทคนิคกระบวนการบริหารและการจัดการการมอบหมายกระจายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายนอกและภายในองค์กร การมีสัมพันธ์เพื่อการกระตุ้นบุคลากรและกลุ่ม การพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยบุคลากรในองค์กรและบุคคลซึ่งมี ตำแหน่งสูงกว่าผู้บริหาร แม้ว่าผู้บริหารบางคนซึ่งมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่ดีนักประสบความสำเร็จในการทำงาน แต่สำหรับผู้บริหารที่มีทักษะดังกล่าวนี้ดีกว่ามีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จได้มากกว่า

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง เป็นทักษะการจัดการสิ่งที่เป็นนามธรรม ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการมองภาพรวมขององค์กรและสิ่งแวดล้อมขององค์กรเพื่อบริหารจัดการองค์กรในลักษณะ ทักษะนี้เป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจการบริหารจัดการองค์กรในภาพกว้าง

4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Skills) หมายถึง ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะมีทักษะในการวินิจฉัย ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้เห็นภาพการตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดกับสถานการณ์

ผู้บริหารจะวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรและทำการวินิจฉัยเพื่อหาทางออกของการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กร เช่นเดียวกับแพทย์ที่วินิจฉัยโรคของผู้ป่วยแล้วหาการรักษา

5) ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลไปยังผู้อื่น และความสามารถในการรับความคิดและข้อมูลของผู้อื่น ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อความคิดกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้รับรู้ถึงความต้องการของผู้บริหารในการทำงานประสานกันระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ซึ่งการสื่อสารนั้นอาจทำโดยการพูดคุย อีเมล จดหมาย และอื่น ๆ

6) ทักษะด้านการตัดสินใจ (Decision-making Skills) หมายถึง ทักษะของผู้บริหารในการรับรู้ถึงปัญหา กำหนดปัญหา จากนั้นจึงพิจารณาเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับปัญหานั้นเมื่อมองเห็นโอกาสจะหาประโยชน์จากโอกาสที่เห็นเพื่อพัฒนาองค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเมื่อตัดสินใจสิ่งใดผิดพลาดจะตระหนักถึงการตัดสินใจที่ผิดพลาดแล้วนั้นและจะแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

7) ทักษะด้านการบริหารเวลา (Time-Management Skills) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งจะจัดเรียงลำดับความสำคัญของงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม งานใดควรเร่งที่จะทำก่อน งานใดสามารถเลื่อนออกไปได้โดยไม่ทำให้ประสิทธิภาพลดลง หรือมีผลเสียต่อองค์กร

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550: 53 - 203) กล่าวว่า ผู้บริหาร หรือผู้ที่จะเป็นผู้บริหาร นอกจากจะเป็นจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) ให้แก่ตนเองสูงสุดจะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดนทักษะที่สำคัญ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหาร (Technical Skills) ประกอบด้วย

1.1) เทคนิคการบริหารจัดการยุคใหม่ การบริหารจัดการยุคใหม่ผู้บริหารมืออาชีพต้องศึกษาทฤษฎีการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารมืออาชีพสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการบริหารแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้ ประกอบด้วย การมีความรู้ การมีคุณธรรม จริยธรรม การมีความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร การวิจัยและการพัฒนา การจัดทำแผนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมีพันธมิตร การคิดเป็นระบบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การมีหัวใจบริการ การมีจิตวิญญาณและนักการตลาด การมีมนุษยสัมพันธ์การมีระบบสื่อสารที่ดี

1.2) เทคนิคการประชุมแบบระดมความคิด (Brain Storming) การทำงานในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม (Team Working) อันประกอบไปด้วยผู้นำทีมงานและสมาชิกของทีมงาน ซึ่งเมื่อมีการทำงานเป็นทีมแล้ว ทุกคนในทีมงานร่วมกันวางแผน ช่วยกันดำเนินการและควบคุมการทำงานด้วยกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานสูงสุด กลยุทธ์ที่สำคัญที่องค์กรควรนำมาประยุกต์ใช้คือ เทคนิคการประชุมแบบระดมความคิด ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้สมาชิกในทีมงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ โดยอิสระปราศจากข้อจำกัดใด ๆ ทำให้องค์กรได้ข้อเสนอใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือมีแนวทางในการพัฒนา หรือค้นหา ความ

สร้างสรรค์ใหม่ ๆ แพลก ๆ เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดกลยุทธ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ในอนาคต

1.3) ทักษะการนำเสนออย่างมืออาชีพ การนำเสนอเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของผู้บริหารมืออาชีพ เนื่องจากเป็นวิธีการหนึ่งในการแสดงความสามารถของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้และยอมรับ ดังนั้น ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องสามารถนำเสนอสิ่งที่ตนรู้ หรือตนคิดต่อหน้าผู้อื่นได้อย่างองอาจ มีความมั่นใจ ซึ่งจะส่งผลไปถึงความเป็นผู้นำ หรือความเป็นมืออาชีพได้เป็นอย่างดี

1.4) เทคนิคการเจรจาต่อรอง (Negotiation) การเจรจาต่อรองเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเจรจาต่อรองนั้นเป็นกระบวนการเจรจาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการหรือเป้าหมายที่ต้องการ หากผู้บริหารมีความสามารถด้านการเจรจาต่อรอง จะเป็นผลดีต่อการทำงานเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางให้การเจรจาต่อรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลภายในหรือข้อมูลภายนอกขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารนำมาใช้ประโยชน์ในการประกอบ การพิจารณาวางแผนในการต่อรองนั้น ๆ หลักการที่สำคัญที่คู่เจรจาควรคำนึงถึง คือ กลยุทธ์ชนะ-ชนะ (Win-Win Strategy) ซึ่งเป็นหลักการที่เอื้อประโยชน์หรือประสานประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย

2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) ประกอบด้วย

2.1) เทคนิคการสร้างการยอมรับ (Acceptability) หมายถึง ความสามารถในการกระทำให้ผู้อื่นยอมรับ อันได้แก่ เป็นบุคคลที่ผู้อื่นสามารถยอมรับได้พอสมควร เช่น เป็นบุคคลที่เพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป

2.2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) มีความสำคัญและมีบทบาทต่อมนุษยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การประกอบธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิตเนื่องจากมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับมนุษยหรือเป็น Human Skills ที่มนุษยจำเป็นต้องนำมาใช้ในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่ต้องการความร่วมมือช่วยเหลือ ร่วมใจจากผู้อื่น บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบเพราะสามารถประสานงานจากบุคคลต่าง ๆ เพื่อผลสำเร็จของงานได้ ทำให้มนุษยสัมพันธ์กลายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของความสำเร็จของมนุษย ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ามนุษยแม้จะเก่ง มีความสามารถ หรือมีอำนาจเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าปราศจากซึ่งมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โอกาสที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนย่อมมีน้อยลง ผู้บริหารควรเรียนรู้ศิลปะในการเข้าหากับคน ตลอดจนเทคนิคการครองใจคน เพื่อจะทำให้ทุกคนในองค์กรให้ความร่วมมือช่วยกันปฏิบัติงานให้เกิดความรักใคร่นับถือ ความจงรักภักดี ทำให้เป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ดีอีกประการหนึ่ง

2.3) ทักษะการสร้างขวัญและกำลังใจทีมงาน การสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรนับเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้ขวัญกำลังใจจึงเปรียบเสมือนเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดพลังในการทำงานอย่างไม่ท้อต่ออุปสรรคผู้บริหารที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรได้ จะทำให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มที่และเต็มใจ จะมีความรู้สึกรักและผูกพันต่อองค์กร อยากเห็นองค์กรเจริญก้าวหน้า ทুমุเทศสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีคุณภาพซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กรโดยตรง และยังเกิดผลพลอยได้ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือบุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ตนมีความรู้ความสามารถในงาน

นั้น ๆ อย่างแท้จริง ทำให้องค์กรได้รับผลดีจากการมีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพราะจะเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนขององค์กร เช่น รู้จักยกย่องชมเชยการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเป็นมิตร ให้ความเป็นกันเอง ให้การฝึกอบรมในหน้าที่การงานเพื่อสร้างความมั่นใจในการทำงาน ให้คำปรึกษาแนะนำ หรือให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่และสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง ให้รางวัลให้การยอมรับในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา ติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ ให้กำลังใจหรือกระตุ้นผลงานด้วยคำพูดและการกระทำให้อิสระในการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4) ทักษะการสื่อสาร การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารหรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้อย่างดี

2.5) ทักษะการจูงใจ ในการทำงานผู้บริหารต่างก็ต้องการได้รับผลงานจากผู้อื่นทำให้ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องใช้ศิลปะในการจูงใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นการจูงใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย ในลักษณะกระบวนการแห่งความร่วมมือที่ต้องอาศัยความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย ตลอดจนการเกลี้ยกล่อมโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ถูกจูงใจคล้อยตามและปฏิบัติตามที่ผู้จูงใจได้ตั้งเป้าหมายไว้

2.6) ทักษะการบริหารเวลา การบริหารเวลาเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารจะเห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะเป็นผู้ที่สามารถบริหารเวลาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดทำให้ใช้เวลาที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ได้ประโยชน์โดยไม่สูญเปล่า ในการบริหารเวลาให้ลุล่วงด้วยดี ผู้บริหารควรกระทำ ดังนี้ ตั้งเป้าหมายของชีวิตให้ชัดเจน เขียนสิ่งที่ต้องการทำทั้งหมด เรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง กำหนดความถี่ในการปฏิบัติของแต่ละกิจกรรม เขียนตารางเวลาและควบคุมตารางเวลา ประเมินผลและปรับปรุงแผนการใช้เวลา

3) ทักษะด้านสังคม (Social Skills) ประกอบด้วย

3.1) กลยุทธ์การสร้างสายสัมพันธ์ที่ยั่งยืน มนุษย์มีความจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นทุกคนจะต้องเริ่มต้นด้วยการสื่อสารซึ่งกันและกันและเป็นขั้นตอนแรกในการสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ผู้ที่สามารถสร้างความรู้สึกรักของความเป็นมิตรให้แก่ผู้อื่นในเบื้องต้น จะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น เนื่องจากสามารถสร้างความประทับใจ สร้างความรู้สึกดี ๆ ไว้นใจของผู้อื่น ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นเป็นไปอย่างยั่งยืนนาน อันจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้แก่กันและกันในอนาคต โดยการกระทำ เช่น การยิ้ม ความสุภาพอ่อนน้อม การพูดจาไพเราะ การให้เกียรติ มีความจริงใจ การให้ความช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน และการมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

3.2) การเข้าสังคม การสร้างภาพลักษณ์ของผู้บริหาร เรื่องสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องกระทำและหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกประการหนึ่งก็คือ การเข้าสังคมเพื่อให้ตนเองเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป เนื่องจากการเข้าสังคมเปรียบเสมือนเป็นประตูด่านแรกสู่การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น บุคคลที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตและมีหน้าที่การงานดีล้วนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคบหา

สมาคมกับผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ในสังคมอย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับจากผู้ที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ เป็นอย่างดี

วิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) กล่าวว่า ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้
 สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21
 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการค้นคว้าเอง

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ
 คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์
 โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัด
 การเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม
 ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก
 ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)
 ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics
 Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้
 ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ซึ่งประกอบด้วย
 ทักษะดังนี้

1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม

จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น
 ในปัจจุบัน ได้แก่

- 1.1) ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- 1.2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
- 1.3) การสื่อสารและการร่วมมือ

2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย
 ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย
 โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้

- 2.1) ความรู้ด้านสารสนเทศ
- 2.2) ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
- 2.3) ความรู้ด้านเทคโนโลยี

3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนา
 ทักษะชีวิตที่สำคัญ ดังนี้

- 3.1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- 3.2) การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
- 3.3) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
- 3.4) การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้

3.5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C
3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น)
7C คือ

- 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
- 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)
- 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
- 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy)
- 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
- 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

แนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

บุญช่วย สายราม (2557: 1-3) ได้กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century) ซึ่งเป็นทักษะภาวะ

ผู้นำที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล (Effective Team Building Skill)
- 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)
- 3) ทักษะการวางแผน (Planning Project Skills)
- 4) ทักษะการกำกับการปฏิบัติงาน (Performance Monitoring Skills)
- 5) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)
- 6) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building up Skills)

- 7) ทักษะการเป็นที่เลี้ยง (Coaching Skills)
- 8) ทักษะทางสังคม (Social Skill)
- 9) ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill)
- 10) ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills)
- 11) ทักษะการคิดและสะท้อนผล (Reflective & Thinking Skills)
- 12) ทักษะการจัดการตนเอง (Self-Management Skills)
- 13) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills)
- 14) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills)
- 15) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills)
- 16) ทักษะการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Skills)
- 17) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ (Visioning Skills)
- 18) ทักษะการบริหารเวลา (Time Management Skills)
- 19) ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution)
- 20) ทักษะการจัดการความเสี่ยง (Risk Management Skills)

Weigel (2012 อ้างถึงใน ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 301-302) ได้เขียนบทความเรื่อง Management Skills for the 21st Century; Avis Gaze (2016) เขียนงานเรื่อง Preparing School Leaders: 21st Century Skill และ National Association of Secondary School Principals (NASSP) (2013) เขียนหนังสือเรื่อง 10 Skill for Successful School Leaders สามารถสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skill)
- 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill)
- 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)
- 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and Digital Literacy Skill)
- 5) ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational Management Skill)
- 6) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (Personal Management Skill)
- 7) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skill)
- 8) ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill)
- 9) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting Instructional Direction Skill)
- 10) ทักษะการรับรู้ไว (Sensitivity Skill)
- 11) ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment Skill)
- 12) ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Direction Skill)
- 13) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill)
- 14) ทักษะคุณธรรม จริยธรรม

แพรวดาว สนองฝัน (2557: 39-40) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบด้วยทักษะ 11 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารจะต้องศึกษาหาความรู้ เรียนรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

2) ทักษะด้านมนุษย คือ ผู้บริหารควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับคนได้ง่าย

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้านวิเคราะห์ ประมวลผล และนำไปกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน คือ ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองและเป็นผู้นำด้านวิชาการ

5) ทักษะด้านความรู้ ความคิด คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์จะทำให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

6) ทักษะด้านการบริหาร คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหาร เรียนรู้จากประสบการณ์นำมาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการทำงาน

7) ทักษะด้านการวางแผน คือ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการวางแผน จัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน

8) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสารการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน

9) ทักษะด้านการประเมิน คือ ผู้บริหารควรพัฒนา ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์ การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ

10) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี

11) ทักษะด้านการสร้างทีมงานคือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ที่ดีและประสานให้เป็นทีมเดียวกัน

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียนจะต้องหาวิธีจัดการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครูหรือบุคลากรแสดงออก เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และนักเรียนในระยะยาวและจะได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด

2) ทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ประสบการณ์ กำหนดทางเลือก เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์

ที่สุด การยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้น การนิยามปัญหาและการกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา การนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาการตัดสินใจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด และการปฏิบัติพร้อมทั้งการประเมินประสิทธิผล ด้วยการวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด่วนด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

3) ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความเข้าใจ การจัดการ และการสร้างการสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ และผ่านทางมัลติมีเดีย ในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย ข้อมูล และทักษะการอ่านสื่อ (Information and Media Literacy Skill) การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินและการจัดทำข้อมูลในรูปแบบ และสื่อที่หลากหลาย เพื่อประสิทธิผล เชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

4) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ สร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย

5) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารจะต้องพัฒนาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารมิติใหม่ คือ การเรียนรู้ การวางแผน การปรับโครงสร้างระบบงาน ภาวะผู้นำ การตรวจสอบติดตาม นิเทศ และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication and Technology: ICT) เป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นสำหรับพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและพยายามจัดให้มี พัฒนา และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของโรงเรียน เพื่อให้มีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเสมือนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มิติของผู้บริหารสถานศึกษายุค ICT ส่งเสริมให้มี การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีการนำรูปแบบทางดิจิทัล มาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

6) ทักษะด้านการตัดสินใจมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง วิธีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผล การปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กรที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีเป้าหมายชัดเจน ด้วยการเข้าถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ล้วนแล้วแต่มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งตอบสนองความต้องการ

ทางกาย ตอบสนองความต้องการความปลอดภัย ตอบสนองความต้องการ การยอมรับในสังคม ตอบสนองความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง ตอบสนองความต้องการความสำเร็จในชีวิตของบุคลากรภายในโรงเรียน

7) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องมีการสื่อสารเพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุภารกิจของโรงเรียน โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้นโยบายและข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่บุคลากรภายในโรงเรียนและในทางตรงกันข้ามก็ต้องรับฟังข่าวสารข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อให้สามารถประสานงานในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการวินิจฉัยตัดสินใจก็เป็นหน้าที่ ๆ สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร และเป็นศิลปะอันหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ผู้บริหารควรต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการวินิจฉัยสั่งการที่เกิดขึ้น ภาระหน้าที่ ๆ สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การสั่งการ โดยในการสั่งการนั้นสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การสั่งงานด้วยวาจาและการสั่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมและยังสามารถสั่งโดยใช้การบังคับหรือออกคำสั่ง การสั่งงานแบบขอร้อง การสั่งงานแบบแนะนำ การสั่งงานแบบอาสาสมัคร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารจะเลือกใช้การสั่งงานแบบใด

8) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10-11) ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน การจัดงานสารบรรณ การจัดงานการเงิน บัญชีและพัสดุ และในการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อการประสานงานได้ดี

2) ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถพูดชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานโดยรวมทีมกันปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา กระตุ้นให้ทีมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มอบหมายงานให้ทีมงานทำด้วยความเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ทีมงาน ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงานสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่ทีมงานอย่างเพียงพอช่วยเหลือทีมงานให้สามารถหาข้อยุติความขัดแย้งในลักษณะเชิงบูรณาการได้แก่ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานแก่ทีมงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และให้โอกาสแก่ทีมงานในการนำเสนอผลงานหรือแสดงความสามารถ

3) ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายวิเคราะห์

ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมปัจจุบัน นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อย่างฉับไว เต็ดขาดและถูกต้อง ตามข้อมูลที่เป็นจริง โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสมรวดเร็ว แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรได้ ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการลด หยุด หรือ แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

4) ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ในการตัดสินใจ แนะนำแนวทางให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ผู้ร่วมงาน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ยุติความขัดแย้งภายในสถานศึกษาได้และทุกฝ่าย เกิดความพึงพอใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ควบคุม ดูแล การรักษากฎ ระเบียบวินัย และการพิจารณาผลประโยชน์ของผู้ร่วมงาน ให้เป็นไปด้วยดี ใช้อำนาจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระจายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผน การจัดระบบระเบียบ การกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่าง ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงาน ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดที่ชัดเจน สามารถ ทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีการ ที่หลากหลายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงานสื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนดสื่อสาร เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

6) ทักษะการกระตุ้นจิตใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถจัดการนิเทศการเรียน การสอนและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จูงใจให้ผู้ร่วมงานพัฒนา งานไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้ร่วมงานปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ระดมสมองของผู้ร่วมงานในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา วางแผนการปฏิบัติงาน ล่วงหน้าและดำเนินตามแผน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้งานสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด จูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตรงตามกำหนดเวลาจูงใจ ให้ผู้ร่วมงานร่วมกัน กำหนดพันธกิจเพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีในการบริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ใช่กิจกรรมที่ผู้บริหารสามารถทำคนเดียวได้ ตั้งอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนการทำงานเป็นทีม มีผู้ช่วยงานที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการ ที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะนำเอาเทคนิค วิธีการและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม กับสภาพของแต่ละพื้นที่ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ทักษะในยุคใหม่ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะ

ที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงาน สามารถสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนี้

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดา สมองฝัน (2557)	บุญส่ง กรุงเทพฯ (2561)	ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
1.	ทักษะด้านการเป็นผู้นำ		✓					✓						ทักษะด้าน ความเป็น ผู้นำ
2.	ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์								✓					
3.	ทักษะด้านการกำหนดทิศทาง องค์กร									✓				
4.	ทักษะการบริหารเวลา					✓			✓					
5.	ทักษะการกำกับกับการปฏิบัติงาน								✓					ทักษะด้าน วิชาการ
6.	ทักษะการจัดการตนเอง								✓					
7.	ทักษะด้านเทคนิค		✓	✓	✓	✓	✓				✓			
8.	ทักษะการจัดการความเสี่ยง								✓					
9.	ทักษะการเสริมพลังอำนาจ								✓					
10.	ทักษะการเป็นที่เลี้ยง								✓					
11.	ทักษะด้านมโนภาพ		✓											
12.	ทักษะด้านการวิจัย						✓							
13.	ทักษะด้านการบริหารองค์กร									✓				
14.	ทักษะด้านวิชาการ	✓												
15.	ทักษะด้านการเรียน การสอน			✓	✓				✓		✓			
16.	ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์									✓		✓		
17.	ทักษะอาชีพ และทักษะการ เรียนรู้							✓						
18.	ทักษะด้านการประเมินผล			✓							✓			

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดาว สมองฝัน (2557)	บุญสูง กรุงชาติ (2561)	ปีตมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
19.	ทักษะด้านมนุษย์	✓	✓	✓	✓	✓								ทักษะด้าน
20.	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์								✓		✓			การบริหาร
21.	ทักษะการบริหารงานบุคคล			✓						✓	✓			งานบุคคล
22.	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล					✓			✓	✓				
23.	ทักษะการทำงานเป็นทีม							✓	✓	✓			✓	
24.	ทักษะด้านสังคม						✓		✓					
25.	ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์							✓						
26.	ทักษะการสร้างงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ								✓		✓			
27.	ทักษะด้านความรู้ ความคิด				✓								✓	ทักษะด้าน
28.	ทักษะด้านความคิดรวบยอด				✓	✓							✓	การคิด
29.	ทักษะด้านสังเกต	✓												ตัดสินใจ
30.	ทักษะด้านการสร้างความคิด			✓										และ
31.	ทักษะด้านการตัดสินใจ					✓			✓	✓			✓	แก้ปัญหา
32.	ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์									✓			✓	
33.	ทักษะการแก้ปัญหา							✓	✓	✓			✓	✓
34.	ทักษะการวางแผน								✓				✓	
35.	ทักษะการกระตุ้นจิตใจ								✓					✓
36.	ทักษะการคิดและสะท้อนผล								✓					
37.	ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ							✓						
38.	ทักษะการสื่อสาร							✓	✓	✓	✓	✓	✓	ทักษะด้าน
39.	ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร					✓								การสื่อสาร
40.	ทักษะการรับรู้เร็ว									✓				
41.	ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ							✓						

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	Katz and Kahn (1996)	Katz (1974)	Sergiovanni (1983)	Drake and Roe (1986)	Griffin (2013)	ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550)	วิจารณ์ พานิช (2555)	บุญช่วย สายราม (2557)	ชัยยนต์ เพาพาน (2558)	แพรวดา สมองฝัน (2557)	บุญส่ง กิ่งชาลี (2561)	ปีตมา ประทุมสุวรรณ (2561)	สรุป
42.	ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ ดิจิทัล								✓	✓		✓	✓	ทักษะด้าน เทคโนโลยี และดิจิทัล
43.	ทักษะด้านการสร้างสรรค์และ นวัตกรรม							✓		✓				
44.	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร							✓			✓			
45.	ทักษะด้านคอมพิวเตอร์							✓						
46.	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม									✓		✓		ทักษะด้าน คุณธรรม จริยธรรม
47.	ทักษะด้านความฉลาดทาง อารมณ์								✓					

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ได้ 7 ทักษะ โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มใหม่ ให้ทักษะที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันรวมเข้าไว้ด้วยกัน แล้วตั้งชื่อทักษะในแต่ละกลุ่มใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายและครอบคลุมทักษะย่อยในแต่ละกลุ่ม ซึ่งทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ทักษะ ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 7 ทักษะ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านไว้ดังนี้

4.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านความเป็นผู้นำไว้ ดังนี้

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะด้านการเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทางด้านการวางแผนการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะในการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะการเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีการจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น

ศิริพร ชาญสมิง (2555: 11) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ เพื่อความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญช่วย สายราม (2557: 1-3) กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century)

ศศิตา เพลินจิต (2558: 41) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์มุ่งความสำเร็จของผู้เรียน วางแผนเพื่อพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในระดับเขตพื้นที่ ระดับโรงเรียน ตามบริบทของวัฒนธรรมชุมชน ความสนใจของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรให้ทำงานตามความถนัด และความสามารถของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรอื่น ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และกำหนดเป้าหมาย แผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจน

วราพร บุญมี (2563: 5) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดงานในลักษณะเชิงบวก ทำงานโดยให้ความเสมอภาคแก่บุคลากร ดูแล เอาใจใส่บุคลากรในสถานศึกษา สามารถจัดหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษา มีการปรับตัวให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถสะท้อนผลการทำงานได้

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 34) กล่าวว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายทักษะด้านความเป็นผู้นำไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา มีเทคนิค ในการบริหารงาน มีการกำกับทิศทางองค์กรที่จะชักนำให้บุคลากรปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ และผู้บริหารจะต้องมีระบบจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และมีการบริหารเวลาได้ดี

4.2 ทักษะด้านวิชาการ

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านวิชาการไว้ ดังนี้ Katz and Kahn (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย ชินะตั้งกูร, 2554: 4) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การมีความเข้าใจและความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการวิธีดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์กร ถ้าเป็นองค์กรทางการศึกษา ทักษะด้านวิชาการ ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวกับการสอนและงานอื่น ๆ เช่น การเงิน การบัญชี การจัดตารางเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การก่อสร้าง และการซ่อมบำรุงและการดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น ทักษะด้านวิชาการมีความสำคัญสำหรับผู้มีบทบาทเป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างานในระดับล่างของลำดับอำนาจการบริหารโรงเรียน ตัวอย่างเช่น หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าช่วงชั้น จะต้องมีความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าฝ่าย ธุรการและการเงิน จำเป็นต้องมีทักษะด้านวิชาการเกี่ยวกับการทำบัญชีและการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการเขตพื้นที่ เป็นต้น

Drake and Roe (1986: 30) กล่าวว่า ทักษะทางการศึกษาและการสอน หมายถึง ความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 23-24) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา การนิเทศ การใช้หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำแหล่งวิทยากรมาใช้ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ภารกิจการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 44) กล่าวว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งสามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะแก่ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านวิชาการไว้ในลักษณะ คล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐ มีความรู้เป็นนักวิชาการที่ดี ใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น การจัดตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสนับสนุนให้ครู ทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดผลของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร

4.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

Sergiovanni (1983 อ้างถึงใน ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2561: 24) กล่าวว่า ทักษะ ด้านบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 27) กล่าวว่า ทักษะด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง ความชำนาญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในความต้องการ ความคาดหวังและพฤติกรรมของบุคคลอื่น การพัฒนาทีมงานและได้รับความร่วมมือระหว่างกลุ่ม การช่วยเหลือในการเกื้อกูลกัน สร้างสรรค์ความรักความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถดำเนินงานและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พงศกร ผาสิงห์ (2552: 4) กล่าวว่า ทักษะการบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีการดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยมีขอบข่ายของการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผนงานบุคลากร การสรรหาบุคลากร กำกับบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์การไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ สร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องมีการสื่อสารเพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุภารกิจของโรงเรียน โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้นโยบายและข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่บุคลากรภายในโรงเรียนและในทางตรงกันข้ามก็ต้องรับฟังข่าวสารข้อมูล ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อให้สามารถประสานงานในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในการวินิจฉัยตัดสินใจก็เป็นหน้าที่ ๆ สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร และเป็นศิลปะอันหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ผู้บริหารควรต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการวินิจฉัยสั่งการที่เกิดขึ้น

ภาระหน้าที่ ๆ สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การสั่งการ โดยในการสั่งการนั้นสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การสั่งงานด้วยวาจาและการสั่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม และยังสามารถสั่งโดยใช้การบังคับหรือออกคำสั่ง การสั่งงานแบบขอร้อง การสั่งงานแบบแนะนำ การสั่งงานแบบอาสาสมัคร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารจะเลือกใช้การสั่งงานแบบใด

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล (Skills in Staff Management) หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องใช้กลยุทธ์ในการวางแผนในการบริหารงานบุคคล เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างเข้มโดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการ การทำงานเป็นทีม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและเชี่ยวชาญในวิชาวิชาชีพ พัฒนาสุขภาพอนามัยของบุคลากรในองค์กร และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสรรหา คัดเลือก มอบหมายงาน ควบคุม พัฒนา และประเมินบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการแลกเปลี่ยนคำปรึกษาซึ่งกันและกัน

4.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาไว้ ดังนี้

Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13) กล่าวว่า ทักษะด้านการตัดสินใจ หมายถึง ทักษะของผู้บริหารในการรับรู้ถึงปัญหา กำหนดปัญหา จากนั้นจึงพิจารณาเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับปัญหานั้น เมื่อมองเห็นโอกาสจะหาประโยชน์จากโอกาสที่เห็น เพื่อพัฒนาองค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเมื่อตัดสินใจสิ่งใดผิดพลาดจะตระหนักถึงการตัดสินใจที่ผิดพลาดแล้วนั้นและจะแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

แพรดาว สอนองผัน (2557: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้านวิเคราะห์ ประมวลผลและนำไปกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในส่วนย่อย ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียนจะต้องหาวิธีจัดการอย่างต่อเนื่องผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครูหรือบุคลากรแสดงออก เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และนักเรียนในระยะยาวและจะได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด และทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร

ในการใช้ประสบการณ์กำหนดทางเลือก เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด การยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้น การนิยามปัญหาและการกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา การนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาการตัดสินใจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด และการปฏิบัติพร้อมทั้งการประเมินประสิทธิผล ด้วยการวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ปีทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10) ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องในการตัดสินใจ แนะนำแนวทางให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ยุติความขัดแย้งภายในสถานศึกษาได้และทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ควบคุม ดูแล การรักษากฎ ระเบียบวินัย และการพิจารณาลงโทษของผู้ร่วมงานให้เป็นไปด้วยดี ใช้อำนาจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกระจายอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนการจัดระบบระเบียบ การกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมปัจจุบัน นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างฉับไว เต็ดขาดและถูกต้อง ตามข้อมูลที่เป็นจริง โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสมรวดเร็ว แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรได้ ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการลดหยุด หรือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

สัตตบุษย์ โปธิรุท (2564: 66) กล่าวว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้สิ่งแปลกใหม่ที่มีความแปลก ความทันสมัยและแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ก่อนและสิ่งนั้นต้องมีประโยชน์หรือนำไปใช้แก้ปัญหาได้

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอด คิดเชิงซ้อน และคิดสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสถานศึกษา ระบบงาน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและแก้ปัญหสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาและพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.5 ทักษะด้านการสื่อสาร

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสาร ไว้ ดังนี้ Griffin (2013 อ้างถึงใน ธนพร มากระจัน, 2558: 13) กล่าวว่า ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลไปยังผู้อื่น และความสามารถในการรับความคิดและข้อมูลของผู้อื่น ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อความคิดกับผู้ได้บังคับบัญชา

เพื่อให้รับรู้ถึงความต้องการของผู้บริหารในการทำงานประสานกันระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ซึ่งการสื่อสารนั้นอาจทำได้โดยการพูดคุย อีเมล จดหมาย และอื่น ๆ

ทองทิพภา วิริยะพันธ์ (2550: 53-203) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสาร หรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้อย่างดี

แพรวดาว สนองฝัน (2557: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร คือผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสารการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 8) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (Skills in Communication and Community Relations) หมายถึง ผู้นำสถานศึกษาจะต้องสามารถสื่อสารที่ดี นำไปสู่การรับรู้ เรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กร ตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ มีความเป็นผู้นำ สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาจากการสร้างฉันทามติ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และนำพาองค์กรไปสู่ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไกรสร เจียมทอง (2561: 9) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้องรัดกุม สามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความเข้าใจ การจัดการ และการสร้างการสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ และผ่านทางมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย ข้อมูลและทักษะการอ่านสื่อ (Information and Media Literacy Skill) การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินและการจัดทำข้อมูลในรูปแบบและสื่อที่หลากหลายเพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10-11) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสาร เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 39) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการบริหารความขัดแย้งที่เกิดและเลือกใช้วิธีจึงใจได้ถูกต้องเหมาะสม ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสาร ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูดเขียน สั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

4.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลไว้ ดังนี้

แพรวดาว สอนงผัน (2557: 40) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารจะต้องพัฒนาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารมีดีใหม่ คือ การเรียนรู้ การวางแผน การปรับโครงสร้างระบบงาน ภาวะผู้นำ การตรวจสอบติดตาม นิเทศ และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication and Technology: ICT) เป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นสำหรับพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและพยายามจัดให้มี พัฒนา และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของโรงเรียน เพื่อให้มีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเสมือนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มิตของผู้บริหารสถานศึกษายุค ICT ส่งเสริมให้มี การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียน ใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2561: 10) กล่าวว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้

เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานการจัดงานสารบรรณการจัดงานการเงิน บัญชีและพัสดุ และในการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อการประสานงานได้ดี

ศรินทิพย์ ธนะวดี (2562: 7) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and innovation skills) หมายถึง การนำความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทั้งวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรกลไก และเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อมุ่งหวังให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ผู้ศึกษาตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563: 41) กล่าวว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงาน ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพใช้ข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลาย แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ

สัตตบุษย์ โปธิรุท (2564: 64) กล่าวว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถพื้นฐานในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานหรือ ระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำสื่อ เทคโนโลยี และสารสนเทศมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน การสั่งงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว การจัดการเรียนการสอน ของบุคลากรในสถานศึกษาและให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความทันสมัยก้าวทัน ต่อเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เปิดใจรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

4.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไว้ ดังนี้

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560: 7) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยความตรงไปตรงมา ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น นำหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานมีจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพแห่งวิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้ความเคารพศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น มีความเป็นผู้นำกล้าหาญ ในเชิงคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีสัมมาคาราวะรู้จักบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ครู และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด ไว้อย่างเคร่งครัด

ไกรสร เจียมทอง (2561: 9) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารที่ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครูนักเรียนและบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมาภิบาล

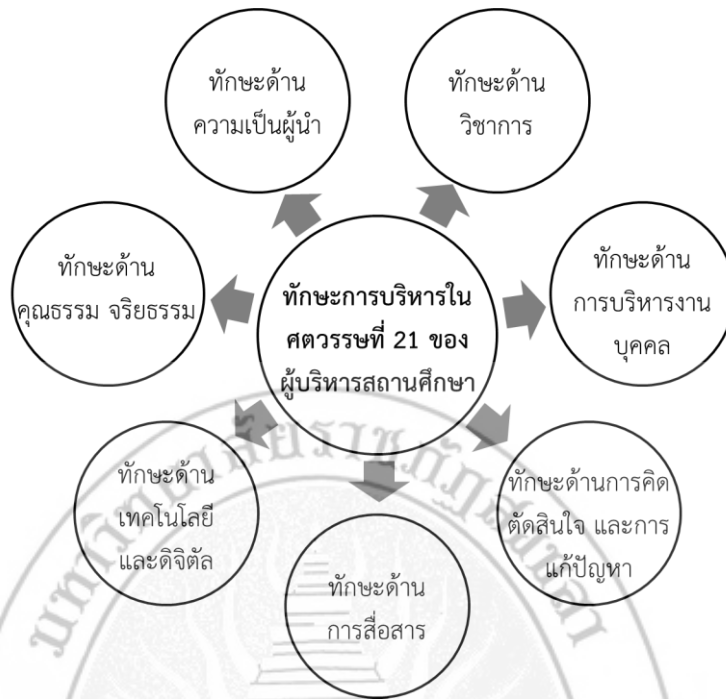
บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 52) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2561: 121) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรม เป็นทักษะสำคัญของอาเซียน เราต้องยึดมั่นเราต้องยึดมั่นในแนวทางนี้ไว้เพื่อสร้างคนของเราให้มีคุณค่ากับสังคมอย่างแท้จริง ให้เป็นสังคมของคนมีคุณภาพและความรับผิดชอบ เสียสละและมีจิตสาธารณะพอ เราต้องไม่เห็นแก่ตัวอย่างเอาเป็นเอาตาย ซึ่งตะวันตกเน้นตัวนี้น้อยมาก อันเป็นที่มาของความไม่สงบสุขในโลกปัจจุบัน คุณค่ากับสังคมอย่างแท้จริง ให้เป็นสังคมของคนมีคุณภาพและความรับผิดชอบ เสียสละและมีจิต

เมธาวร ชิวชยาภรณ์ (2563: 28) กล่าวว่า ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารที่มีความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีความกตัญญูขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย มีน้ำใจ จนเกิดจิตสำนึกที่ดี รู้สึกรับผิดชอบต่อจนสามารถเรียกได้ว่าเป็นผู้มีจิตใจดี คิดแต่สิ่งที่ดีอยู่ตลอดเวลา ส่งผลออกมาทางการประพฤติปฏิบัติตนจนกลายเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจให้กับผู้ร่วมงาน เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

จากแนวคิดนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต รู้จักเสียสละมีความยุติธรรมแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้อื่นได้และมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมพร้อมทั้งเอาใจใส่และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังภาพ 4



ภาพ 3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

1. ที่มาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เดิมเรียกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน จึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบบริหารการจัดการศึกษาทุกส่วนทุกระดับที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษายุคใหม่ และเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการลงไปสู่ส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่น จึงให้มีการหลอมรวมเปลี่ยนถ่ายอำนาจการบริหารจัดการในหน่วยงานสำคัญที่กำกับดูแลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการยุบเลิกและเกิดสำนักงานใหม่ ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขณะเดียวกันได้มีการหลอมรวมหน่วยงานในระดับกรมซึ่งมีอยู่เดิม คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ เข้าไว้ด้วยกัน แล้วเปลี่ยนสภาพเป็นหน่วยงานใหม่ ก่อตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับจังหวัดและอำเภอก็เช่นเดียวกัน ได้มีการยุบเลิกสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ สำนักงาน

สามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 175 เขต จังหวัดพัทลุง ได้กำหนดให้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 1 เขต และเรียกชื่อหน่วยงานในระดับนี้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไปแต่เนื่องจากมีบางเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่มาก โรงเรียนมีความยากลำบากในการเดินทาง ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของสภาการศึกษา จึงได้ประกาศปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2550 ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพิ่มอีก 3 เขตพื้นที่ และประกาศปรับปรุงเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ.2551 ลงวันที่ 18 มกราคม 2551 ให้เห็นเขตพื้นที่ใน 7 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี อุทัยธานี เลย มหาสารคาม กาญจนบุรี เชียงใหม่ และพัทลุง ทำให้มีเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ เพิ่มเป็น 185 เขต และจังหวัดพัทลุงได้เพิ่มเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 2 เขต

แต่โดยมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา สมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น เขตพื้นที่การประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศ กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 ได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หรือ สพป. พัทลุง เขต 1

2. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2553 โดยมีสภาพทั่วไป ดังนี้

2.1 สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีที่ตั้ง 2 แห่ง คือ

2.1.1 ตั้งอยู่เลขที่ 14 หมู่ที่ 1 ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง รหัสไปรษณีย์ 93000 โทรศัพท์ 074-671656 โทรสาร 074-617751
เว็บไซต์ <http://www.phatthalung1.go.th>

2.1.2 ตั้งอยู่เลขที่ 211 หมู่ที่ 9 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง รหัสไปรษณีย์ 93110 ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้อุทยานการศึกษาอุดมปัญญา

2.2 จำนวนโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2563 จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 116 โรงเรียน โดยจำแนกตามประเภทโรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน (โรง)	คิดเป็นร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)	61	52.59
โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน)	52	44.83
โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1,500 คน)	2	1.72
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1501 คนขึ้นไป)	1	0.86
รวม	116	100

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

2.3 จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีบุคลากรปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1,109 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ผู้บริหาร	123
ครูผู้สอน	986
รวม	1,109

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

3. ทิศทางการจัดการศึกษา

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นองค์กรคุณภาพสูงได้มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ค่านิยม

เป็นองค์กรคุณภาพสูงได้มาตรฐานสากลหมายถึง เป็นองค์กรที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดการ จัดการคุณภาพตามมาตรฐานสากล มุ่งเน้นการบรรลุผลสำเร็จเชิงการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด และ การเปรียบเทียบในเชิงการแข่งขันกับหน่วยงานในระดับเดียวกัน โดยเน้นคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้

1) คุณภาพนักเรียน: นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น และมีทักษะพื้นฐานที่เป็นสากล

2) คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา: ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่คนเก่ง ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

3) คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) คุณภาพของสถานศึกษา: สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก

ความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความรักภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ความเป็นมา ของชาติไทย สัญลักษณ์ของชาติไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ บรรพบุรุษไทย ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน หมายถึง การเปิดโอกาสภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม

3.2 พันธกิจ (Mission)

พันธกิจเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.2.1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

3.2.2 เสริมสร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับบริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

3.2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพและการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

3.3 เป้าประสงค์ (Goals)

เป้าประสงค์หลักเป็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามพันธกิจที่มุ่งหวัง จะให้เกิดการบรรลุผลในอนาคต 4 ปี รายละเอียด ดังนี้

3.3.1 นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่มุ่งสู่ระดับสากลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

3.3.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.3.3 ประชากรวัยการศึกษาภาคบังคับได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย และประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับทุกคน

3.3.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ทักษะที่เหมาะสมตามสมรรถนะ และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

3.3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา

3.4 วัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture)

ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล บริการด้วยกัลยาณมิตร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ร่วมคิดร่วมทำ

3.5 กลยุทธ์ (Strategic Issues)

กลยุทธ์เป็นประเด็นสำคัญตามพันธกิจที่จะอาศัยการขับเคลื่อนด้วยวิธีการทางกลยุทธ์ ให้มีการพัฒนาที่แตกต่างโดดเด่นและก้าวกระโดดประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

3.5.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล

3.5.2 ปลุกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

3.5.3 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.4 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5.5 พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการศึกษา

3.6 เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective)

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์เป็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ที่มุ่งหวังจะให้เกิดการบรรลุผลในอนาคตประกอบด้วยเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

2) นักเรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล

3) นักเรียนมีทักษะและความสามารถในการอ่าน การเขียน และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เป็นไปตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

4) นักเรียนมีความสามารถและทักษะการคิดและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริตผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) นักเรียนมีความชื่นชม สืบสาน ด้านศาสนา และสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นพหุวัฒนธรรม มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม จนจบการศึกษาภาคบังคับตามที่หลักสูตรกำหนด

2) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะสู่ความเป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่เข้มแข็ง ถูกต้อง เป็นธรรมโปร่งใส และตรวจสอบได้

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการศึกษา

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคมผ่านการรับรองมาตรฐาน การศึกษา
- 2) สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคมผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา
- 3) สพป. มีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาที่เข้มแข็งทั้งเครือข่าย ภายในและภายนอก

4. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการ ของท้องถิ่น
- 4.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง กำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 4.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 4.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 4.6 ประสานการระดมทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านการศึกษา

4.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลการวิจัยในประเทศเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะขอเสนอไว้ตามลำดับ ดังนี้

ทวี วงศ์สุวรรณ (2550: 84-86) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ และพบว่า 1) ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าไม่แตกต่างกัน 2) ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางและผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

นิพนธ์ อนันตชาติ (2550: 89-92) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านมนุษย 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทักษะด้านเทคนิควิธีการ และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านมนุษย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมีทักษะว่าผู้บริหารมีทักษะการบริหารงานมากกว่าทักษะของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากทุกด้าน

พิสมัย สิมสีพิมพ์ (2552: 96-97) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการและเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงสูงมาก

อ่อนสี พงสะหวັນ (2552: 86-88) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแขวงหลวงพระบางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) บุคลากรทางการศึกษาแขวงหลวงพระบางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะด้านเทคนิคอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ทักษะด้านมนุษย รองลงมาคือทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ 2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิคและทักษะด้านมนุษยไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านเทคนิคและทักษะด้านความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มนีรัตน์ คำจำปา (2558: 88-92) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 และพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .110 ถึง .593

มณีรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์ (2560: 67-68) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เขต 2 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูมิชัย พลศักดิ์ (2561: 67) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางมนุษย์ ส่วนทักษะการบริหารงานที่อยู่ในระดับมาก คือ ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางความคิดรวบยอด และทักษะทางเทคนิค ตามลำดับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 115-116) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้

Watson (2000) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชน ประเทศแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามและการโทรศัพท์สัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าผู้นำในภาคเอกชน รับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการสอน การเจรจาต่อรอง ทักษะระหว่างบุคคล จริยธรรม ทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นความสามารถที่สำคัญของผู้นำการปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้นำให้ความสำคัญในการที่จะผลักดันให้วิสัยทัศน์มีการนำไปปฏิบัติขยายแนวคิดสู่บริบทโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเห็นความสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้นำที่มุ่งสอนอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ในโลกาภิวัตน์และความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเพื่อการก้าวเข้าสู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

Sayed, Sayed, Fereshteh, Maryam and Ali (2010: 170-177) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการธนาคารแต่ละสาขาในเมือง Tehran ประเทศอิหร่าน โดยใช้ทักษะการบริหารของ Katz ผลการศึกษา พบว่าทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) เป็นลำดับ โดยทักษะทางเทคนิคนั้นได้รวมไปถึงประสบการณ์ การศึกษา การฝึกฝน การรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ เทคนิค และเครื่องมือต่าง ๆ ไปใช้ในการทำงานด้วย การมีทักษะทางเทคนิคที่ดีจะส่งผลให้เกิดทักษะด้านมนุษยที่ดีขึ้นตามมา ซึ่งทักษะด้านมนุษยกล่าวรวมถึงทักษะการสื่อสาร การจัดการกับปัญหา การสร้างแรงจูงใจ การควบคุม และการทำงานอย่างเป็นระบบและเขายังกล่าวอีกว่าการที่ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหารที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

Adegbemile (2011: 17-18) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนในประเทศไนจีเรียให้มีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนการสอน ทักษะด้านการจัดการบุคลากร และทักษะด้านการจัดการงบประมาณ ผลการศึกษา พบว่า ทักษะทั้ง 3 ด้าน มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการใช้พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยในทักษะด้านการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อจะได้มีจุดประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ในการสร้างแผนการสอน มีกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอน มีการประเมินแผนการเรียนการสอนและประเมินครู เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ สำหรับทักษะการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยลักษณะความเป็นผู้นำที่กระตุ้นความสนใจของบุคลากร มีความสนใจในการให้ความช่วยเหลือและ

สร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากร รวมไปถึงเห็นความสำคัญในการตัดสินใจของบุคลากรด้วยที่มีประสิทธิภาพ มีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล สำหรับทักษะด้านการจัดการงบประมาณให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพต้อง ประกอบด้วย มีการใช้งบประมาณเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ มีการจัดวิธีการดูแลงบประมาณโดย บุคลากรที่มีความสามารถ มีการเก็บข้อมูลทางการเงินของโรงเรียนอย่างสุจริตและสามารถตรวจสอบสถานะทางการเงินของโรงเรียนได้

Mostafa, Habib and Farza Nahid (2012: 388-394) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทักษะการบริหารจากทุกของแคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ โดยการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาความสำคัญของหัวข้อย่อยในทักษะแต่ละด้านพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อย่อยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ความมีวินัย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการวางแผน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ การมีอารมณ์ดี การมีทักษะการสื่อสาร และการมีความเป็นผู้นำ ในที่ประชุม ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ การมีความรู้ประสบการณ์ในการบริหาร การประเมินผลการทำงานเป็นทีม และการจัดการความแตกแยก

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการบูรณาการ เน้นการใช้ทักษะชีวิตและการทำงาน คือ การริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความสามารถในการสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ใช้หลักการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ใช้ทักษะด้านการตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และใช้ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา และดำเนินการพัฒนาที่ผสมผสานชัดเจนทั้งเชิงนโยบายและภาคปฏิบัติ มีพฤติกรรมบริหารเชิงรุก เน้นผลงานหรือผลสำเร็จตามเป้าหมายและคุณภาพที่ได้วางไว้ รู้จักประสานงานและดึงศักยภาพบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วม สถานศึกษา คือ หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมที่จะอยู่ในสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายเชิงพรรณนาพร้อมเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	t - test F - test
3	เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 291 คน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่, ค่าร้อยละ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 116 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 986 คน รวมทั้งหมด จำนวน 1,109 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชภูมิวิเศษ 2555:

52-53) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ดังตาราง 5

ตาราง 5 ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร (คน)				กลุ่มตัวอย่าง (คน)			
	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	61	61	233	294	16	16	61	77
ขนาดกลาง	52	53	623	676	14	14	164	178
ขนาดใหญ่	2	5	68	73	1	1	18	19
ขนาดใหญ่พิเศษ	1	4	62	66	1	1	16	17
รวม	116	123	986	1,109	32	32	259	291

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (2563: 1-5)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และ 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 50 ข้อ มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ให้ค่าน้ำหนักโดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ระดับ 5 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับ
 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้า
 ตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21
 ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
- 1.4 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2
 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) และตอนที่ 3
 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ
 ในการแก้ไขปรับปรุง

2.2 นำแบบสอบที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 คน
 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม ซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนี
 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
 Item Objective Congruence: IOC) (ลิตธีร์ จีรสรณ์, 2552: 141-142) ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าข้อคำถามของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 72-73) ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 ดังภาคผนวก ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 291 ฉบับ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืน และกำหนดรับคืนตามวันเวลานัดหมายด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 1.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
- 1.4 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.4.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) และ นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)	
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง	มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 น้อยที่สุด

1.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา ใช้สถิติ t-test ส่วนประสมการดำเนินงานและขนาดสถานศึกษาใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

1.4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจัดกลุ่มคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 t-test แบบ Independent Sample test

2.2.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ ใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (สิทธิ์ ชีรสรณ์, 2552: 141-142)

2.3.2 ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 72-73)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มประชากร
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

- 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ทักษะด้านวิชาการ
- 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

- 5) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
- 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	33	11.34
ครูผู้สอน	258	88.76
รวม	291	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	198	68.04
สูงกว่าปริญญาตรี	93	31.96
รวม	291	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	81	27.83
5-10 ปี	52	17.87
มากกว่า 10 ปี	158	54.30
รวม	291	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)	77	26.46
ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)	178	61.17
ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1500 คน)	19	6.53
ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป)	17	5.84
รวม	291	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 291 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 88.76 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.04 มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.30 และมีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน) ร้อยละ 61.17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 7-14

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.46	0.52	มาก
2	ทักษะด้านวิชาการ	4.40	0.50	มาก
3	ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.35	0.57	มาก
4	ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	4.35	0.57	มาก
5	ทักษะด้านการสื่อสาร	4.39	0.54	มาก
6	ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	4.46	0.52	มาก
7	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.51	0.57	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.42	0.47	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสามารถประสานการกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้	4.42	0.63	มาก
2	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา	4.43	0.60	มาก
3	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.58	0.60	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้	4.48	0.64	มาก
5	ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ	4.39	0.67	มาก
ภาพรวม		4.46	0.52	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.60) ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.64) และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ($X = 4.39$, S.D.= 0.67)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
6	ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้	4.45	0.63	มาก
7	ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอดและแนะนำผู้บังคับบัญชาได้	4.45	0.66	มาก
8	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียน ตารางสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	4.33	0.72	มาก
9	ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.64	มาก
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ	4.49	0.63	มาก
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.63	มากที่สุด
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของนักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร	4.29	0.68	มาก
ภาพรวม		4.40	0.50	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.63) และผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐและท้องถิ่นได้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.64)

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13	ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้	4.16	0.79	มาก
14	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาได้	4.35	0.63	มาก
15	ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	4.46	0.61	มาก
16	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานโดยให้บุคลากร ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	4.38	0.71	มาก
17	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน	4.43	0.68	มาก
18	ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบหรือสร้างเครือข่ายภายนอก เพื่อการแลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.37	0.63	มาก
19	ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงานเป็นทีม ร่วมคิดแก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน	4.35	0.69	มาก
20	ผู้บริหารสามารถประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริงด้วยความยุติธรรม	4.41	0.70	มาก
21	ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา	4.42	0.68	มาก
	ภาพรวม	4.38	0.52	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.61) ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.68) และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.68) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.79)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
22	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา	4.31	0.68	มาก
23	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษา และนำสู่การปฏิบัติ	4.37	0.66	มาก
24	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	4.41	0.67	มาก
25	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	4.35	0.70	มาก
26	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	4.36	0.69	มาก
27	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของสถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.32	0.67	มาก
ภาพรวม		4.35	0.57	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.67) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.66) และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.69) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.68)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
28	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.67	มาก
29	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่ง เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตาม ได้ถูกต้อง	4.44	0.63	มาก
30	ผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.41	0.65	มาก
31	ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้	4.40	0.65	มาก
32	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงานทราบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.36	0.67	มาก
33	ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สิ่งการที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ ถูกต้อง	4.39	0.70	มาก
34	ผู้บริหารสามารถสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้าน วิชาการกับผู้ร่วมงาน	4.43	0.65	มาก
	ภาพรวม	4.39	0.54	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์ อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารสามารถสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.65) และผู้บริหารสามารถ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.67)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
35	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น	4.54	0.62	มากที่สุด
36	ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา	4.53	0.62	มากที่สุด
37	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ	4.48	0.64	มาก
38	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.46	0.65	มาก
39	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว	4.38	0.64	มาก
40	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้	4.41	0.65	มาก
41	ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา	4.37	0.67	มาก
42	ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง	4.48	0.65	มาก
ภาพรวม		4.46	0.52	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก

ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.62) ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนา ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.62) และผู้บริหารเลือกใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ เพื่อการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.67)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
43	ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.58	0.63	มากที่สุด
44	ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้	4.56	0.65	มากที่สุด
45	ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานทุกคนทุกระดับ	4.50	0.70	มากที่สุด
46	ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	4.48	0.67	มาก
47	ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี	4.45	0.69	มาก
48	ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้	4.51	0.70	มากที่สุด
49	ผู้บริหารสามารถส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	4.53	0.67	มากที่สุด
50	ผู้บริหาร สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้	4.51	0.68	มากที่สุด
ภาพรวม		4.51	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร

สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.63) ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.65) และผู้บริหารสามารถส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.67) ตามลำดับ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.69)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 15-16

ตาราง 15 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n = 33)			ครูผู้สอน (n = 258)		
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.47	0.50	มาก	4.46	0.53	มาก
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.31	0.49	มาก	4.41	0.51	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.57	มาก	4.38	0.51	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.36	0.58	มาก	4.35	0.57	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.56	มาก	4.40	0.54	มาก
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.34	0.59	มาก	4.47	0.51	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.46	0.70	มาก	4.52	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.37	0.52	มาก	4.43	0.47	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านการสื่อสาร ตามลำดับ

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ตาราง 16 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n = 33)		ครูผู้สอน (n = 214)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.47	0.50	4.46	0.53	0.13	.899
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.31	0.49	4.41	0.51	-1.06	.291
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.57	4.38	0.51	-0.81	.420
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.36	0.58	4.35	0.57	0.97	.923
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.56	4.40	0.54	-0.28	.777
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.34	0.59	4.47	0.51	-1.34	.181
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.46	0.70	4.52	0.55	-0.47	.645
ภาพรวม	4.37	0.52	4.43	0.47	-6.03	.547

จากตาราง 16 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 17-18

ตาราง 17 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 198)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 93)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.42	0.55	มาก	4.54	0.46	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.39	0.51	มาก	4.42	0.49	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.37	0.58	มาก	4.41	0.50	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.32	0.60	มาก	4.42	0.50	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.57	มาก	4.51	0.78	มากที่สุด
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.46	0.53	มาก	4.44	0.51	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.58	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด
ภาพรวม	4.40	0.49	มาก	4.47	0.49	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการสื่อสาร ตามลำดับ

ตาราง 18 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 198)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 93)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.42	0.55	4.54	0.46	-1.97*	.050
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.39	0.51	4.42	0.49	-0.43	.665
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.37	0.58	4.41	0.50	-0.52	.600
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.32	0.60	4.42	0.50	-1.36	.175
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.37	0.57	4.51	0.78	-1.85	.065
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.46	0.53	4.44	0.51	0.39	.695
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.58	4.56	0.54	-0.90	.368
ภาพรวม	4.40	0.49	4.47	0.49	-1.12	.264

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 19-20

ตาราง 19 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี (n = 81)			5 - 10 ปี (n = 52)			มากกว่า 10 ปี (n = 158)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.35	0.56	มาก	4.43	0.46	มาก	4.53	0.52	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.28	0.56	มาก	4.41	0.41	มาก	4.46	0.49	มาก
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.28	0.53	มาก	4.35	0.47	มาก	4.42	0.53	มาก
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	4.24	0.60	มาก	4.33	0.49	มาก	4.42	0.58	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.27	0.60	มาก	4.40	0.48	มาก	4.45	0.52	มาก
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	4.49	0.56	มาก	4.39	0.48	มาก	4.47	0.52	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.44	0.64	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.33	0.51	มาก	4.40	0.40	มาก	4.47	0.48	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ตามลำดับ



ตาราง 20 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.736	0.868	3.22*	.041
	ภายในกลุ่ม	288	77.630	0.270		
	รวม	290	79.367			
2. ทักษะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.632	0.816	3.25*	.040
	ภายในกลุ่ม	288	72.238	0.251		
	รวม	290	73.870			
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.964	0.482	1.80	.168
	ภายในกลุ่ม	288	77.319	0.268		
	รวม	290	78.283			
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.747	0.873	2.68	.070
	ภายในกลุ่ม	288	93.706	0.325		
	รวม	290	95.453			
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.798	0.89	3.16*	.046
	ภายในกลุ่ม	288	83.460	0.290		
	รวม	290	85.259			
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.283	0.141	0.51	.599
	ภายในกลุ่ม	288	79.288	0.275		
	รวม	290	79.571			
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.737	0.368	1.15	.318
	ภายในกลุ่ม	288	92.283	0.320		
	รวม	290	93.020			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.053	0.526	2.35	.097
	ภายในกลุ่ม	288	64.236	0.223		
	รวม	290	65.289			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน ทักษะที่พบความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 21-23

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี		
	\bar{X}	4.35	4.43
น้อยกว่า 5 ปี	4.35	-0.07	-0.18*
5-10 ปี	4.43		-0.10
มากกว่า 10 ปี	4.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.28	4.41	4.46
น้อยกว่า 5 ปี	4.28		-0.12	-0.17*
5-10 ปี	4.41			-0.50
มากกว่า 10 ปี	4.46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.34	4.40	4.45
น้อยกว่า 5 ปี	4.34		-0.12	-0.18*
5-10 ปี	4.40			-0.05
มากกว่า 10 ปี	4.45			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 24-25

ตาราง 24 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดเล็ก(n = 77)			ขนาดกลาง (n = 178)			ขนาดใหญ่ (n = 19)			ขนาดใหญ่พิเศษ (n = 17)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	4.22	0.56	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	4.73	0.33	มากที่สุด	4.61	0.44	มากที่สุด
2. ทักษะด้านวิชาการ	4.17	0.54	มาก	4.46	0.48	มาก	4.62	0.34	มากที่สุด	4.50	0.48	มากที่สุด
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.13	0.57	มาก	4.42	0.47	มาก	4.74	0.35	มากที่สุด	4.50	0.49	มากที่สุด
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	4.13	0.60	มาก	4.39	0.55	มาก	4.81	0.33	มากที่สุด	4.49	0.50	มาก
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.16	0.58	มาก	4.44	0.51	มาก	4.76	0.35	มากที่สุด	4.61	0.44	มากที่สุด
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล	4.35	0.58	มาก	4.47	0.51	มาก	4.81	0.35	มากที่สุด	4.35	0.43	มาก
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.32	0.70	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด	4.91	0.24	มากที่สุด	4.62	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม	4.21	0.52	มาก	4.46	0.45	มาก	4.77	0.23	มากที่สุด	4.53	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 ขึ้นไป) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะทักษะด้านการสื่อสาร

ตาราง 25 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.986	2.329	9.23***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	72.380	0.252		
	รวม	290	79.367			
2. ทักษะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.785	1.928	8.13***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	68.084	0.237		
	รวม	290	73.870			
3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	7.846	2.615	10.66***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	70.437	0.245		
	รวม	290	78.283			
4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	8.319	2.773	9.13***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	87.134	0.304		
	รวม	290	95.453			
5. ทักษะด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	7.904	2.635	9.79***	.000
	ภายในกลุ่ม	287	77.324	0.269		
	รวม	290	85.228			
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.521	1.174	4.43**	.005
	ภายในกลุ่ม	287	76.050	0.265		
	รวม	290	79.571			
7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	290	93.020		6.79***	.000
	ภายในกลุ่ม	3	6.190	2.063		
	รวม	3	6.190	2.063		
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	287	59.099	0.206	9.23***	.000
	ภายในกลุ่ม	290	65.289			
	รวม	3	6.986	2.329		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้น ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 26-33

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ				
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญพิเศษ	
	X	4.21	4.46	4.77	4.53
ขนาดเล็ก	4.21		-0.25*	-0.55*	-0.31
ขนาดกลาง	4.46			-0.30	-0.06
ขนาดใหญ่	4.77				0.24
ขนาดใหญพิเศษ	4.53				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.22	4.52	4.73	4.61
ขนาดเล็ก	4.22		-0.31*	-0.51*	-0.39*
ขนาดกลาง	4.52			-0.20	-0.09
ขนาดใหญ่	4.73				0.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.61				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานศึกษาและผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านความเป็นผู้นำ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.17	4.46	4.62	4.50
ขนาดเล็ก	4.17		-0.29*	-0.44*	-0.33
ขนาดกลาง	4.46			-0.15	-0.04
ขนาดใหญ่	4.62				0.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.50				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านวิชาการมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.13	4.42	4.74	4.50
ขนาดเล็ก	4.13		-0.29*	-0.61*	-0.37
ขนาดกลาง	4.42			-0.32	-0.08
ขนาดใหญ่	4.74				0.24
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.50				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.13	4.39	4.81	4.49
ขนาดเล็ก	4.13		-0.26*	-0.68*	-0.36
ขนาดกลาง	4.39			-0.42*	-0.10
ขนาดใหญ่	4.81				0.32
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.49				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.16	4.44	4.76	4.61
ขนาดเล็ก	4.16		-0.28*	-0.60*	-0.45*
ขนาดกลาง	4.44			-0.32	-0.17
ขนาดใหญ่	4.76				0.15
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.61				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสารของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.35	4.47	4.81	4.35
ขนาดเล็ก	4.35		-0.13	-0.46*	0.00
ขนาดกลาง	4.47			-0.33	0.13
ขนาดใหญ่	4.81				0.46
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.35				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดเล็ก	4.32		-0.22*	-0.59*	-0.30
ขนาดกลาง	4.54			-0.37	0.08
ขนาดใหญ่	4.91				0.29
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.62				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Form) เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ ดังตาราง 34-40

ตาราง 34 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านความเป็นผู้นำ)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย	43	27.22
2. ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน	39	24.68
3. ผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม	28	17.72
4. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	21	13.29
5. ผู้บริหารควรมีความคิดเชิงบวก และวิธีการดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง	15	9.49
6. ผู้บริหารควรใช้อำนาจในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำหลักความเป็นผู้นำมาใช้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม	12	7.60
รวม	158	100

จากตาราง 34 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.22 ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน คิดเป็นร้อยละ 24.68 และผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 17.72 ตามลำดับ

ตาราง 35 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านวิชาการ)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของภาครัฐ และบริบทท้องถิ่น	38	28.79
2. ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ	30	22.73
3. ผู้บริหารควรพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ ทำให้นักเรียน ได้รู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น	23	17.42
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนทางด้านวิชาการ เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างด้านการเรียนการสอน	19	14.39
5. ผู้บริหารควรมีการนิเทศการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	13	9.85
6. ผู้บริหารควรส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยของงานวิชาการ	9	6.82
รวม	132	100

จากตาราง 35 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านวิชาการ
มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ
และบริบทท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 28.79 ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี
และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 22.73 และผู้บริหารควรพัฒนานักเรียน
ในด้านวิชาการ ทำให้นักเรียนได้รู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.42
ตามลำดับ

ตาราง 36 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของ สถานศึกษา	39	27.27
2. ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	32	22.38
3. ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและ ความถนัดของแต่ละบุคคล	25	17.48
4. ผู้บริหารควรประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริง ด้วยความโปร่งใส และยุติธรรม	19	13.29
5. ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงาน ให้บุคลากร ร่วมคิดร่วมทำ ปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	15	10.49
6. ผู้บริหารควรเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	9	6.29
7. ผู้บริหารควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร	4	2.80
รวม	143	100

จากตาราง 36 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการบริหาร
งานบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา
คิดเป็นร้อยละ 27.27 ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงขึ้น คิดเป็น
ร้อยละ 22.38 และผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล
คิดเป็นร้อยละ 17.48 ตามลำดับ

ตาราง 37 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย	37	30.33
2. ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	32	26.23
3. ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	29	23.77
4. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำในการบริหารจัดการศึกษา	24	19.67
รวม	122	100

จากตาราง 37 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ
และแก้ปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา
คิดเป็นร้อยละ 30.33 ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของสถานศึกษาได้
อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 26.23 และผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้
แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 23.77 ตามลำดับ

ตาราง 38 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการสื่อสาร)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง	32	24.43
2. ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	29	22.14
3. ผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง	24	18.32
4. ผู้บริหารควรมีความสามารถในการประสานงานระหว่าง สถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	19	14.50
5. ผู้บริหารควรมีการสื่อสารหลายรูปแบบ	15	11.45
6. ผู้บริหารควรสามารถสื่อสารได้มากกว่า 1 ภาษา	12	9.16
รวม	131	100

จากตาราง 38 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสาร
มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติ
ตามได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 24.43 ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล
ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 22.14 และผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสาร
ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 18.32 ตามลำดับ

ตาราง 39 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติงาน	48	32.88
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ใน การจัดการเรียนการสอน	37	25.34
3. ผู้บริหารควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ	33	22.60
4. ผู้บริหารควรพัฒนาตัวเองให้ทันต่อเทคโนโลยีที่สมัยใหม่	28	19.18
รวม	146	100

จากตาราง 39 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
และดิจิทัลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว
ในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี
ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.34 และผู้บริหาร
ควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 22.60 ตามลำดับ

ตาราง 40 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะการบริหาร
ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ข้อเสนอแนะ (ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม)	ความถี่ (f) คน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	39	23.78
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน ทุกระดับ อย่างเท่าเทียม	35	21.34
3. ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร ในโรงเรียน	28	17.07
4. ผู้บริหารควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตน	24	14.63
5. ผู้บริหารควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถควบคุม สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี	20	12.20
6. ผู้บริหารควรส่งเสริม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู และนักเรียน	18	10.98
รวม	164	100

จากตาราง 40 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านคุณธรรม
จริยธรรมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์
ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 23.78 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน
ทุกระดับอย่างเท่าเทียม คิดเป็นร้อยละ 21.34 และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรม
แก่บุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.07 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
- 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 259 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามการสังเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านวิชาการ 3) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 4) ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล 7) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยการจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษาใช้สถิติ t-test ส่วนประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษาใช้สถิติ One-Way ANOVA (F-test) จากนั้นทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นข้อความปลายเปิด (Open-Ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจัดค่ากลุ่มตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) จากนั้นจึงสรุปอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามลำดับ

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

1.2 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอด และแนะนำผู้บังคับบัญชาได้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ทักษะด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และชุมชน และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา และผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ และผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ตามลำดับ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้าน

ความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านการบริหารงานบุคคลทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า

3.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย รองลงมาผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้ การใช้ชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน และผู้บริหารควรครองตน ครองคน ครองงานอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

3.2 ทักษะด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านวิชาการมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และบริบทท้องถิ่น รองลงมา ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดีและพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการสิ่งใหม่อยู่เสมอ และผู้บริหารควรพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการทำให้นักเรียนได้รับรู้ความเต็มที่ การเรียนมีศักยภาพมากขึ้น ตามลำดับ

3.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการบริหารงานบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล ตามลำดับ

3.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรคัดเลือกบุคลากรตามความขาดแคลนของสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารควรคิดตัดสินใจวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา มีความสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

3.5 ทักษะด้านการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง รองลงมาผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรใช้ภาษาและการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ มีการสื่อสารที่ถูกต้อง ตามลำดับ

3.6 ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสั่งการเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน รองลงมาผู้บริหารควรส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้

นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ ตามลำดับ

3.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รongลงมา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน ทุกระดับอย่างเท่าเทียม และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรในโรงเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมาภิบาล มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 5-9) นอกจากนี้ ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 1) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วมป้องกันให้เป็นองค์กรขนาดเล็ก และมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ดังนั้นผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษ

ที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติและประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพจึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กรและสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ยังได้มีการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความมั่นคง โดยกำหนดเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวสู่สากลและการแข่งขันระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2563: 13) การที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ต้องเริ่มจากการที่ผู้บริหารของสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ก่อน และนำทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้นไปสู่ครูและนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 114-115) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งพบว่าทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทคโนโลยีและดิจิทัล รองลงมา ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ คำจำปา (2558: 88) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้ และผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะความเป็นผู้นำอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยใช้เวลาอย่างคุ้มค่า และผู้บริหารจะต้องจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภาระงานของสถานศึกษา ทั้ง 4 ฝ่าย พร้อมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรสุวรรณ บุญณกรณ์ชัย (2561: 67) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555: 30) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คนจะมีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิด และความเป็นคนดีได้ จะต้องมีการเรียนการสอนหรือจะต้องมีการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ อาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดได้ทั้งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษา และถือว่าเป็นภาระหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้เวลาและความสำคัญ โดยมากที่สุด ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นจะสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผลการวิจัยทักษะด้านวิชาการจึงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรรณภา สำลี (2558: 149) ที่ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และชุมชน และผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นอย่างดี รู้ความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมและวัฒนธรรมในการทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน ซึ่งสิ่งดังกล่าวทำให้ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น รวมทั้งยังสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ผู้ใต้ บังคับบัญชา รวมทั้งผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การแสดงความจริงใจในด้านต่าง ๆ กับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง (2564: 72) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานเป็นที่อยู่ในระดับมาก

1.4 ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการคิด แยกแยะเหตุผล สรุปประเด็น เกี่ยวกับการมองภาพองค์กร ก่อนนำไปสู่การวางแผนตัดสินใจมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของกณิษฐา ทองสมุทร (2561: 111) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ทักษะความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารมีทักษะในการมอบหมายงานที่สามารถถ่ายทอดเป็นคำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างเหมาะสม สร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ รวมทั้งการนำเสนอผลงานและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สอนองฝัน (2557: 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะในการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา และผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารในยุคปัจจุบันต่างมีความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารงานต่าง ๆ ภายในองค์กร อีกทั้งยังมีการสั่งงานที่รวดเร็วผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง และใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์ และวิชิต แสงสว่าง (2564: 72) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ และผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญ ตระหนัก และพัฒนาตนเอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรม ในวิชาชีพ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างทั้งกาย วาจา ใจ และสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 99) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือครูผู้สอนก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน มีความต้องการผู้บริหารที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เหมือนกัน โดยผู้บริหารมีทักษะที่ต้องการมากที่สุด คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ส่วนครูผู้สอนมีทักษะที่ต้องการมากที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจริญทอง (2561: 101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่าทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเหมือนกัน แต่ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเห็นว่าทักษะด้านความเป็นผู้นำจำเป็นมากกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กุเกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง (2564: 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง (2564: 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารใน

ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 3 ตามทัศนะของครู พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้านคือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ และทักษะด้านการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันก็มีความคิดเห็นวาทักษะทั้ง 7 ด้าน มีความ จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ที่วางไว้ได้ พร้อมทั้งบริหารงานด้วยความยุติธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ให้สถานศึกษาความเข้มแข็ง ทางด้านวิชาการ บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ทำให้การบริหารงานราบรื่นไม่เกิดการขัดแย้งภายใน องค์กรและมีการติดต่อประสานงานภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารงานได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 114) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง (2564: 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 3 ตามทัศนะของครู พบว่า ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.4 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความพร้อมใน การบริหารงานที่แตกต่างกัน มีศักยภาพที่ต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อจำกัดในการบริหารงาน ที่ต่างกัน เช่น ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: 117) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์

และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ทักษะที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้คนส่วนใหญ่ไม่ว่าอาชีพใดก็ให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ก็ต้องการผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรมมาบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน และผู้บริหารเองก็ต้องพัฒนาตนเองพร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมีความยุติธรรมแก่บุคลากร นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญส่ง กรุงขาลี (2561: 52) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ประกอบด้วย คุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางคุณธรรม ต้องให้ความสนใจกับบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบด้านกฎกติกาทางจริยธรรมมีข้อผูกพันกับการดูแลเอาใจใส่ทางจริยธรรม และให้บุคลากรมีความรู้สึกเอาใจใส่ด้านจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ควรส่งเสริมให้มีการอบรมสัมมนา หรือหาแนวทางสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ต้องมีการพัฒนา ต่อยอด เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา เนื่องจากพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการช่วยผลักดันให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 และผู้บริหารต้องมีการบวกราคาคิดที่กล้าเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ควรจัดอบรมเรื่อง ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญและมีกระบวนการบริหารงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแนะนำบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 หรือสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางหรือการดำเนินงานของผู้บริหาร

1.4 ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริม และพัฒนาทักษะทั้ง 7 ด้าน คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม เพราะเป็นทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยเกิดความหลากหลาย เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไป จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อที่ ิหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ูบริหารสถานศึกษา



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- กวี วงศ์พุด. (2542). ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพ.
- ไกรสร เลี่ยมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คณินนิตย์ กิจวิธีย์. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทวีพรินท์ (1991) จำกัด.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บึก พอยท์.
- ฉัตรมงคล ศรีดวงโชติ. (2557). ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เฉลิมพล คนตรง. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ในทศวรรษที่ 2 ของการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). “ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21.” วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- _____. (2559). “แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” วารสารบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ณัฐ มะลิซ้อน. (2557). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นต์ติ้งเฮาส์.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). **การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. สิ้นธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ทวี วงศ์สุวรรณ. (2550). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทวีศักดิ์ บังคม. (2550). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองดี เมืองเจริญ. (2550). **การปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). **ทักษะผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: G.P.CYBERPRINT.
- ธนพร มากระจัน. (2558). **ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชพงษ์ พรหมจักร. (2555). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเลย เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธารทิพย์ ฤทธิโพธิ์. (2557). **การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม.** กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ติราชกูร์วิเศษ. (2555). **วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิพนธ์ อนันตชาติ. (2550). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- บุญช่วย สายราม. (2557). **ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่**. ภาควิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พงศธร ผาสิ่งห์. (2552). **การบริหารสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของเทศบาลในจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พจนรินทร์ เหลืองอร่าม. (2556). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ มงคลเสถียร. (2563). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง. (2564). “**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ตามทัศนะของครู**.” *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 12(1), 120.
- พิมภา ธรรมสิทธิ์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา**. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พิสมัย สิมสีพิมพ์. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พุด วิชาตินนทการ. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- แพรวดาว สอนงผัน. (2557). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2561). **หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูมิชัย พลศักดิ์. (2561). “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว**. 15 (29 กรกฎาคม 2561), 67.
- มณีรัตน์ คำจำปา. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณีรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์. (2560). **การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มารยาท คงเมือง. (2559). **คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เมธพร ชีวชยาภรณ์. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561, 13 ตุลาคม). **ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)**. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- ลิขิต เศรษฐบุต. (2551). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วนิดา พิพัฒน์วัฒน์กุล. (2551). **การศึกษาคุณลักษณะผู้นำและประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรรณภา สำลี. (2558). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วราพร บุญมี. (2563). **องค์ประกอบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรดิษฐ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- วราภรณ์ มุกดาอ่อน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วริศรา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด
ระยอง จันทบุรี และตราด. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตาตา
พับลิเคชั่น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร: ทิพยวิสุทธ์.
_____. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.
กรุงเทพมหานคร: ทิพยวิสุทธ์.
- วิวัฒน์ บุญยง. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2539). แนวคิดในการบริหารสถาบันการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ ครุศาสตร
ดุขภูมิตตและครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน
ทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศรินทิพย์ ธนะวดี. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2556). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัชวาท
สิงห์บุรี และอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2554). หลักและวิธีการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี.
- ศิริพร ชาณูสมิง. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารวิชาการของ
ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.

- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเรือง. (2555). “กรณีศึกษาเชิงตีความความต้องการการพัฒนาความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและการตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ต่อการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ของครูวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 31 (1 มกราคม-กุมภาพันธ์ 2555), 43.
- เศรษฐราณี ทรวดทรง. (2556). **ทักษะการบริหารกับการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมเกียรติ บาลลา. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองประทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมนึก พรเจริญ. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สมบัติ ไชยิตวานิช. (2542). **การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ นาวิการ. (2540). **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ เรื่องการจูงใจ: จากแนวความคิดไปสู่การประยุกต์ใช้.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สมยศ นาวิการ. (2551). **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สามัคคีสาร (ดอกหญ้า).
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7 (1 มกราคม-มิถุนายน 2556), 4.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543) **รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สร้อยสน นพภารัมย์. (2554). **สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารงานบุคคลในยุคปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: บึก พอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. (2563). **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.** พัทลุง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). **แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2552). **เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ เสนาสี. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามแนวคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุเทพ เท่งประกิจ. (2557). **การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุธรรม ดุซดี. (2552). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชนสุภาพร รัตน์น้อย. (2552). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรกิจ กิณเรศ. (2554). **ทักษะการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุรียา ชินแสง. (2553). **ทักษะการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2**. การศึกษาอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). “**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา**.” วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 10 (3 กรกฎาคม-กันยายน 2564), 74-76.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2551). **รายวิชาหลักการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย** (เอกสารการสอน). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรอุมา ดวงจันทร์. (2558). **ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- อ่อนสี พงสะหวัน. (2552). **ทักษะการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แขวงหลวงพระบาง สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อำนวยการ พลรักษา. (2556). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- อุดม ธารณะ. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการสถานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Adegbemile, Oluwadare. (2011). "Principals' Competency Needs for Effective Schools' Administration in Nigeria." *Journal of Education and Practice*. 2(4), 15.
- Drake, T.L. & Roe, W.H. (1986). *The Principalship*. (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Drucker, Peter F. (1954). *The Practice of Management*. New York: Harper & Row, Publishers.
- Katz, Danial and Kahn, Robert L. (1966). *The Social Psychology of Organizations*. 2nd ed. New York: MCgraw-Hill Book Company.
- Katz, R.L. (1974). "Skill of effective administrator. Harvard Business Review." *Executive Success Marking it in Management*. 32(2).
- Knezevich, S. J. (1984). *Administration of Public Education*. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Mondy wr, premeaux SR. (1995). *management: concepts practices and skills*. Englewood cliffs, New Jersey: prentice hall.
- Mostafa Afshari et al. (2012). "Prioritizing Managerial Skills Based on Katz's Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran." *World Applied Sciences Journal*. 20, 3.
- Sayed Reza, Sayed Javadin, Fereshteh Amin, Maryam Tehrani and Ali Ramezani. (2010). *Studying the Relationship Between Managerial Skills and efficiency of Bank Branches*. Department of Faculty of Management and Accounty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
- Sergiovanni, T.J. (1983). *Supervision Human Perspectives*. New York: MCgraw-Hill.
- Watson. (2000). Watson, Samy Hanna. "Leadership Requirements in the 21st Century: The Perceptions of Canadian Private Sector Leaders." *Dissertation Abstracts International*. 13(1), 43-57.



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.มนธิวา ไชยแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดวิหารเบิก (กาญจนานุกูล)
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
2. ดร.จำรูวรรณ ทองวิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากประ
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. ดร.จงกล บัวแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา





ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ



ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๗๔๕

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวิหารเบิก (กาญจนานุกูล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวกนกวรรณ มุขตา โทร. ๐๙ ๘๙๙๗ ๕๗๒๒

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๗๔๖

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จารุวรรณ ทองวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากประ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวกนกวรรณ มุขตา โทร. ๐๙ ๘๙๙๗ ๕๗๒๒

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.จรรุวรรณ ทองวิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๒๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๒๘๙
 ที่ สนส. ๑๒๗๙ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จกมล บัวแก้ว

เรื่องเดิม

ด้วยนางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๖๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเท็จจริง

ในกรณีนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวกนกวรรณ มุขตา พร้อมกันนี้ได้นำส่ง แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญฯ และเครื่องมือวิจัย มายังท่านเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ข้อกฎหมาย

-

ข้อพิจารณา/เสนอแนะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

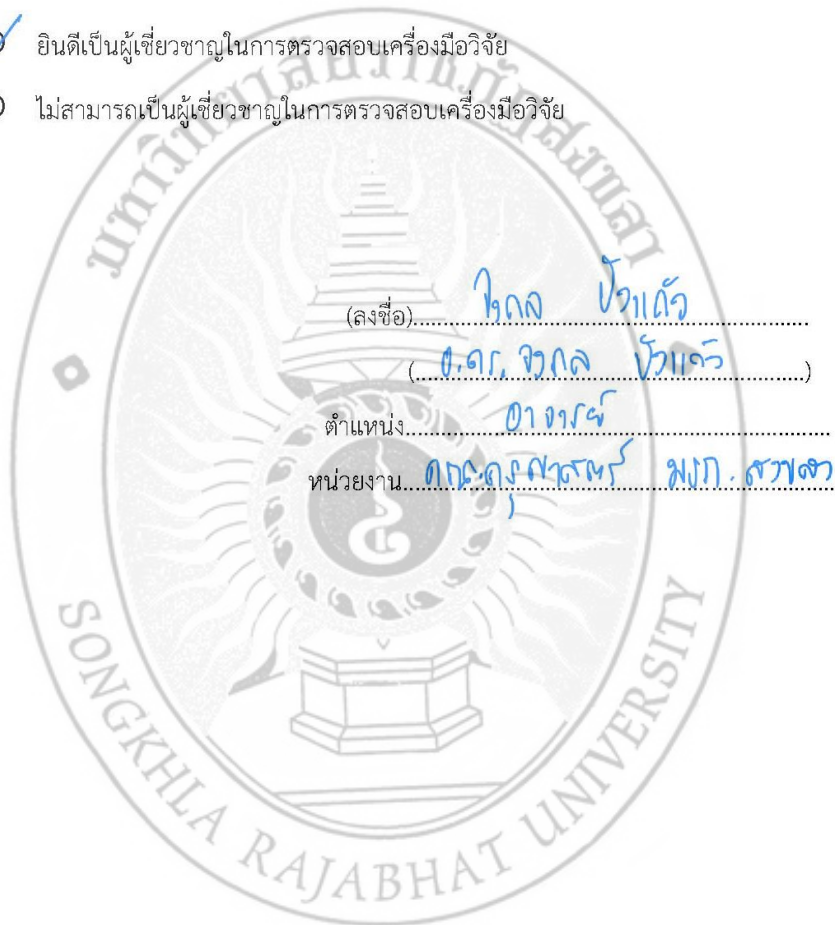
(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามทำงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.จกมล บัวแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวกนกวรรณ มุขตา รหัส ๒๑G๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย





ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



เอกสารรับรองโครงการวิจัย
โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ด้านการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เลขที่ใบรับรอง : S0069B/2563
ชื่อโครงการ : ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
รหัสโครงการ : 069
ผู้ยื่นเสนอขอรับรอง : นางสาวกนกวรรณ มุขตา
ประเภท : นักศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย
หน่วยงานที่สังกัด : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เอกสารที่รับรอง : 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. หนังสือยินยอมตนให้ทำการวิจัย
4. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผลสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์
วันที่รับรอง : 6 มกราคม 2564

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้น สามารถดำเนินการวิจัยโดยได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ลงนาม *ณัฐพร ศิริธร*
(ผศ.ดร.ณัฐพร ศิริธร)
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ลงนาม *ณัฐพร ศิริธร*
(อาจารย์ ดร.ณัฐพร ศิริธร)
ประธาน
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หมายเหตุ : จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลหนังสือยินยอมตนในการทำวิจัยให้กับผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
2. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
 - 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
 - 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
 - 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นางสาวกนกวรรณ มุขตา

นักศึกษาปริญญาโท

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา



ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง
 - ผู้บริหาร
 - ครูผู้สอน
2. ระดับการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์การทำงาน
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5-10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี
4. ขนาดสถานศึกษา
 - ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
 - ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
 - ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
 - ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป)



ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารการศึกษาในสถานศึกษาของท่าน

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านความเป็นผู้นำ						
1	ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้					
2	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุมตามภารกิจของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
4	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาได้					
5	ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ					
ทักษะด้านวิชาการ						
6	ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และท้องถิ่นได้					
7	ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี สามารถถ่ายทอดและแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาได้					
8	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียน ตารางสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ					
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของนักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร					
ทักษะด้านบริหารงานบุคคล						
13	ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษาได้					
14	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาได้					
15	ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น					
16	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานโดยให้บุคลากรร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี					
17	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและชุมชน					
18	ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบเพื่อการแลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงานเป็นทีมร่วมคิดแก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน					
20	ผู้บริหารสามารถประเมินผลงานของบุคลากรจากผลงานจริงด้วยความยุติธรรม					
21	ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและกำลังใจ ยกย่องชมเชยในการปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา					
ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา						
22	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของสถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา					
23	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ ในการบริหารสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา					
26	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ของสถานศึกษา					
27	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของ สถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาให้สถานศึกษาเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
ทักษะด้านการสื่อสาร						
28	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
29	ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่ง เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตาม ได้ถูกต้อง					
30	ผู้บริหารสามารถประสานงานระหว่างสถานศึกษากับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
31	ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้					
32	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงานทราบด้วย วิธีการที่หลากหลาย					
33	ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติ ได้ถูกต้อง					
34	ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน					
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล						
35	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความ สะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น					
36	ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือพัฒนาระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้ครอบคลุมในสถานศึกษา					



ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
37	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ					
38	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
39	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว					
40	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้					
41	ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา					
42	ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม						
43	ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต					
44	ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้					
45	ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานทุกคน ทุกระดับ					
46	ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์					
47	ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี					
48	ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้					
49	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน					
50	ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้					



ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1

1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

.....

.....

2. ทักษะด้านวิชาการ

.....

.....

3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล

.....

.....

4. ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

.....

.....

5. ทักษะด้านการสื่อสาร

.....

.....

6. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล

.....

.....

7. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....





ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 41 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	ทักษะด้านความเป็นผู้นำ					
1. ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ และนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการงาน ตามบทบาทหน้าที่ได้ครอบคลุม ตามภารกิจของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาใน การปฏิบัติงานตามภารกิจของ สถานศึกษาได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจ เพื่อให้ การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษามีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านวิชาการ						
6. ผู้บริหารสามารถจัดการและบริหาร หลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของภาครัฐ และ ท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารมีความรู้ เป็นนักวิชาการ ที่ดี สามารถถ่ายทอด และแนะนำ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัด ตารางเรียน ตารางสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตร และ เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารมีการนิเทศการจัดการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	10. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความ ก้าวหน้าทางวิชาการ	+1	+1			
11. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธี การสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาของ นักเรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านบริหารงานบุคคล						
13. ผู้บริหารสามารถคัดเลือกบุคลากร ตามความต้องการของสถานศึกษา ได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
14. ผู้บริหารสามารถมอบหมายงาน ให้เหมาะสมกับความสามารถของ บุคลากรในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15. ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการพัฒนา บุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศ ในการทำงานโดยให้บุคลากรร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บุคคลและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือ กับสังคมโดยรอบ เพื่อการ แลกเปลี่ยนปรึกษาหารือให้เกิด ประโยชน์ต่อสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19. ผู้บริหารสามารถทำให้ทุกคนทำงาน เป็นทีมร่วมคิด แก้ปัญหาและ รับผิดชอบร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. ผู้บริหารสามารถประเมินผลงาน ของบุคลากรจากผลงานจริงด้วย ความยุติธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	21. ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญและ กำลังใจ ยกย่องชมเชย ในการ ปฏิบัติงานที่ดีของบุคลากรใน สถานศึกษา	+1	+1			
ทักษะด้านการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา						
22. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการของ สถานศึกษาเพื่อจัดทำนโยบาย และ ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบบงาน ของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำ แนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25. ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่าง เป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่นำไปสู่ การแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของสถานศึกษาเพื่อนำมา พัฒนาให้สถานศึกษาเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านการสื่อสาร						
28. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจระหว่าง ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29. ผู้บริหารสามารถมอบหมายงาน ด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็น ลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	30. ผู้บริหารสามารถประสานงาน ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1			
31. ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32. ผู้บริหารสามารถชี้แจงเกี่ยวกับ ระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่ และข้อราชการต่าง ๆ ให้ผู้ร่วมงาน ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33. ผู้บริหารสามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูด การเขียน สั่งการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ร่วมงาน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34. ผู้บริหารสามารถสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นด้านวิชาการกับ ผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล						
35. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีใน การสั่งการ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ในการปฏิบัติงาน เช่น Line Messenger Facebook เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36. ผู้บริหารสามารถสนับสนุนหรือ พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ครอบคลุมในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37. ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่ง ข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	38. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีและ ดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง ในและนอกสถานศึกษา	+1	+1			
39. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการ ให้มีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40. ผู้บริหารสามารถส่งเสริมหรือให้ คำแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรใน สถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41. ผู้บริหารสามารถใช้หรือเก็บข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาในระบบ ออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42. ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีที่ เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ด้วย ตนเองได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม						
43. ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44. ผู้บริหารสามารถเสียสละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45. ผู้บริหารสามารถให้ความยุติธรรม แก่เพื่อนร่วมงานทุกคน ทุกระดับ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46. ผู้บริหารสามารถอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47. ผู้บริหารสามารถควบคุมสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 41 (ต่อ)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	48. ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่าง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาได้	+1	+1			
49. ผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรเอาใจใส่ และรับผิดชอบ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50. ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่าง ปฏิบัติหน้าที่ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 42 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

รายการ	ค่าความเชื่อมั่น
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30 คน	0.98

